

Piaseczno

**KONCEPCJA ROZWOJU
I PROMOCJI OFERTY
MUZEUM PIASECZNA WRAZ
Z ODDZIAŁAMI**

Opracowano na zlecenie
Gminy Piaseczno przez:

landbrand
wyróżniamy miejsca

Piaseczno 2021

PRZEDMOWA

Muzeum Piaseczna to nowa instytucja kultury w gminie Piaseczno, która jest obecnie w fazie organizacji. Nie będzie ona nawiązywać wprost do dawnego Muzeum Regionalnego, które było filią Centrum Kultury. Muzeum będzie miało przygotowany nowy program i nową narrację opowiadając przekrojowo o losach i historii Piaseczna na przestrzeni lat, angażując przy tym odbiorcę w interakcje z wykorzystaniem nowoczesnych technik muzealnych i różnych środków przekazu.

Główną siedzibą muzeum będzie zmodernizowany budynek Starej Plebanii, a oddziałami opowiadającymi własne historie będą obiekty: Dworek Poniatówka w parku miejskim oraz Dom Zośki w Zalesiu Dolnym.

Wszystkie trzy budynki łączy wspólny mianownik: są historycznymi, zabytkowymi obiektami, które były świadkami niezwykle ważnych dla Piaseczna wydarzeń oraz związane były z historią postaci, które miały kluczowy wpływ na kształtowanie się tożsamości naszego miasta i jego wspólnoty. łączy je również to, że wszystkie te budynki wymagały generalnego remontu, a w przypadku Plebanii praktycznie odbudowy. Przywracanie tych budynków do świetności to nie łatwy proces zważywszy, że wszystkie one są pod baczna kuratelą Konserwatora Zabytków, z którym konsultowane i zatwierdzane są wszystkie działania związane z ich przebudową i aranżacją.

Zanim przystąpiono do projektowania modernizacji każdego z obiektów, poprzedziły to liczne badania: historyczne, geodezyjne czy techniczne. W przypadku Plebanii podczas tych badań natrafiono m.in. na stare cegły, które rzucają nowe spojrzenie na historię budowy tego obiektu, w przypadku Poniatówki odkryte zostały cenne polichromie, których odtworzenie i konserwacja będzie jednym z głównych wyzwań podczas zbliżającego się remontu, z kolei w Domu Zośki natrafiono na cenne dokumenty z czasów okupacji.

Prace projektowe przy tych obiektach były bardzo czasochłonne, gdyż nie chcieliśmy zaniedbać, żadnego z ważnych aspektów, a projektując je mamy na uwadze aby pogodzić przepisy budowlane i wytyczne konserwatorskie z chęcią jak najszerszego i pełnego udostępnienia ich pod cele użyteczności publicznej.

Przygotowany dokument: „Koncepcja rozwoju i promocji oferty Muzeum Piaseczna wraz z oddziałami”, którego wykonanie zlecieliśmy firmie Landbrand, a którego założenia i merytoryczny wkład były szeroko konsultowane z członkami Zespołu konsultacyjnego ds. dziedzictwa kulturowego gminy Piaseczno, działającego przy Burmistrzu Miasta i Gminy Piaseczno, ma być swego rodzaju strategią dla nowopowstającej instytucji i drogowskazem przy projektowaniu stałej wystawy muzealnej. Chcemy aby nowe Muzeum Piaseczna, było nową marką na kulturalnej mapie miasta, miejscem, które z jednej strony oczaruje i zaangażuje mieszkańców w odkrywanie losów i historii swojej małej ojczyzny, z drugiej strony będzie naszą wizytówką, która przyciągnie i zaintryguje turystów odwiedzających Piaseczno.

Dyrektor Biura Promocji i Kultury
Łukasz Wyleziński

Projekt zrealizował zespół ekspertów firmy landbrand w składzie:

Hubert Gonera – kierownik projektu

Cezary Molski – konsultant

Agata Frydrych – asystent projektu

Paulina Brzeska-Gonera – oprawa graficzna

Uprzejme podziękowania za pomoc w pracach nad dokumentem należą się wszystkim zaangażowanym w jego powstawanie. Powstanie tego dokumentu nie byłoby możliwe bez pomocy osób, niezwykle zaangażowanych w sprawy związane z tożsamością miasta oraz odkrywaniem kart jego historii. Mowa o członkach Zespołu konsultacyjnego ds. dziedzictwa kulturowego gminy w osobach:

- Dominika Dziewczopolska
- Dorota Pape
- Małgorzata Szturomska
- Magdalena Woźniak
- Sebastian Bryciński
- Andrzej Gałkowski
- Stanisław Hofman
- Piotr Kalbarczyk

Wielogodzinne rozmowy oraz ich cenne uwagi i wskazówki pozwoliły nam pełniej zrozumieć meandry piaseczyńskiej historii oraz poznać sylwetki historycznych postaci związanych z miastem, tak aby zaproponowane przez nas propozycje i rozwiązania jak najpełniej oddawały ducha tego miejsca i jego specyfikę.

Osobne podziękowania kierujemy w stronę pani Magdaleny Woźniak, która pełniła rolę koordynatora i łącznika pomiędzy efektami naszej pracy a opiniami członków zespołu. Dzięki temu udało się wypracować wiele kompromisów, bo jak wiadomo praca koncepcyjna polega na ścieraniu się poglądów, tak aby na końcu osiągnąć satysfakcjonujące wszystkie rozwiązania.

Podziękowania należą się też panu Łukaszowi Wylezińskiemu, dyrektorowi Biura Promocji i Kultury wraz z zespołem, za rzeczowe uwagi oraz wkład merytoryczny w nasze działania jak również koordynację całego projektu.

Wyrazy wdzięczności kierujemy również do pana Daniela Putkiewicza, Burmistrza Miasta i Gminy Piaseczno, który wielokrotnie aktywnie angażował się w prace robocze.

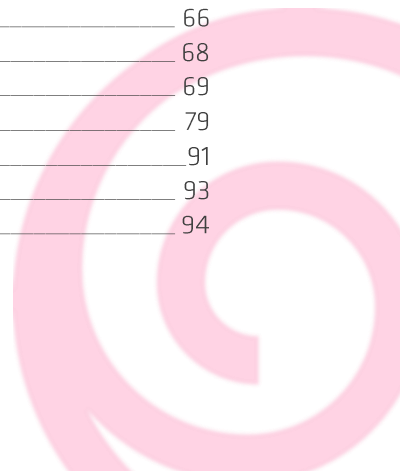
W razie jakichkolwiek uwag do treści zawartych w dokumencie uprzejmie prosimy o kontakt na adres info@landbrand.pl

Copyright: Gmina Piaseczno, 2021

1. Wprowadzenie	6
1.1. Opis Piaseczna	6
2. Diagnoza atrakcyjności i potencjału turystycznego Muzeum Piaseczna i jego oddziałów	10
2.1. Plebania – planowana siedziba główna muzeum.	12
2.1.1. Opis stanu aktualnego i planu adaptacji	13
2.1.2. Potencjał turystyczny wynikający z historii	14
2.1.3. Obecne plany zagospodarowania	17
2.2. Dworek Poniatówka/ Dom Starosty	18
2.2.1. Opis stanu aktualnego	19
2.2.2. Potencjał turystyczny wynikający z historii	21
2.2.3. Obecne plany zagospodarowania	21
2.3. Dom „Zośki”	22
2.3.1. Opis stanu aktualnego	23
2.3.2. Potencjał turystyczny winikający z historii	24
2.3.3. Obecne plany zagospodarowania	26
2.4. Syntetyczne informacje o planach zagospodarowania siedziby głównej i oddziałów muzeum	27
3. Opis profilu docelowego odwiedzających (procent turyści / mieszkańcy) i oferty dla nich	28
4. Wskazanie docelowego profilu nowego Muzeum Piaseczna	30
4.1. Plebania	32
4.1.1. Idea i funkcjonowanie	32
4.1.2. Układ i elementy ekspozycji	36
4.1.3. Otoczenie	37
4.1.4. Piwnica	38
4.1.5. Parter	44
4.1.6. Piętro – Jarmark historii ożywionej	58
4.1.7. Inspiracje	63
4.1.8. Partnerzy	64
4.2. Dworek Poniatówka	66
4.2.1. Idea i funkcjonowanie	66
4.2.2. Układ i elementy ekspozycji	66
4.2.3. Otoczenie	68
4.2.4. Parter	69
4.2.5. Piętro	79
4.2.6. Piwnica	91
4.2.7. Inspiracje	93
4.2.8. Partnerzy	94

4.3.	Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów Idea i	
	Funkcjonowanie	96
4.3.1.	Układ i elementy ekspozycji	97
4.3.2.	Otoczenie	100
4.3.3.	Parter	102
4.3.4.	Piętro	111
4.3.5.	Inspiracje	115
4.3.6.	Partnerzy	118
5.	Utworzenie zarysu PFU (programu funkcjonalno-użytkowego) dla muzeum	119
5.1.	Plebania	119
5.1.1.	Piwnica – proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	119
5.1.2.	Parter – proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	122
5.1.3.	Piętro – proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	125
5.2.	Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów Idea i	
	Funkcjonowanie	128
5.2.1.	Parter – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	128
5.2.1.	Piętro – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	131
5.3.	Poniatówka	133
5.3.1.	Piwnica – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	133
5.3.2.	Parter – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	135
5.3.3.	Piętro – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych	138
6.	Wskazanie modelu funkcjonowania muzeum	141
6.1.	Marka Muzeum i jego oddziałów	143
6.2.	Personel elementem kluczowym w budowaniu przeżycia turystycznego	144

1. WPROWADZENIE

1.1. Opis Piaseczna

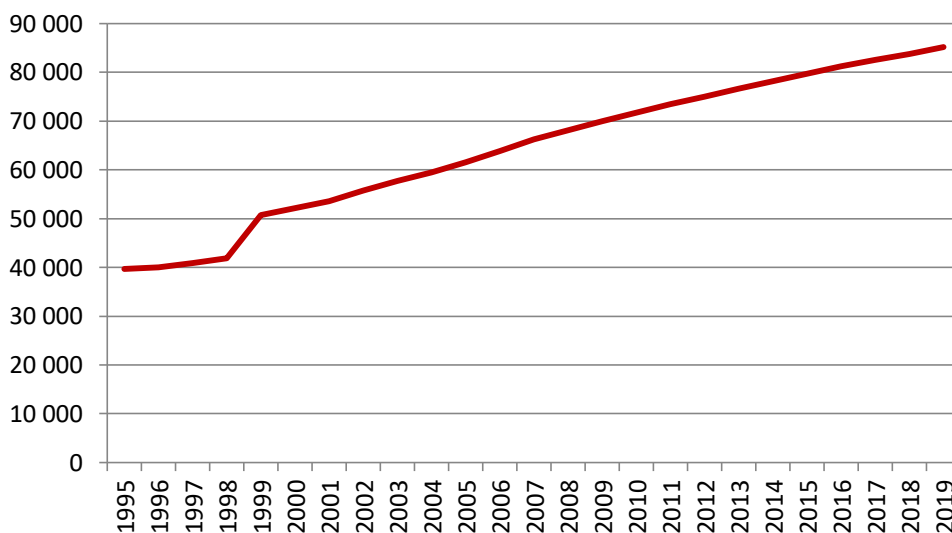
Piaseczno to miasto w województwie mazowieckim graniczące bezpośrednio z warszawskim Ursynowem (jedną z dzielnic Miasta Stołecznego Warszawa). Jest siedzibą Urzędu miasta i gminy Piaseczno oraz Starostwa Powiatowego Piaseczno. Miasto założone zostało w 1429 roku na prawie chełmińskim, co oznacza, iż rozplanowanie miasta wzorowano na mieście Chełmnie na Pomorzu.

1. liczba ludności, zmiany i ich dynamika

Na koniec 2020 roku oficjalna liczba mieszkańców gminy przekroczyła 80 tys., z czego 45 tys. to mieszkańcy miasta, a ponad 35 tys. mieszkańcy 32 sołectw wchodzących w skład gminy. Największe miejscowości poza Piasecznem to Józefosław, Zalesie Górne i Złotokłos. Szacuje się, że gminę zamieszkuje ponad 90 tys. osób czyli o 10 tys. więcej niż jest zameldowanych. Od 1995 roku liczba mieszkańców wzrosła o ponad 100%. I choć w ostatnich latach ta dynamika zwolniła to wciąż przybywa ok. 1 tys. mieszkańców rocznie. Obecnie najszybciej rozwijają się wsie, które zatraciły charakter rolny na rzecz budownictwa szeregowego i jednorodzinne. Największa wieś – Józefosław liczy aż 11 tys. mieszkańców. Gmina Piaseczno ma powierzchnię aż 128 km² i wciąż wiele terenów inwestycyjnych stąd duży potencjał do dalszego rozwoju i stałego wzrostu liczby mieszkańców. Niewątpliwie o jej atrakcyjności stanowi bliskość stolicy i atrakcyjny rynek mieszkań jak również bliskość i dostęp do terenów rekreacyjnych i lasów.

Liczba ludności w gminie Piaseczno w latach 1995-2019

Źródło: GUS 2020

2. demografia, dostępność komunikacyjna, rola w obwarzanku warszawskim

Miasto i Gmina Piaseczno ze względu na bliskie położenie stolicy posiadają bardzo dobrze rozwiniętą sieć komunikacyjną. W odległości zaledwie 14 km znajduje się międzynarodowy port lotniczy im. Fryderyka Chopina oraz oddalony od Piaseczna o 70 km międzynarodowy port lotniczy Warszawa-Modlin w Nowym Dworze Mazowieckim.

Najpewniej do Modlina oraz Warszawy dotrzeć można pociągiem. Kolej Mazowiecka zapewnia połączenia w zakresie regionalnych przewozów pasażerskich, a dworzec będący pod kuratelą miasta Piaseczno oferuje komfortową możliwość przesiadki z komunikacji autobusowej czy samochodu.

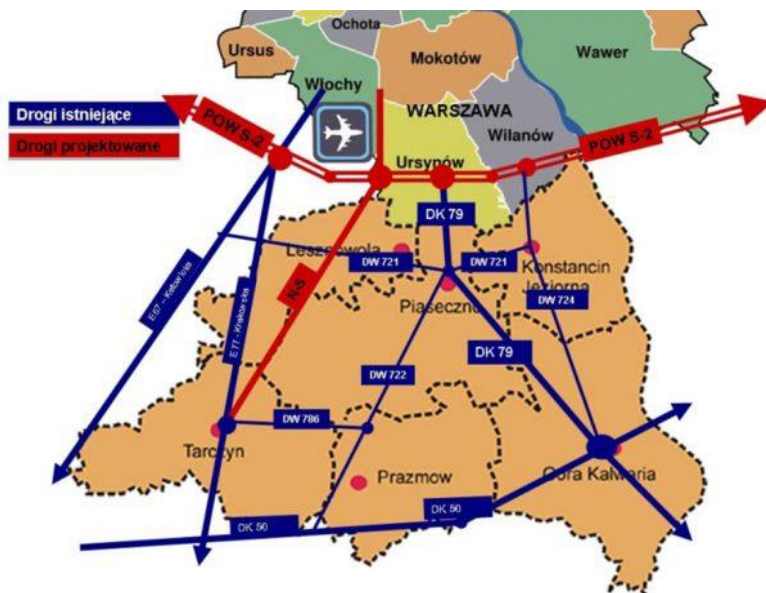
Gmina Piaseczno znajduje się po środku kluczowych szlaków drogowych, zapewniając nie tylko zdywersyfikowany dojazd do Warszawy, ale także w innym dowolnym kierunku, a mianowicie:

- od zachodu: autostrada A2, droga ekspresowa S7.
- od północy: droga ekspresowa S2,
- od wschodu: droga ekspresowa S17,
- od południa: droga krajowa 50.

Ponadto przez teren gminy przebiega droga krajowa nr 79 Warszawa- Kozienice oraz dwie drogi wojewódzkie nr 721 Nadarzyn-Ciszycza oraz DW nr 722 Piaseczno-Grójec, które stanowią ważne szlaki komunikacyjne, nie tylko o charakterze lokalnym, ale także regionalnym.

W najbliższym czasie kluczowe będzie oddanie do użytku drogi ekspresowej S7.

Ilustracja: Sieć połączeń drogowych na terenie Piaseczna

Źródło: piaseczno.eu

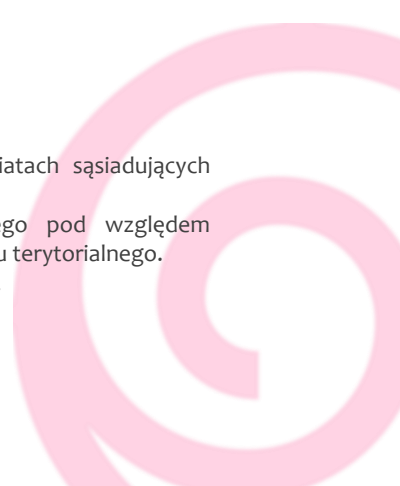
Liczba budynków mieszkalnych oddawanych do użytku niejako ilustruje zmiany demograficzne w powiatach i gminach okołowarszawskich. Według badań przeprowadzonych na zlecenie Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego w Warszawie wykazano, iż w gminie Piaseczno w latach 2004-2011 liczba budynków mieszkalnych oddanych do użytku była najwyższa spośród wszystkich ościennych gmin, przez co określana jest jako główna „sypialnia” Warszawy¹. Ponadto według danych GUS z 2011 roku do pracy w Warszawie przyjeżdżało ponad 276 tys. osób mieszkających poza jej granicami. Największy odsetek osób przybywał z gmin powiatu **piaseczyńskiego**, pruszkowskiego, warszawskiego zachodniego, nowodworskiego, legionowskiego, wołomińskiego, mińskiego oraz otwockiego, które tworzą tzw. obwarzanek warszawski².

Gmina Piaseczno jest jedynym obok miasta stołecznego Warszawy członkiem samorządowym wchodzącym w skład stowarzyszenia Warszawska Organizacja Turystyczna. Daje to realne szansę na budowanie i przede wszystkim promocję ofert turystycznych, których odbiorcami będą odwiedzający Warszawę³.

¹ B. Chmielewska 2015, Obszary wiejskie a presja urbanizacyjna w powiatach sąsiadujących z Warszawą.

² P. Łysoń 2017, Zróżnicowanie obszaru województwa mazowieckiego pod względem historycznym, demograficznym i warunków życia. Wnioski do korekty podziału terytorialnego.

³ <https://wot.waw.pl/czlonkowie/#czlonkowie>. Dostęp 09 luty 2021 roku.

2. DIAGNOZA ATRAKCYJNOŚCI I POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO MUZEUM PIASECZNA I JEGO ODDZIAŁÓW

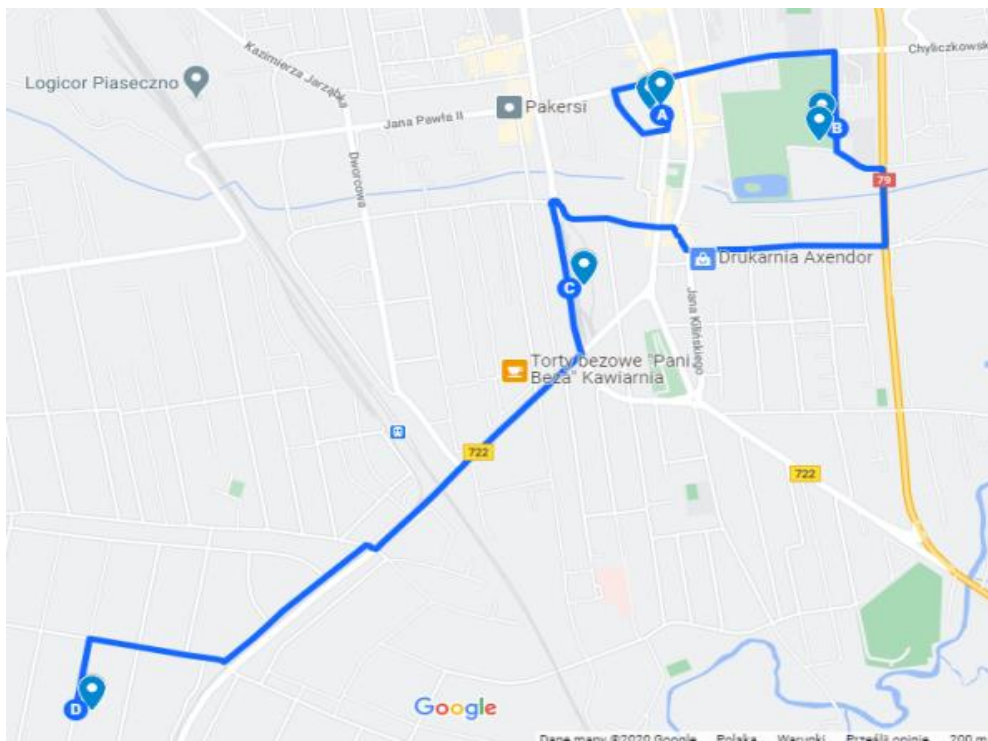
Aktualnie w Piasecznie nie funkcjonuje żadne muzeum, które działałoby w oparciu o Ustawę o muzeach. Co więcej Muzeum Regionalne otwarte w 2004 roku, również nie działało w oparciu o normy określone w ustawie. Obecnie jest ono zamknięte, a jego była siedziba przechodzi remont generalny. Jednak na bazie siedziby dawnego muzeum powołana została nowa placówka z prawdziwego zdarzenia (statut muzeum w organizacji). Będzie się ona mieścić w centrum miasta w budynku starej plebanii z 1800 roku przy kościele św. Anny.

Oddziałami muzeum mają stać się Poniatówka i Dom Zośki a partnerem Piaseczyńsko-Grójecka Kolej Wąskotorowa. Istotnym elementem jest także park miejski im. Księżąt Mazowieckich. Poniżej przedstawiono opis potencjalnej atrakcyjności wskazanych obiektów. Należy podkreślić, że obecnie zarówno Plebania, Poniatówka oraz Dom Zośki wymagają generalnego remontu.

Dla lepszego zobrazowania lokalizacji siedziby głównej nowego muzeum oraz jej oddziałów poniżej zamieszczono rycinę prezentującą topografię miasta oraz tabelę z odległościami dzielącymi Plebanię od pozostałych oddziałów. Mimo że Piaseczyńsko – Grójecka Kolej Wąskotorowa nie stanowi oddziału nowo projektowanego muzeum, jest ważnym elementem tożsamości miasta dlatego też została uwzględniona w tabeli.

Ilustracja: Lokalizacja oddziałów muzeum

Źródło: google.pl/maps

Tab. Odległości między siedzibą główną, a oddziałami muzeum

Siedziba główna	Oddział	Odległość/czas pieszo	Odległość/czas samochód
Plebania (A)	Poniatówka (B)	500 m/ 6 min	1,1 km/ 4 min
Plebania (A)	Piaseczyńsko- Grójecka Kolej Wąskotorowa (C)	850 m/ 10 min	900 m/ 3 min
Plebania (A)	Dom „Zośki” (D)	2,7 km/ 33 min	2,7 km/ 7 min

Źródło: landbrand

2.1. Plebania – planowana siedziba główna muzeum.

Plebania mieści się na placu Piłsudskiego 10 przy kościele pw. Św. Anny.

Ilustracja: Położenie Plebanii na mapie

Źródło: google.pl/maps

2.1.1. Opis stanu aktualnego i planu adaptacji

Budynek wolnostojący 3-kondygnacyjny (dwie kondygnacje nadziemne – parter i poddasze użytkowe oraz jedna podziemna – piwnica). Budynek mieści się w centrum miasta tuż przy płycie głównej starego rynku, ratusza, nowej plebanii oraz w sąsiedztwie kościoła pw. Św. Anny. Obecnie ze względu na kompleksową rewitalizację budynku, jest on niedostępny dla odwiedzających. Wnętrze wymagało postawienia nowych ścian działowych oraz umocnienia fundamentów. Budynek plebanii objęty jest ochroną konserwatora zabytków na mocy wpisu do rejestru zabytków z dnia 17.11.1959 r. pod nr 1078/202.

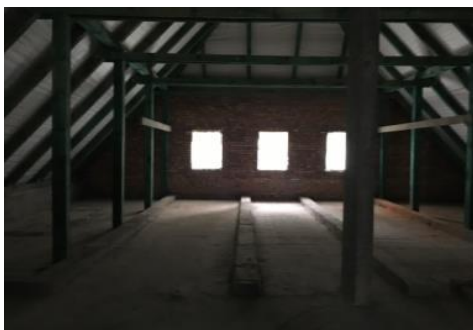
Ilustracja: Plebania stan obecny 10.2020

Źródło: landbrand

mocy wpisu do rejestru zabytków z dnia

Ilustracja: Wnętrze przyszłej siedziby głównej

Źródło: landbrand

2.1.2. Potencjał turystyczny wynikający z historii

Budynek plebanii powstał między 1800-1803 rokiem. Wybudował go proboszcz piaseczyński Franciszek Meline (vel Melino) kanonik gremialny piaseczyński (brat starościny Ryx) jako parterowy budynek z dachem dwuspadowym. Poprzednia drewniana plebania została spalona w 1794 roku w czasie Powstania Kościuszkowskiego. Odbudowano ją na przełomie XVIII i XIX wieku z fundacji Ludwiki Ryksowej. Podpiwniczenie tylko pod częścią nowego budynku wskazuje na fakt, iż plebania była budowana w różnych okresach, a użycie cegieł pochodzących przynajmniej z kilku cegielni np. cegielna „Ujazdowski Stefan i Spółka” z Dąbrówki, „Gołków” czy „K. GRANZOW. KAWENCZYN” utwierdza w tym przekonaniu. Podczas prac rozbiórkowych w grudniu 2017 natrafiono na cegły z sygnaturą S. Jedną z hipotez głosi, że cegła ta pochodzić może z Manufaktury/cegielni książąt Sanguszków i została wtórnie użyta do budowy Plebanii prawdopodobnie ze zniszczonego Pałacu Królewskiego Augusta III Sasa, który znajdował się tu gdzie dziś budynek Starostwa (cegły datowane na XVIII wiek). Wśród znalezionych cegieł znajdują się także: cegły z oznaczeniem „HS” lub „SH” datowane na XIX/XX wiek, cegły maszynowe z oznaczeniem ręcznym podwójnego „S” z początku XIX wieku, czy też cegły ręcznie gładzone datowane na przełom XVIII/XIX wieku.

Ilustracja: Cegły budujące Plebanię

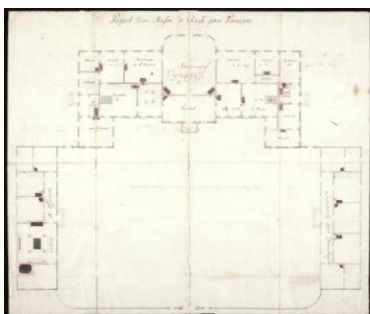

Źródło: UM Piaseczno

Przed zamknięciem Muzeum Regionalne mieściło trzy sale wystawowe z wystawami stałymi dotyczącymi historii miasta oraz z wystawami czasowymi. Większość zbiorów przekazał miastu miejscowy regionalista Pan Jerzy Dusza. Znaleźć tu można było przedmioty codziennego użytku podarowane przez mieszkańców np. zdjęcia rodzinne, kserokopie świadectw, urządzenie do zwijania tytoniu, a także medale, odznaczenia i legitymacje członkowstwa w różnych organizacjach. Ponadto m.in. : zaproszenia na ślub A. Poncyliusza z 1902 roku, list miłosny pisany na korze sosny z 1915 roku, akty notarialne z 1928, 1902, 1844 roku, banknoty/monety np. Ruble z 1898, 1905, 1910, 1912, 1918 r., Reichsbanknote z 1914, 1923, Marki z 1914, 1920r. oraz Marki Polskie z 1919 roku. Pozyskano także z archiwum w Dreźnie: plan XVIII wiecznego pałacu od strony frontu, plan pomieszczeń pałacu, plan terenu – pałac i okoliczne zabudowania oraz plan domu starosty.

Ilustracja: Plan pałacu i jego pomieszczeń z XVIII w.

Źródło: UM Piaseczno

Cennymi eksponatami są: „Życie katolickie. Książka do nabożeństwa i rozmyślenia...” z 1891 r., które zebrała i ułożyła Cecylia Plater-Zyberkówna oraz laska należąca do burmistrza z rączką z kości (postać półnagiej kobiety). Na srebrnej obrączce inskrypcja "Bronisław Tański Burmistrz Piaseczno".

Ilustracja: Książeczka do nabożeństw i rozmyślenia C. Plater

Źródło: UM Piaseczno

Podczas prac renowacyjnych we wnętrzu plebanii odnaleziono elementy stanowiące wyposażenie budynku takie jak: ozdobne drzwi wewnętrznej szafy wnękowej, okiennice, skrzydła okienne trójdzielne, drzwi wewnętrzne dwuskrzydłowe, 100 cegieł murowych ze ścian plebanii, a nawet zabytkowe drzwi, które były wmurowane w ścianę. Elementy te powinny ponownie znaleźć się w budynku, tym razem jako eksponaty stanowiące relikty przeszłości.

Ilustracja: Elementy stolarki

Źródło: UM Piaseczno

2.1.3. Obecne plany zagospodarowania

Budynek Muzeum Regionalnego do 2017 był eksploatowany, jako placówka muzealna z funkcją mieszkalną. Zmiana będzie dotyczyć przede wszystkim sposobu użytkowania na budynek muzealno-konferencyjny wraz z zagospodarowaniem terenu, przyłączem wody, kanalizacji sanitarnej, deszczowej, instalacją elektroenergetyczną niskiego napięcia.

Ze względu na wartość historyczną materiału ceramicznego użytego do budowy plebanii, zdecydowano się pozostawić istniejące ściany, fundamenty i stropy ceramiczne w konstrukcji nowoprojektowanego obiektu, jednak wyłączając te elementy w całości z przejmowania na siebie obciążeń zewnętrznych.

Zabytkowa piwnica z oryginalnymi sklepieniami ma pełnić rolę sali wystawowej. Znaleźć się tu mają także pomieszczenia gospodarcze oraz pomieszczenia techniczne. Podobnie zagospodarowane mają być także parter i poddasze rozciągające się na całej powierzchni budynku. Parter składać będzie się z: recepcji z informacją i szatni, **dużej sali ekspozycyjnej**, sali edukacyjno-konferencyjnej, zaplecza sanitarnego, biura, oraz innych pomieszczeń uzupełniających główną funkcje. Na piętrze znajdą się **dwie sale ekspozycyjne**. Wszystkie układy pomieszczeń skomunikowane są klatką schodową umieszczoną centralnie. W lewym dolnym rogu fasady wyeksponowany ma zostać kamień węgielny budynku. Główne wejście oraz miejsca postojowe zlokalizowane będą od strony pl. Piłsudskiego.

Oprócz budynku Starej Plebanii, który ma zostać wyremontowany i przebudowany na budynek muzealno-konferencyjny, częścią zagospodarowania działki są również:

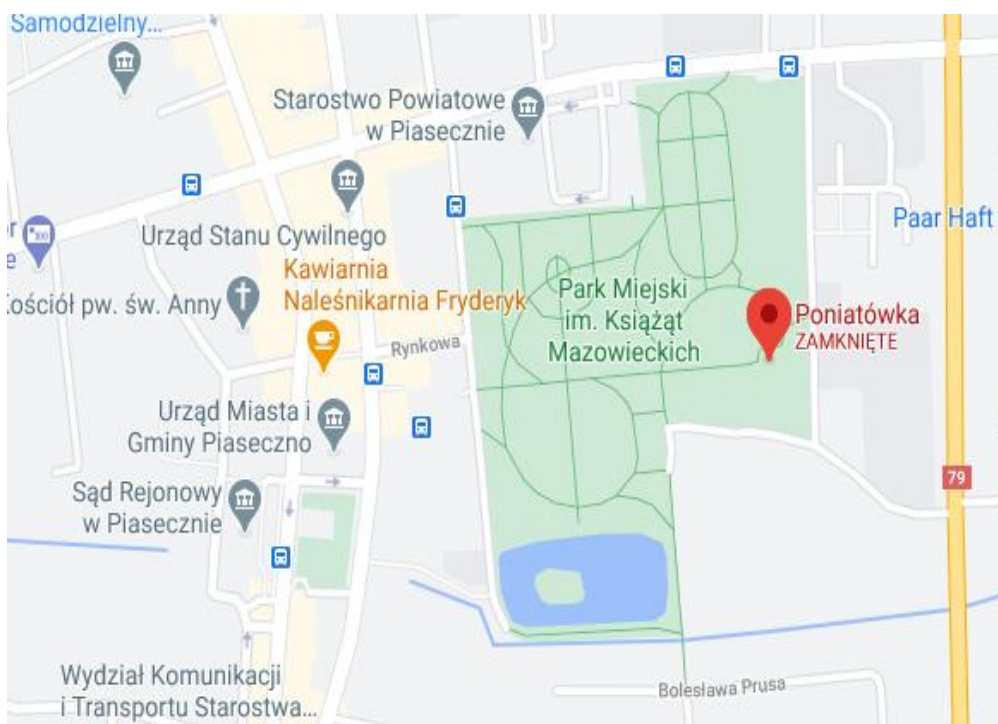
- strefa wejścia głównego ze schodami zewnętrznymi z zadaszeniem,
- platforma dla osób niepełnosprawnych,
- schody zewnętrzne w elewacji północnej przy wejściu pomocniczym,
- schody zewnętrzne w elewacji zachodniej prowadzące na teren ogrodu,
- chodniki,
- miejsca parkingowe wraz z dojazdem,
- ogrodzenia z bramą,
- zieleni projektowana,
- przyłącze wody,
- przyłącze kanalizacji sanitarnej,
- kanalizacja deszczowa,
- instalacja elektroenergetyczna niskiego napięcia z lampą zewnętrzną.

2.2. Dworek Poniatówka/ Dom Starosty

Mieści się w parku miejskim im. Książąt Mazowieckich przy ulicy Chyliczkowskiej 20F

Ilustracja: Położenie Poniatówki na mapie

Źródło: google.pl/maps

2.2.1. Opis stanu aktualnego

„Poniatówka” to budynek wolnostojący 3-kondygnacyjny (dwie kondygnacje nadziemne – parter i poddasze użytkowe oraz jedna podziemna – piwnica od strony N), o funkcji mieszkalno-dydaktycznej. Budynek jest posadowiony na działce ew. nr 8/7 obręb 27 w Piasecznie przy ul. Chyliczkowskiej 20G. Działka stanowi znaczną część parku miejskiego w Piasecznie. Po stronie wschodniej budynek graniczy z zabudową stadniny koni, a po stronie południowej z budynkami mieszkalnymi. Od strony północnej oraz wschodniej obiekt otacza zieleń. Dojazd do budynku możliwy jest drogą wewnętrzną

Ilustracja: Poniatówka stan obecny 10.2020

Źródło: landbrand

gruntową znajdującą się na terenie działki, do której dostęp prowadzi z ulicy Chyliczkowskiej. Dojście do budynku możliwe jest od strony wschodniej i zachodniej. Wejścia zadaszone są gankami z drewnianym detalem ozdobnym. Budynek od 1981 roku wpisany jest do rejestru i ewidencji zabytków pod numerem ewidencyjnym 1184A, przez Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pod nazwą „Poniatówka”. Obecnie budynek jest niedostępny dla odwiedzających. Elewacja i wnętrze wymagają rewitalizacji. Trzykondygnacyjny budynek posiada w piwnicy: 2 pomieszczenia gospodarcze, kotłownię z wolną przestrzenią oraz betonowe schody, o łącznej powierzchni 52 m². Na parterze znajdują się: 4 sale, łazienka oraz korytarz o powierzchni 132 m². Piętro budynku posiada 3 pokoje, 5 schowków, łazienkę, hol, taras, kuchnię i korytarz, o łącznej powierzchni 142 m².

Na parterze i pierwszym piętrze odkryto fragmentaryczne malowidła ścienne, w dwóch pomieszczeniach są to malowidła z motywami floralnymi, w pozostałych pomieszczeniach przyjmują postać dekoracji pasowych o różnym układzie. Polichromie powstały w epoce stanisławowskiej. Z dawnego wystroju zachowały się do dziś schody wewnętrzne z ozdobnymi balustradami, piece kaflowe z końca XIX wieku oraz stolarka drzwiowa z dekoracyjnymi okuciami zawiasów z końca XVIII wieku. W budynku znajdują się także tapety z XIX wieku oraz oryginalne drzwi z XVIII w.

Ilustracja: Poniatówka stan obecny 10.2020

Źródło: landbrand

2.2.2. Potencjał turystyczny wynikający z historii

Dworek Poniatówka nadbudowany przez kamerdynera Franciszka Ryxa na piwnicach dawnego Domu Starosty z czasów saskich zaprojektowanego przez wybitnego architekta Karola Fryderyka Poppelmanna w tym samym czasie co Pałac Myśliwski dla króla Augusta III Sasa w Piasecznie. Na przełomie XVIII/XIX wieku władał nim starosta piaseczyński Franciszek Ryx, kamerdyner króla Stanisława

Ilustracja: Budynek Poniatówki w przeszłości

Źródło: UM Piaseczno

Augusta Poniatowskiego. Legenda miejska głosi, że gościem dworku bywał książę Józef Poniatowski, stąd dzisiejsza nazwa „Poniatówka”. Wielokrotne zmiany właścicieli budynku, zakończyły się w 1890 roku, kiedy to majątek wraz z dworkiem zakupiła hrabina Cecylia Plater- Zyberkówna, by utworzyć tu Szkołę Gospodarczą dla panien. Jej celem było kształcenie i wychowywanie- na fundamencie nauki katolickiej- dziewcząt, które miały współtworzyć w przyszłości niepodległą Polskę. Do majątku przynależała wówczas murowana oficyna, dziesięć budynków drewnianych mieszczących chlewy i obory, ogród fruktowy, staw zarybiony, kuźnia, młyn wodny oraz karczma częściowo murowana. Placówka początkowo mieściła się w starych zabudowaniach folwarcznych. W 1899 r. położono kamień węgielny pod nowy gmach, którego budowę zakończono w 1902 r. Powstał obszerny, piętrowy budynek (współcześnie zwany „pałacem”) mieszczący internat, pracownię, bibliotekę i kaplicę.

W pracowniach warsztatowych znajdowały się sprzęty służące do wypieku pieczywa i ciast, przetwórstwa mleka i wytwarzania serów, obsługi kurników i chlewów oraz do prania i tkania.

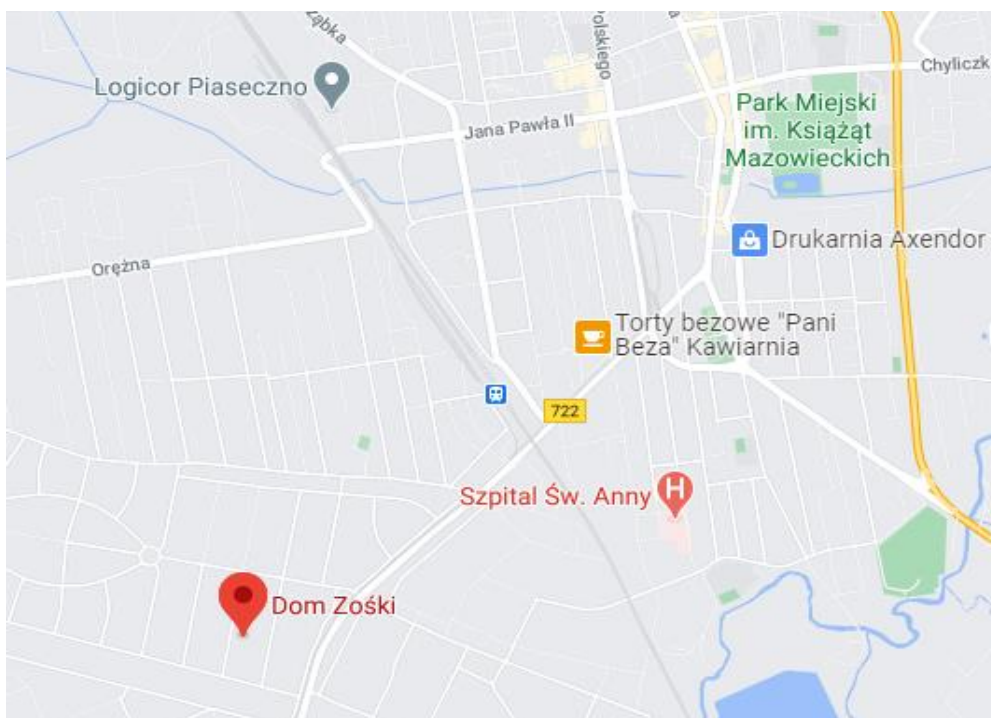
2.2.3. Obecne plany zagospodarowania

Na parterze budynku z prawej strony od głównego wejścia planowane jest odtworzenie pokoju starosty piaseczyńskiego Franciszka Ryxa wraz z odsłoniętymi polichromiami. Naprzeciwko z lewej strony od głównego wejścia ma znaleźć się kawiarnia. Planowany jest także ogródek kawiarniany. Natomiast na piętrze ma znaleźć się odtworzony pokój hrabiny Cecylii Plater- Zyberkówny oraz pomieszczenia w których zaprezentowana zostanie historia szkoły i jej fundatorki.

2.3. Dom „Zośki”

Dom „Zośki”- Drewniana willa mieszcząca się w Zalesiu Dolnym (część Piaseczna) przy ul. Królowej Jadwigi 11.

Ilustracja: Położenie Domu Zośki na mapie

Źródło: google.pl/maps

2.3.1. Opis stanu aktualnego

Planowana rewitalizacja budynku. Obecnie – szkielet domu z piętrem, niską piwnicą i wąską klatką schodową, która warunkuje jednorazową liczbę odwiedzających. Budynek znajduje się w Zalesiu Dolnym w dzielnicy rezydencjonalnej, gdzie dominuje cisza, spokój i zieleń.

Ilustracja: Dom Zośki stan obecny 10.2020

Źródło: landbrand

Drewniana willa wraz z najbliższym otoczeniem objęta jest ochroną konserwatorską z uwagi na swoje wartości historyczne i artystyczne, na mocy wpisu do rejestru zabytków decyzją z 6.11.2009 r. pod nr A-881. W tym wpisie stwierdzono m.in.: „(...) willa stanowi przykład dobrze zaprojektowanego drewnianego domu letniskowego – przystosowana jednak do całorocznego zamieszkiwania. Obiekt doskonale wpisuje się w leśny krajobraz podwarszawskiej miejscowości – Zalesia. Willa jest dziełem wybitnego architekta Karola Sicińskiego (1884–1965), autora powojennej odbudowy Kazimierza Dolnego. Dom przy ulicy Królowej Jadwigi 11 prezentuje walory artystyczne, przede wszystkim dzięki zachowaniu proporcji bryły oraz użytemu w fasadzie detalowi snycerskiemu.”

W budynku o powierzchni 237 m², na parterze willi znajduje się: jadalnia, gabinet, pokój dzienny, łazienka, kuchnia, sień, hol, korytarz oraz weranda. Na piętrze: korytarz, pomieszczenie (facjata), strych, 2 sypialnie oraz 2 werandy. Powierzchnia działki wynosi 2369 m². W trakcie nadzoru inwestorsko – konserwatorskiego w 2019 roku, podczas przeprowadzania prac doraźnych i wykonywania rozbiórki deskowania sufitowego nad parterem, odnaleziono ukryte w warstwach stropowych dokumenty archiwalne.

Mimo, że dom popadł w ruinę, nadal stanowi miejsce pamięci o tych, którzy odeszli. W związku z tym na terenie posiadłości organizowane były jeszcze do niedawna koncerty mające na celu zbiórkę pieniędzy na odrestaurowanie budynku i utworzenie tu placówki muzealno-kulturalnej.

2.3.2. Potencjał turystyczny winikający z historii

W 1929 roku stał się własnością rodziny Zawadzkich. Został odkupiony od Józefa Radwana ministra reform rolnych oraz sędziego Najwyższego Trybunału Administracyjnego, prywatnie kolegi prof. Józefa Zawadzkiego. Józef Zawadzki był wybitnym fizykochemikiem, rektorem Politechniki Warszawskiej w latach 1937-1939. Początkowo stanowił on dom letniskowy, jednak w czasie okupacji stał się miejscem spotkań konspiracyjnych np. zebrania rady Wychowawczej Szarych Szeregów.

Ilustracja: Rodzina Zawadzkich

Źródło: album „Przeszłość nie umiera”

Nie bez znaczenia jest też dawne sąsiedztwo przedmiotowego domu, który od strony południowej graniczy z posesją należącą w czasach dwudziestolecia międzywojennego do Władysława Radwana i jego żony Heleny. Władysław Radwan był pedagogiem, działaczem oświatowym i nauczycielem, który od 1918 roku pracował w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego jako wizytator seminariów nauczycielskich, a w czasie okupacji niemieckiej 1939–45 był kierownikiem Departamentu Oświaty w Delegaturze Rządu na Kraj. Przewodniczył Głównej Komisji Planowania. W komisji tej zasiadał także Józef Zawadzki, co tym bardziej wzmacniało sąsiedzkie relacje.

W domu można było spotkać również kolegów Tadeusza Zawadzkiego „Zośki” (harcistrz, dowódca Grup Szturmowych Szarych Szeregów ppor. AK, zginął w nocy z 20 /21 sierpnia 1943 r. w Sieczychach uczestnicząc w akcji „Taśma”.) oraz podkomendne Anny Zawadzkiej –

Ilustracja: Tadeusz Zawadzki

Źródło: muzhp.pl

siostry „Zośki”, która była komendantką Hufca Harcerk Śródmieście w Warszawie oraz uczestniczką Powstania Warszawskiego. Oboje należeli do Szarych Szeregów, stanowiących kryptonim konspiracyjny Organizacji Harcerzy ZHP, w okresie okupacji niemieckiej podczas II Wojny Światowej. Szare Szeregi zostały powołane 27 września 1939 roku w Warszawie i współpracowały z Delegaturą Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Kraj oraz z Komendą Główną Armii Krajowej. W maju 1944 do organizacji należało 8359 członków. Początkowo obejmowała ona młodzież powyżej 17 roku życia, później powstały trzy grupy wiekowe: „Zawiszacy” 12-14 lat,

„Bojowe Szkoły” 15-17 lat i „Grupy Szturmowe” powyżej 18 lat. W trakcie działalności Szare Szeregi przeprowadziły: Akcję Wieniec (I i II)- wysadzanie pociągów, Akcję pod Arsenalem – odbicie 21 więźniów z niemieckiego konwoju policyjnego, w tym „Rudego”, Akcję Kutschera - zamach na komendanta warszawskiej policji i SS Franza Kutscherę czy też Akcję „Taśma” – likwidację strażnic granicznych, podczas której zginął Tadeusz Zawadzki „Zośka”. Szare Szeregi zostały rozwiązane 17 stycznia 1945 roku. Po Powstaniu Warszawskim dom stał się punktem kontaktowym dla harcerzy i harcerek.

Ojciec Anny i Tadeusza prof. Józef Zawadzki był między innymi współzałożycielem Polskiego Towarzystwa Chemicznego, w którym pełnił funkcję prezesa i wiceprezesa. Był również członkiem Polskiej Akademii Umiejętności. Jego aktywność konspiracyjna podczas okupacji również zasługuje na uwypuklenie. Współpracował on z Delegaturą Rządu na Kraj jako członek Komisji Szkół Wyższych oraz z Komendą Główną AK. Co chyba najważniejsze był przewodniczącym Rady Wychowawczej Szarych Szeregów. Działał również w tajnym nauczaniu na terenie Politechniki Warszawskiej. Przeprowadził analizę chemiczną paliwa niemieckich rakiet V2 i dowiódł, że jest nim stężony nadtlenek wodoru. Zmarł w 1951 roku w domu przy ul. Królowej Jadwigi 11 w Zalesiu Dolnym.

W 1990 roku byli członkowie Szarych Szeregów powołali do życia Stowarzyszenie Szarych Szeregów, którego misją jest współpraca z młodzieżą szkolną i harcerską oraz integracja środowiskowa.

2.3.3. Obecne plany zagospodarowania

Pierwotnie Gmina Piaseczno i Chorągiew Stołeczna Związku Harcerstwa Polskiego wspólnie miało zamiar zakupić „Dom Zośki”, jednakże dnia 26 października 2017 roku Gmina Piaseczno samodzielnie dokonała zakupu drewnianej willi. Planowane jest zlokalizowanie muzeum Szarych Szeregów oraz odtworzenie na piętrze pokoiów prezentując ducha tamtej epoki oraz sylwetki domowników. Współpraca ze Związkiem harcerstwa Polskiego jest wciąż pożądana.

Ilustracja: Dom Zośki stan obecny 10.2020

Źródło: landbrand

2.4. Syntetyczne informacje o planach zagospodarowania siedziby głównej i oddziałów muzeum

Projektowane nowe muzeum posiadać będzie siedzibę główną znajdującą się w budynku Starej Plebanii oraz dwa oddziały znajdujące się w „Poniatówce” i Domu Zośki”. Dodatkową atrakcją działającą na zasadach partnerskich będzie także Piaseczyńsko-Grójecka Kolej Wąskotorowa. W poniższym opracowaniu znajduje się także wzmianka o parku miejskim im. Książąt Mazowieckich, który może być ważnym urozmaicheniem i wzbogaceniem oferty Muzeum z oddziałami. Rozdział sporządzono w oparciu o dokumenty projektowe przekazane przez Zamawiającego:

- Ekspertyzę techniczną istniejącej części budynku Dawnej plebanii,
- Opracowanie dotyczące remontu i przebudowy budynku starej plebanii w parafii pw. Św. Anny w Piasecznie ze zmianą sposobu użytkowania na budynek muzealno-konferencyjny wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną,
- Projekt rewaloryzacji parku miejskiego w Piasecznie. Koncepcja rewaloryzacji i analizy historyczne,
- Inwentaryzację budowlaną zabytkowego budynku „Poniatówki”,
- Dokumentację badań konserwatorskich dworku „Poniatówka”,
- Ekspertyzę techniczną dot. stanu technicznego budynku mieszkalnego jednorodzinne „Dom Zośki”,
- Inwentaryzację architektoniczno-budowlaną zabytkowego budynku „Dom Zośki”,
- Załącznik do karty nr 4 z przeprowadzonego nadzoru inwestorskiego-konserwatorskiego,

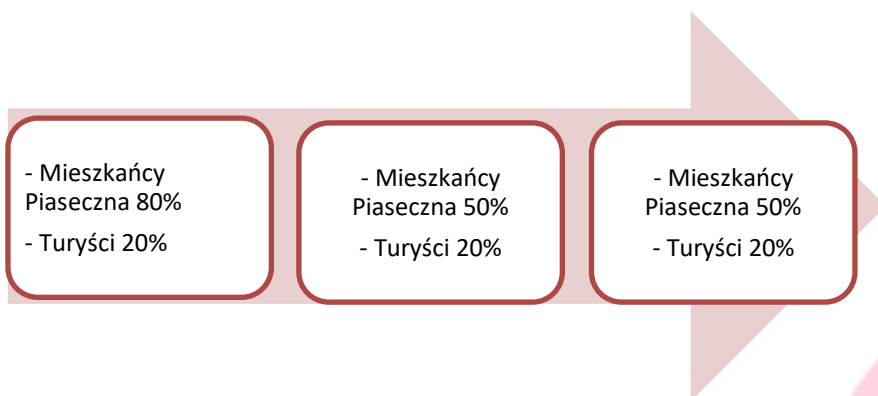

3. OPIS PROFILU DOCELOWEGO ODWIEDZAJĄCYCH (PROCENT TURYSŃCI / MIESZKAŃCY) I OFERTY DLA NICH

Muzeum ma spełniać rolę spoiwa mieszkańców Piaseczna. Jak wskazano we wstępie do dokumentu ilość mieszkańców Piaseczna w ostatnich dwudziestu pięciu latach. Oznacza to, że większość piasecznian jest „nowymi mieszkańcami”, których związki z miejscem zamieszkania należy zbudować lub znacznie wzmocnić. Dlatego także dla nowo planowej placówki i jej oddziałów przyjęto założenie muzeum narracyjnego. Ma ono zwrócić szczególną uwagę na wybrane wątki z historii miasta i gminy. Opowieść jaką nieść będzie muzeum ma wzmacniać poczucie tożsamości u mieszkańców. Skupienie się na wybranych, ważnych epizodach z historii miasta ma wzmocnić poczucie dumy z miejsca zamieszkania. Ma także stworzyć płaszczyznę do dialogu między różnymi pokoleniami piasecznian.

Dlatego też, planuje się iż około 80% odwiedzających muzeum i jego oddziały będzie wywodziło się z osób zamieszkujących miasto i gminę. Zakłada się, że przez pierwsze rok funkcjonowania będzie to nawet powyżej 90%, w kolejnym roku około 80%. Później jednak muzeum prawdopodobnie zaspokoi pierwotny głód wiedzy u lokalnych. Będzie się powoli i sukcesywnie zwracać w kierunku odbiorcy zewnętrznego sięgając do dwóch grup: Mieszkańców Warszawy oraz specjalistów z danej tematyki np. harcerzy, miłośników kulinariów i rekonstrukcji kulinarnej. Zakłada się, że od piątego roku funkcjonowania będą oni już stanowili wspólnie powyżej 50% odwiedzających muzeum.

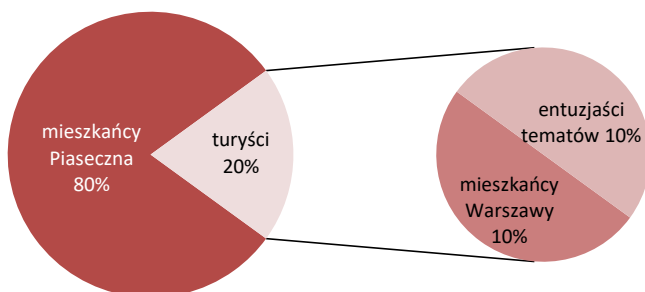
Ilustracja: Prognozowane zmiany wśród odwiedzających Muzeum Piaseczna

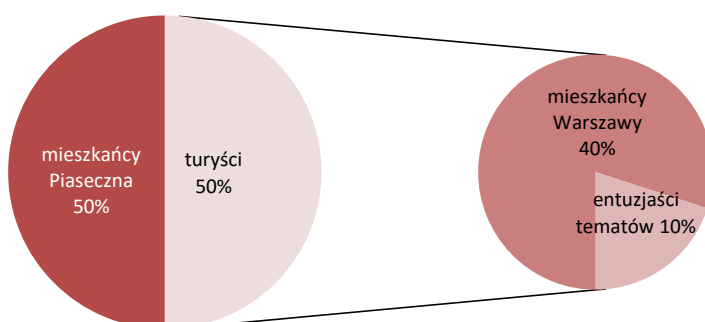
Poniżej przedstawiono prognozy podziału liczby odwiedzających pomiędzy opisywane grupy. Osiągnięcie takich proporcji możliwe będzie jedynie poprzez stworzenie

jakościowych ekspozycji i narrację dotyczącą tematów o ponadlokalnej istotności. Takie podejście zostało zastosowane w koncepcji.

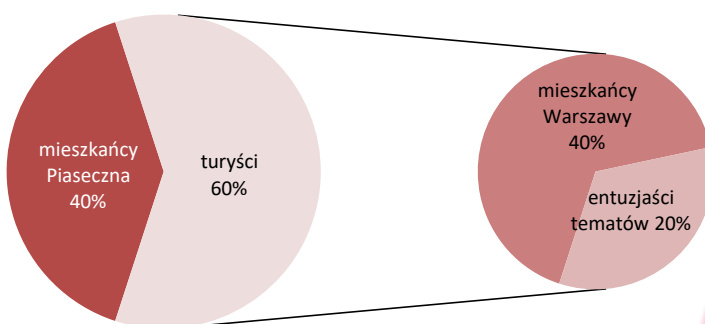
Odwiedzający muzeum z oddziałami do 2 lat po otwarciu

Odwiedzający muzeum z oddziałami od 2 do 5 lat po otwarciu

Odwiedzający muzeum z oddziałami po 5 lat po otwarciu

4. WSKAZANIE DOCELOWEGO PROFILU NOWEGO MUZEUM PIASECZNA

Każdy z przedstawionych poniżej oddziałów został zaprojektowany w oparciu o takie same założenia odnośnie form przekazu, treści, sposobu narracji oraz doświadczeń odwiedzającego. Technologie, które zostaną wykorzystane podczas kreacji nowego muzeum gwarantują angażującą i interaktywną formę przekazu. Dzięki wykorzystaniu: projektorów, fotokomórek, tablic multimedialnych, sprzętu audio-guide, obrazów 3D, ściennych faktur, eksponatów czy też dyfuzorów zapachów każdy ze zwiedzających za pomocą wszystkich zmysłów będzie mógł czerpać wiedzę o Piasecznie.

Narracja w każdym oddziale odbywać się będzie przy pomocy trzech odmiennych ścieżek audio-guide. Stworzone zostaną wersje dla dzieci, dorosłych oraz dla ekspertów. Dzięki takiemu zabiegowi, każdemu odwiedzającemu zostanie podana wiedza satysfakcjonująca go, a ponadto zwiedzający zostaną zachęcani do powrotu. Użyta do zbudowania odpowiedniego przekazu technologia będzie służyła zbudowaniu atmosfery autentyczności i podkreślenia lokalnej tożsamości. W rolę narratorów będą wcielać się postaci historyczne takie jak np. książę Janusz I w piwnicy Plebanii czy hrabina Cecylia Plater na piętrze Poniatówki.

Eksponaty stylizowane na te z epoki znajdujące się w każdym budynku oraz zaprojektowane stanowiska do pracy samodzielnej np. w Poniatówce czy też elementy gry w „Domu Zośki” przyczynią się do wzbogacenia doświadczeń odwiedzających.

4.1. PREZENTACJA DOCELOWEGO PROFILU GŁÓWNEJ SIEDZIBY NOWEGO MUZEUM PIASECZNA

PLEBANIA

1. Idea i funkcjonowanie
2. Układ i elementy ekspozycji
3. Otoczenie / Piwnica / Parter / Piętro
4. Inspiracje
5. Partnerzy

4.1. Plebania

4.1.1. Idea i funkcjonowanie

Plebania będzie pełnić rolę siedziby głównej nowego Muzeum oraz centrum zarządzania ruchem turystycznym w mieście. To tutaj w punkcie informacji turystycznej pobrać będzie można m.in. mapę, aplikację, questy lub grę miejską oraz odebrać nagrody. To tu podróż w czasie i przestrzeni, przez najważniejsze karty wydarzeń historycznych miasta i gminy Piaseczno, będzie się dla mieszkańców i turystów zaczynać i kończyć.

Z jednej strony oferta Plebanii będzie kompleksowa i zamknięta merytorycznie, a z drugiej, jak każda wciągająca powieść, będzie zachęcać do odkrywania kolejnych pozycji w serii. To oferta Plebanii będzie inspirować, kierować, a następnie zbierać relacje i opinie od odwiedzających.

Proponowanymi działaniami, poza utworzeniem siedziby głównej nowego Muzeum, jest wydzielenie miejsca przeznaczonego na Punkt Informacji Turystycznej oraz muzealnego sklepiku z souvenirami nawiązującymi do Piaseczna i jego historii. Ponadto Plebania stanowiłaby miejsce gdzie odwiedzający mogliby uzyskać podstawowe informacje o innych oddziałach muzeum, które będą mieściły się nie opodal i będą opowiadały historię osób związanych z Piasecznem np. hrabiny Cecylii Plater Zyberkówny czy Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”. W budynku po Ochotniczej Straży Pożarnej znajdującym się obok Plebanii powstaje miejska galeria sztuki współczesnej „Galeria – Strażnica”. Przy płycie głównej rynku, znajduje się także klasycystyczny ratusz, w którym mieści się Pałac Ślubów. Aby skutecznie wykorzystać wnętrze budynku i nawiązujący do historii pobytu posła tureckiego znak półksiężyc na jego szczycie, w przyszłości można by stworzyć tu Centrum Sztuki i Kultury lub utworzyć tu Centrum Konferencyjne, które pierwotnie miałyby znaleźć się w budynku Plebanii. Przywrócenie dawnej funkcji rynku (czasowo np. organizacja jarmarków okolicznościowych) na płycie głównej, zachęciłoby odwiedzających i mieszkańców do zakupów dóbr oraz odwiedzenia pobliskich miejsc jak: ratusz, kościół św. Anny, Plebania i galeria.

Ilustracja: Plan zagospodarowania i rewitalizacji byłej remizy strażackiej na galerię sztuki współczesnej (lewa), widok na ratusz i Plebanię (prawa)

Źródło: Piaseczno.eu / landbrand

Model funkcjonowania Plebanii powinien być jak najbardziej otwarty. Model ten opierać się będzie na następujących rodzajach aktywności:

- otwartość merytoryczna – żaden aspekt historii dawnej i współczesnej Piaseczna nie powinien zostać pominięty. Dlatego każda inicjatywa ze strony mieszkańców powinna być uwzględniona i uzyskać wsparcie bezpośrednio lub pośrednio (we współpracy z organizacjami społecznymi – formalnymi lub nieformalnymi);
- otwartość organizacyjna – warto jak dotychczas angażować wszystkie potencjalne osoby i organizacje i kanalizować ich współpracę w ramach jasno określonych pól współpracy. Taka forma subsydiarności, oparta o umowy wolontariackie lub umowy o współpracy, wprowadzać będzie odpowiedzialność za skuteczność prowadzonych działań;
- otwartość czasowa – kluczowe będzie zapewnienie działalności w systemie dwuzmianowym, aby w różnych porach dnia z jednej strony współpracować z różnymi grupami wiekowymi, m.in. pozyskując informacje i artefakty, a następnie opracowywać je i upubliczniać;
- otwartość pokoleniowa – nie ma jednej słusznej wizji przeszłości, teraźniejszości i przyszłości. Możliwość artykułowania opinii jest kluczowym osiągnięciem XXI wieku, a zadaniem Muzeum będzie ich agregowanie i kanalizowanie. Pozwoli to na współtworzenie takiej ekspozycji, która służyć będzie zdywersyfikowanej promocji Piaseczna poza jego granicami i skuteczniejsze docieranie do konkretnych grup odbiorców;

Sercem modelu funkcjonowania Plebanii jest interakcja z mieszkańcami. To oni mają stanowić źródło:

- informacji – dotyczy to zarówno ciekawostek historycznych, jak i artefaktów – przede wszystkim zdjęć i innych przedmiotów;
- inicjatyw – m.in. w zakresie tematyki wystaw, organizacji spotkań i warsztatów;
- opowieści (storytelling) – materiały video i audio na wystawie w Plebanii w zakresie prezentowanych faktów historycznych oraz eksponatów tworzone będą z udziałem mieszkańców (treść i nagrania). Ponadto mieszkańcy współtworzyć będą oraz testować interaktywne formy jak questingi, gry miejskie czy mapy.

Od strony produktu turystycznego Plebania stanowić ma centralny ośrodek sieciowania, który koordynować będzie całość aktywności w pozostałych miejscach Muzeum oraz współpracujących podmiotów prywatnych. Dotyczyć to będzie nie tylko kwestii terminowych, ale także jakości podejmowanych inicjatyw, czyli zarządzania tworzoną marką lokalną oraz turystyczną. Przyświecać będzie temu maksyma: „Nic o nas bez nas”, co w praktyce będzie oznaczać bliską i bieżącą współpracę z :

- jednostkami organizacyjnymi miasta i gminy,
- organizacjami społecznymi,
- podmiotami komercyjnymi (gastronomia, lokalni producenci, usługi hotelarskie i in.),
- przedstawicielami wolnych zawodów artystycznych.

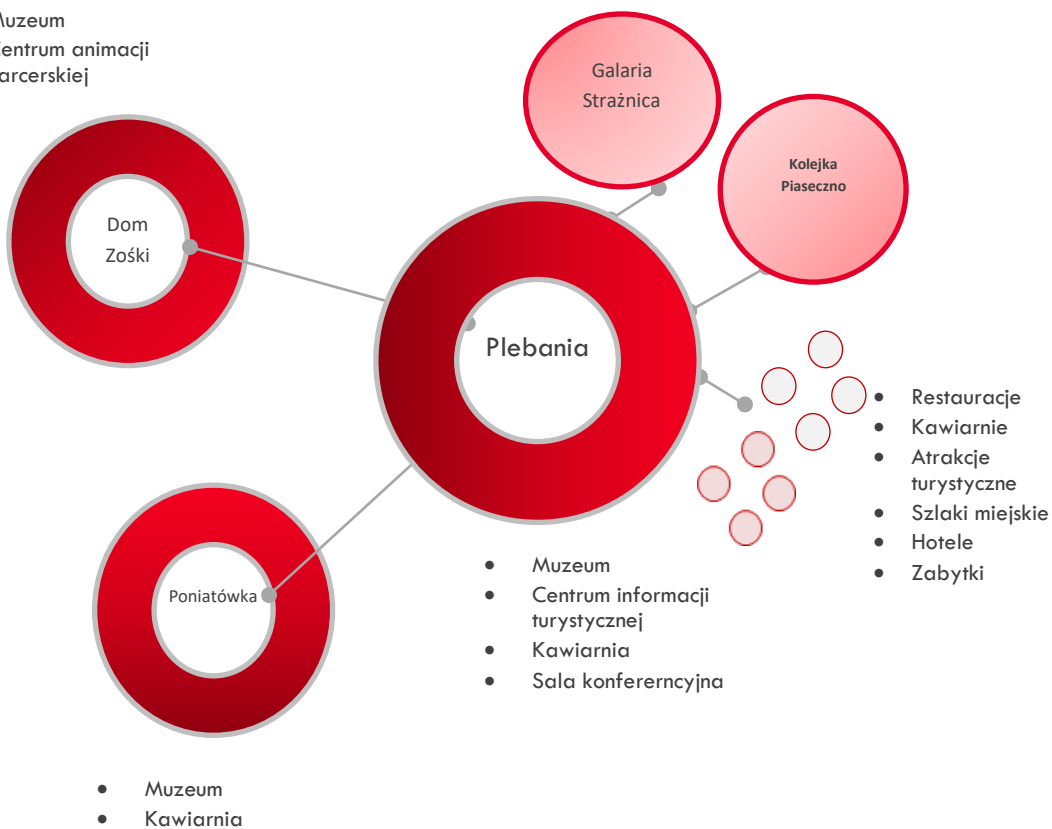
„Interfejs” popytowy, czyli relacje z klientami (mieszkańcami oraz turystami), także online zapewnić będzie punkt informacji turystycznej. To będzie miejsce inspiracji i doradztwa w zakresie:

- wyboru najlepszej formy zwiedzania,
- profilu gastronomicznego miasta,
- rekomendacji wydarzeń,
- sprzedaży biletów i pamiątek / gadżetów.

W działalności Plebanii ważną będzie możliwość nabycia, w punkcie informacji turystycznej, przedmiotów związanych nie tylko z miastem, ale także ze szkołami i klubami sportowymi (np. koszulki, bluzy), ale także rękodzieło. W ich komunikacji kluczowym elementem będzie rekomendacja (np. video) uczniów, zawodników, artystów, etc. Możliwość zakupu to kluczowa kwestia związana nie tylko ze zrównoważeniem budżetu jednostki, ale także kwestiami ekologicznymi. Przykładowo mapa questingu za symboliczne 1 zł pozwoli na racjonalizowanie jej dystrybucji.

Ilustracja: Model funkcjonowania Muzeum Piaseczna w ekosystemie turystycznym gminy

- Muzeum
- Centrum animacji harcerskiej

4.1.2. Układ i elementy ekspozycji

Budynek posiada interesujący rozkład pomieszczeń, który może być wykorzystany jako kanwa narracji. Najniżej znajduje się piwnica. Powinna być ona miejscem opowieści chronologicznie najstarszej. Zejście pod ziemię sprzyja osiągnięciu efektu cofania się w czasie. Niewielkie powierzchnie pomieszczeń piwnicznych pozwolą na opowiedzenie kilku zamierzczłych kart z historii Piaseczna.

Parter jest już obszerniejszą przestrzenią. Widną i dzięki temu dobrze nadającą się do opowiedzenia historii bliższej współczesności. Może on skupić się na wątkach XIX – XX wiecznej opowieści o Piasecznie.

Poddasze jest największą salą ekspozycyjną. Widną i przestronną. Powinno ono być miejscem kreacji i interpretacji. Odwiedzający znajdą się tam po zapoznaniu się z ekspozycją niższych kondygnacji. Poznają już wcześniej Piaseczno. Będą mogli teraz doświadczyć go w pełni. Angażując do tego wszystkie zmysły. Góra będzie zatem miejscem twórczego utrwalenia informacji nt. Piaseczna poprzez ich kreatywne przetworzenie w formie interakcji.

Założenia ogólne

Podstawowym założeniem ekspozycji jest wygospodarowanie przestrzeni, która pozwoli na:

- przyjęcie więcej osób (klient grupowy, zwłaszcza szkolny);
- przeprowadzanie warsztatów, prezentacji;
- jednoczesne spotkania różnych grup tematycznych.

W konsekwencji dominującą funkcję w ekspozycji, nie tylko przez oś czasu będą odgrywały nie tylko ściany, ale i podłoga, które mogą przekazywać dodatkowe informacje w formie:

- map (np. miasta i gminy),
- animacji (np. mappingu),
- gobo (np. logo z różnych epok w różnych miejscach),
- obrazów stereowizyjnych (malowanych bez okularów lub naklejanych z okularami).

W konsekwencji większość instalacji, zwłaszcza na poziomie piwnicy (-1) oraz parteru (0) zlokalizowana będzie przy lub na ścianach. Oczywiście przewidziane są także ekspozytory umieszczone w centralnych miejscach pomieszczeń, ale będą one mobilne by zapewnić swobodę w aranżacji (podłączenia w podłodze lub z sufitu).

Ilustracja: Główne treści ekspozycji prezentowane w Plebanii

4.1.3. Otoczenie

Położenie budynku Plebanii stanowi ogromny atut, bowiem mieści się on w centrum miasta, tuż obok najważniejszych budynków i miejsc takich jak: kościół św. Anny, ratusz, nowa plebania oraz rynek. W planach zagospodarowania nieopodal głównej siedziby muzeum znajdzie się także Galeria Sztuki Współczesnej. Nieopodal znajdują się rzeźby renomowanego ilustratora i artysty plastyka związanego z Piasecznem – Józefa Wilkonია.

4.1.4. Piwnica

Z uwagi na zabytkowy charakter powinna opowiadać o najdawniejszej historii miasta. Podziemna lokalizacja i zejście w dół sprzyjają efektowi podróży w czasie. Trzy sklepy w piwnicy zostaną zagospodarowane zgodnie z chronologią. Proponuje się nadanie im roboczych nazw związanych z najwcześniejszymi dziejami miasta: **Piaseczno Miasto Książęce Piastowskie**, **Piaseczno Miasto Królewskie** oraz **Piaseczno Miasto Królewskie Królów Elekcyjnych**. Każdy ze sklepów będzie opowiadał o najważniejszych wydarzeniach mających związek z Piasecznem w danym przedziale czasowym, a wirtualnymi przewodnikami będą postacie charakterystyczne dla danej epoki jak: książę Janusz I, królowa Bona Sforza czy jej córka Anna Jagiellonka. Chodzi o zarysowanie pierwszych skojarzeń z Piasecznem i przekazanie odwiedzającym informacji o jego bogatej historii na przestrzeni pierwszych kilku wieków od lokacji miasta. Ważnym jest to, że Piaseczno wpisane zostanie w kontekst narracji historycznej o znaczeniu ogólnopolskim poprzez postaci i wydarzenia o znacznej rozpoznawalności. Oddzielenie pomieszczeń w piwnicy umożliwi oddanie zupełnie innych realiów w poszczególnych komorach – sklepach. Każda z nich może zostać odgradzona np. rozsuwanymi drzwiami. Po ich otwarciu może włączać się, poprzez aktywację za pomocą fotokomórki, projekcja filmowa dotycząca ilustrowanego okresu. Zwiedzający będą mogli w małych grupach np. obejrzeć wciągającą prezentację. Elementem stylizacji poszczególnym komnat mogą być siedziska dla widzów wykonane w nawiązaniu do realiów epoki. Należy przyjąć założenie, że prezentacja historii Piaseczna z wczesnych epok nie będzie odbywała się przy użyciu eksponatów lecz narracji, angażującej opowieści. Dlatego też proponuje się użycia nagrań audio i wideo do odtworzenia realiów epoki oraz wrażeń zapachowych – dyfuzory zapachowe. Z uwagi na niewielkie powierzchnie pomieszczeń na tym poziomie nie przewiduje się zastosowania audio-guidów indywidualnych. Wejście do poszczególnych sklepów będzie miało miejsce w kilkusobowych grupach (około 10 osób) będą oni wspólnie odbiorcami seansów, które trwać będą około 5 minut w każdym ze sklepów. Przed rozpoczęciem zwiedzania będzie można wybrać jedną z trzech linii narracyjnych – dziecięcą, popularną, ekspercką.

1. Sklep I „Piaseczno Miasto Książęce Piastowskie”

Pierwsze epizody powinny odnosić się do XV wieku kiedy to Piaseczno ze względu na swoje korzystne położenie nad rzeką Jeziozną i na trakcie z Warszawy do Czerska otrzymuje prawa miejskie na prawie chełmińskim. Nadaje je książę Janusz I. Tutaj można odnieść się do tego co oznaczało prawo

chełmińskie oraz kim był książę Janusz. Ilustracje ukazują jak mogły wyglądać pierwsze targi odbywające się w Piasecznie. Opowieść skupiać by się mogła na jarmarkach odbywających się w 1513 roku w Piasecznie. Jak wyglądały, co na nich można było kupić. Jak często je organizowano. Nieco opowieści o rzeźmieszkach, cechach, przelicznikach wymiennych i cenach np. ile kosztowała koza a ile kura czy kot. Opowieść kończyć się będzie na inkorporacji Mazowsza do Korony Polskiej w 1529 roku. Narratorem będzie książę Janusz I Stary, a jego wizerunek (pozyskany z pieczęci) zostanie zaprezentowany na drzwiach wejściowych do sklepu I. Chcąc w pełni przenieść się do XIV wieku zwiedzający muszą widzieć i czuć realia tego okresu, dlatego też rekomenduje się stworzenie imitacji gleby z kocimi łbami przy pomocy wykładziny PCV lub jeszcze lepiej wykonania staro bruku. Wrażenia zapachowe dostarczać będzie dyfuzor zapachowy skorelowany z projekcją filmu. Podczas opowieści o pierwszym drewnianym kościele w Piasecznie, odwiedzający poczują zapach drewna lub kadzidła. Podczas wątku o jarmarkach zwiedzający poczują zapach przypraw korzennych. Do każdego z poruszanych tematów w filmie można przypisać inny zapach, który imitować będzie realia XV wieku. Rekomenduje się użycie osobnych dyfuzorów do każdego z zapachów.

W sklepie I poruszane będą takie wątki jak:

- Nadanie praw miejskich Piasecznu w 1429 roku,
- Przybliżenie postaci Janusza I Starego jako uczestnika bitwy pod Grunwaldem,
- Przybliżenie postaci Anny Mazowieckiej i Anny Jagiellonki,
- Nadanie ziemi Kościołowi przez Annę Mazowiecką 1458,
- Przywileje od księżnej Anny Radziwiłłówny – prawo odbywania jarmarków w dni powszednie i święta oraz wyznaczenie dnia targowego w 1513 roku,
- Pobyt ostatnich Piastów w Dworze Księżąt Mazowieckich,
- Pierwszy drewniany kościół w Piasecznie,
- Wytyczenie rynku z ul. Kościelną, Warszawską i Krakowską,
- Piaseczno w połowie drogi między Czerskiem a Warszawą,
- Przywileje książąt,
- Inkorporacja Mazowsza do Korony Polskiej w 1529 roku,
- Możliwe będzie także obejrzenie przywileju Piaseczna stylizowanego na zachowany przywilej Latowicz,

Jako że zwiedzanie odbywać się będzie przy pomocy narracji – wciągającej opowieści, to głównym elementem sklepu I będzie ekran i projektor.

W zależności o przyjętej techniki obrazowania możliwe jest posłużenie się również trzema projektorami, które równocześnie rzucią będą obraz na trzy ściany, tworząc wrażenie panoramy. Zwiedzający będą mogli stać podczas projekcji filmu lub zasiąść na pufach stylizowanych na głązy i pniaki drzew. Jako dopełnienie zwiedzania po zakończonej projekcji, narrator (książę Janusz I) skieruje uwagę odwiedzających na jedną ze ścian, która prezentować będzie eksponat mający związek z Piasecznem. W momencie gdy narrator zacznie opowiadać o nim zostanie on podświetlony. Przykładowymi rekwizytami mogą być:

1. Przywilej Piaseczna stylizowany na zachowany przywilej Latowicz,
2. Mapa z wytyczonym rynkiem,
3. Dotykalna pieczęć Janusza I.

Ze względu na mały metraż wszystkich pomieszczeń znajdujących się w piwnicy Plebanii rekomenduje się instalację jednego eksponatu przypadającego na jedną ścianę. Więcej eksponatów, znajdujących się obecnie w innych muzeach, a powiązanych z omawianymi tematami dostępne będzie za pomocą aplikacji mobilnej Muzeum, która będzie je pokazywać na tle ścian, uzupełniając znajdujące się tam eksponaty i treści. Proponowane jest też nagranie materiałów wideo, które pokazywać będą omawiane miejsca we współczesnym Piasecznie. Dodatkową atrakcją szczególnie dla młodszych odwiedzających będzie możliwość wybicia pamiątkowej monety (możliwość zastąpienia monety innym elementem np. wycinanką z wykrojnikiem, pieczęcią do odrysowania ołówkiem charakterystyczną dla danej komnaty). W sklepie I wybić można będzie monetę z pieczęcią księcia Janusza I.

Ilustracja: Pieczęć Janusza I

Źródło: zamek-krolewski.pl

2. Sklep II „Piaseczno Miasto Królewskie”

Sklep ten przybliży zwiedzającym historię Piaseczna z XVI wieku. Chronologicznie kontynuując opowieść od 1530 roku, aż po śmierć Zygmunta II Augusta i koniec dynastii Jagiellonów w 1572 roku. Gospodarzem i narratorem miejsca stanie się królowa Bona Sforza, a jej wizerunek zdobić będzie wejście do sklepu II. XVI wieczne realia omawianego sklepu zapewnią ponownie: imitacja grud ziemi i kocich łbów oraz zapach owoców, warzyw, ogrodów, włoszczyzny, brzezki piwnej czy palonego srodu uwalniany podczas projekcji filmowej z dyfuzorów.

Ilustracja: Bona Sforza

Źródło: wilanow-palac.pl

W Sali tej zostaną poruszone tematy takie jak:

- Ogrody Bony dla mieszczan i przybliżenie jej postaci,
- Nowy murowany kościół 1555 r.,
- Pierwsze przywileje królewskie (Każdy z przywilejów to pewna epoka historyczna. To także nieco inne czasy: określona wielkość miasta liczona liczbą domów lub mieszkańców. W każdym z okresów opis dotyczyłby także tego jak wyglądał skład narodowościowy i religijny miejscowości.)
- Opis dworu Anny Jagiellonki na podstawie monografii;
- Pierwsi starostowie Piaseczna z dworu Anny;
- Rzemiosło w Piasecznie – rozwój piwowarstwa i gorzelnictwa;
- Rozkwit Piaseczna.

Ponownie głównym elementem wyposażenia sali będzie projektor i ekran, na którym zostanie wyświetlony krótki film lub prezentacja poruszająca powyższe wątki. Tym razem zwiedzający będą mogli skorzystać z krzeseł stylizowanych na ławy dworskie czy nawet trony królewskie. Po zakończonej projekcji narratorka (królowa Bona) opowie pokrótce o podświetlanych rekwizytach znajdujących się na ścianach. Ekspонатami mogą być:

1. Obraz pt. „Otrucie królowej Bony” wraz z recepturą trucizny jaką jej podano;
2. Reprodukcje obrazów ogrodów mieszczan;
3. Mapa ze spisem narodowościowym i religijnym mieszkańców Piaseczna w XVI wieku.

W omawianej sali możliwe będzie wybicie pamiątkowej monety ze wzorem pieczęci królowej Bony.

Ilustracja: Moneta z pieczęcią Bony

Źródło: omonetach.pl

2. Sklep III „Piaseczno Miasto Królewskie Królów Elekcyjnych”

Ostatni ze sklepów opowiadać będzie o wydarzeniach w Piasecznie, które miały miejsce w XVI i XVII wieku. Jako chronologiczna kontynuacja sklepu II, zwiedzanie rozpocznie się od 1573 roku, czyli od daty wyboru pierwszego elekcyjnego króla Polski – Henryka Walezego. Następnie poruszone zostaną wątki kolejnych królów elekcyjnych jak i postaci z nimi związanych: Anna Jagiellonka, Stefan Batory, Zygmunt III Waza czy też Jan III Sobieski. Sklep ten zostanie pokazany również przez pryzmat potopu szwedzkiego, spalenia ratusza i licznych pożarów Piaseczna. Jako że według niektórych podań Anna Jagiellonka mieszkała w dworze chyliczkowskim, możliwa jest pierwsza wzmianka o oddziale „Poniatówka”.

Ilustracja: Batory i Jagiellonka

Źródło: ciekawostki historyczne.pl

Narratorem w ostatniej sali stanie się córka Bony Sforzy – Anna Jagiellonka. Jej wizerunek oraz jej męża (Stefan Batory) zdobić będzie drzwi wejściowe do sklepu III. (Jeśli drzwi byłyby dwuskrzydłowe, każdą z postaci można umieścić na osobnych skrzydłach, wówczas rozsuwające się drzwi symbolizowałyby jeden z największych konfliktów małżeńskich w dziejach Polski.)

Posadzka mogłaby zostać wyłożona wykładziną PCV imitującą posadzkę w Zamku Królewskim na Wawelu. Wrażenia zapachowe dostarczyć może ponownie dyfuzor imitujący zapach jednego z wielu pożarów jakie nawiedziły Piaseczno na przełomie XVI i XVII wieku. Dodatkowych wrażeń dostarczyć może wytwornica dymu, która sygnalizowałaby zwiedzającym, że czas opuścić sklep III i udać się w kierunku parteru.

W Sali III poruszone zostaną tematy takie jak:

- Małżeństwo Stefana Batorego i Anny Jagiellonki;
- Batory zatwierdza mieszczanom prawo posiadania ogrodów w 1578;
- Batory przyznaje statut cechowi szewców w 1580;
- Piaseczno jako własność królowej Anny Jagiellonki 1584;
- Potop szwedzki w 1655-1660 i wyludnienie miasta;
- Spalenie ratusza w 1655;
- Pożary w Piasecznie na przełomie XVI i XVII wieku;
- Jan III Sobieski ustanawia 3 jarmarki w 1677.

Po zakończonej projekcji filmowej, Anna Jagiellonka opowie pokrótce o eksponatach znajdujących się na ścianach, następnie wytwornica dymu i dyfuzor zapachu zaszygnalizują, że zwiedzanie dobiegło końca. Przykładowymi rekwizytami mogą być:

1. Rekonstrukcja haftu z płaszcza Anny Jagiellonki;
2. Zdjęcia spalonego ratusza;
3. Obrazy jarmarków.

W omawianej sali wybić można będzie monetę ze wzorem haftu z płaszcza Anny Jagiellonki.

Ilustracja: Haft z płaszcza Jagiellonki

Źródło: wikipedia.pl

4.1.5. Parter

Na parterze znajdzie się sala ekspozycyjna, recepcja oraz sala konferencyjna.

Recepcja to niejako serce i twarz muzeum. Jest to pierwsze miejsce z którym styka się odwiedzający. Pomieszczenie swoim wystrojem powinno zachęcić odwiedzających do zwiedzenia całego muzeum ale też i jego oddziałów (Poniatówka, Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów), dlatego też rekomenduje się w pierwszej kolejności zamontowanie ekranu LCD, który wyświetlałby krótki film lub wirtualną animację pokazującą kolejne etapy historii i rozwoju miasta oraz zmiany w nim zachodzące (pokazanie zmieniających się granic i zabudowy miasta plus nałożone na to imiona i nazwiska osób zarządzających miastem w danym okresie). Ponadto w recepcji znaleźć by się mogły interaktywne obrazy, które przedstawiałyby sylwetki mieszkańców Piaseczna. Za pomocą sprzętu audio-guide lub przy wykorzystaniu własnego telefonu i połączenia bluetooth lub po zeskanowaniu kodu QR możliwe byłoby wysłuchanie opowieści mieszkańców na temat Piaseczna oraz oddziałów muzealnych. Ponadto cały korytarz od wejścia głównego aż po windę informowałaby zwiedzających o oddziałach muzeum. Ściana z lewej strony od wejścia prezentowałaby koncepcję i eksponaty, które znajdą się w „Poniatówce”, zaś prawa ściana od wejścia informowałaby o powstającym oddziale „Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów). Możliwe ustawienie posterów, zdjęć, obrazów, eksponatów mających związek z konkretnymi oddziałami. Recepcja to niewątpliwie stosowne miejsce na uhonorowanie Jerzego Duszy, bez którego muzeum nie posiadałoby tak bogatej kolekcji eksponatów. Jego portret mógłby znajdować się w centralnej części recepcji.

Obok recepcji znajdować się będzie punkt informacji turystycznej wraz ze sklepem z pamiątkami. Dostępne w nim będą pamiątki i gadżety związane z miastem, gminą oraz organizacjami z Piaseczna. Tutaj także wypożyczane będą audio-guide'y, sprzedawane bilety na wydarzenia artystyczne i sportowe.

Główna sala ekspozycyjna zagospodarowana zostanie w odmienny sposób niż piwnica. Narracja odbywać się będzie, już nie przy pomocy chronologii, postaci i kolejnych pomieszczeń, a za pomocą wątków historycznych. Wiele z istotnych dla Piaseczna wydarzeń i okresów historyczny, będzie miało odseparowaną przestrzeń np. czasy saskie, powstanie styczniowe czy I i II wojna światowa. Ponadto w planie zagospodarowania sali ekspozycyjnej, uwzględniono wolną przestrzeń na wystawy czasowe nie związane z miastem. Zwiedzanie odbywać się będzie z audio-guidem. Zapewni to każdemu możliwość dostosowania tempa zwiedzania do własnych preferencji.

W związku z tym, iż powierzchnia sali ekspozycyjnej wynosi około 90 m², a duże i otwarte pomieszczenia rozpraszają zwiedzających rozległą ekspozycją, sala ta zostanie podzielona na kilka mniejszych sekwencji. Pomieszczenie to będzie pełnić funkcję

historycznego labiryntu, posiadającego 6 komór opowiadających ponad 400-letnią historię Piaseczna w sposób niechronologiczny. Przy wykorzystaniu sprzętu audio-guide, zwiedzający będą swobodnie poruszać się między komorami labiryntu i poznawać historię Piaseczna od czasów saskich, aż po współczesność. Podzielenie sali ekspozycyjnej na kilka mniejszych boxów, ma na celu uporządkowanie poruszanych tematów, w przystępny sposób. Zastosowanie formy labiryntu ma włączyć ciekawość u zwiedzających i szerzej otworzyć ich zmysły na chłonięcie historii Piaseczna. Natomiast zastosowanie sprzętu audio-guide oraz aplikacji mobilnej (wersja dodatkowa z elementami poszerzonej rzeczywistości np. filmy) pozwoli na zdobycie wiedzy podstawowej, ale także tej zaawansowanej o wydarzeniach prezentowanych w poszczególnych komorach. Proponuje się użycie audio guidów dla trzech ścieżek zwiedzania umownie nazwanych: dla dzieci, dla turystów, dla historyków.

Sala ekspozycyjna na parterze zostanie podzielona za pomocą świateł, wiszących plansz, obrazów i eksponatów na 6 mniejszych pomieszczeń, stanowiących labirynt historyczny. Tematy poruszane w poszczególnych komnatach dotyczyć będą:

- 1. Czasy i Pałace Saskie (1697-1763);**
- 2. Dzieje Plebanii;**
- 3. Bitwy i powstania
(pod Gołkowem 1794, powstanie kościuszkowskie 1794, styczniowe 1863);**
- 4. Drogi i koleje;**
- 5. I i II wojna światowa i Wielki mecz;**
- 6. Wystawy czasowe.**

OPIS POSZCZEGÓLNYCH SEKCJI (boxów)

1. Czasy i Pałace Saskie (1697-1763)

Pierwsze pomieszczenie, do którego zwiedzający udadzą się zaraz po opuszczeniu windy lub klatki schodowej to okres pomiędzy 1697-1763 rokiem, znany jako czasy saskie. Królami wówczas byli August II Mocny, August III Sas oraz Stanisław Leszczyński. Najważniejszą rolę dla Piaseczna odegrał August III Sas, dlatego też pomieszczenie to zostanie zaaranżowane na wzór jednego z pałacowych pokoi. W wydzielonym pomieszczeniu znajdzie się kilka stanowisk opowiadających dzieje miasta oraz związków króla z Piasecznem. Dzięki użyciu sprzętu do audio przewodnictwa, zwiedzający będą samodzielnie decydować o kolejności poznawania stref. W pomieszczeniu będzie panowała cisza, a wszystkie istotne informacje, historie czy dźwięki zwiedzający będą słyszeć indywidualnie w słuchawkach sprzętu audio-guide.

Ilustracja: August III Sas

Źródło: kronikarium.pl

W strefie pierwszej za pomocą krótkiego filmu wyświetlanego na ekranie multimedialnym (ekran oprawiony w ramę, imitujący obraz) zwiedzający poznają dzieje Piaseczna od 1730 roku, kiedy wielki pożar trawi miasto, płonie ratusz oraz archiwum miejskie. Wśród dokumentów spłonął wystawiony w 1726 roku przywilej królewski Augusta II Mocnego. Nadał on miastu przywilej potwierdzający dotychczasowe prawa miasta i rozszerzył uprawnienia gminy. (Akt ten mieszczanie odzyskali w formie wypisu z Metryki Koronnej 31 stycznia 1733.) Ekran wyświetlający film będzie skorelowany z dźwiękiem w słuchawkach. Następnie zwiedzający będą mogli przyjrzeć się pozyskanym z Archiwum Państwowego w Warszawie (Oddział w Grodzisku Mazowieckim) dokumentom dot. potwierdzenia praw i przywilejów Piaseczna przez króla Augusta III oraz prze króla Stanisława Augusta. Dokumenty te będą również oprawione w ramie na ścianie lub przechowywane będą w gablotce znajdującej się pod multimedialnym ekranem.

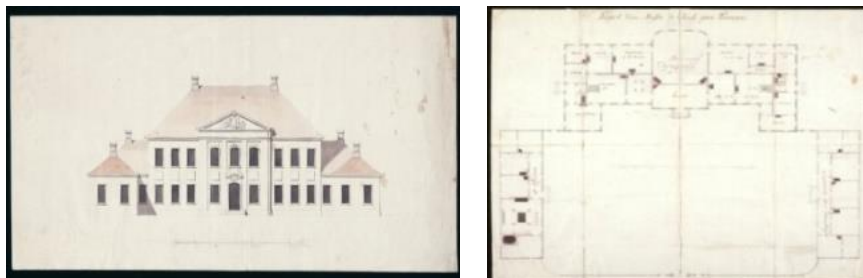
Ilustracja: Potwierdzenie praw i przywilejów Piaseczna przez króla Augusta III i króla Stanisława Augusta

Źródło: UM Piaseczno

Następnie zwiedzający będą mogli przyjrzeć się planom pozyskanym z archiwum w Dreźnie przedstawiającym murowany pałac saski, zbudowany dla króla Augusta III Sasa, w miejscu drewnianego pawilonu myśliwskiego w latach 1748-1750, który zlokalizowany był w miejscu dzisiejszego budynku starostwa powiatowego. Dokumenty te zostaną zawieszane na ścianie i oprawione będą w złote masywne ramy. Pod planami znajdzie się etażerka z epoki, na której leżeć będą okulary VR, dzięki którym zwiedzający będą mogli przespacerować się po dawnym pałacu. Konieczne jest wykonanie spaceru wirtualnego w technologii wirtualnej rzeczywistości. Obok w gablotach znajdą się oryginalne gwoździe z pałacu saskiego.

Ilustracja: Plany pałacu XVIII w.

Źródło: UM Piaseczno

Na zwiedzających czeka także krótka historia przedstawiająca króla Augusta III Sasa, który z pawilonu myśliwskiego strzelał latem 1735 roku do przeganianych przed nim głuszców. Formą prezentacji będzie np. animacja na korbkę – obrazki nadrukowane na deseczkach będą się zmieniać za każdym razem gdy zwiedzający pokręci korbką lub na zasadzie „komody” z okienkami.

Ostatnim elementem w sali królewskiej będą liczne, różnej wielkości dziurki od klucza zamontowane w ścianie, przez które zwiedzający będą mogli podejrzeć pobyty Augusta

III w Piasecznie. Za konturem dziurki znajdują się ekrany telewizyjne, które wyświetlać będą wcześniej nagrany film dotyczący pobytów króla Augusta III Sasa w mieście. Obok każdej dziurki znajdzie się cyfra, którą należy wpisać w swój audioguide, by móc usłyszeć o czym rozmawia się „za drzwiami”.

Ilustracja: Sposób prezentacji historii polowania Ilustracja: Sposób prezentacji pobytów króla

Źródło: Statek muzeum Cutty Sark

Źródło: pixabay.com

Alternatywą, która w sposób barwny może przybliżyć realia pałacu saskiego w Piasecznie jest opowiadanie o pobycie posła tureckiego Numan Beja w mieście. Jest to o tyle wartościowy przekaz gdyż zachował się on w dość drobiazgowym zapisie i może stanowić podstawę do opowieści o pałacu. Na pobyt posła wynajęto i przekazano do jego dyspozycji pałac saski w Piasecznie.

2. Dzieje Plebanii

Historia samego budynku Plebanii zasługuje na szczególną uwagę, ze względu na wątek ceglany, liczne przebudowy, odnalezione elementy stolarki oraz zasługi osób fundujących plebanię. Rekomenduje się by ten temat został poruszony w sali znajdującej się w narożu ścian południowo-wschodniej w miejscu odsłonięcia kamienia węgielnego. Ciekawym rozwiązaniem byłoby ukazanie symbolu miejsca (kamienia węgielnego) w taki sposób by był on jednocześnie widoczny z wnętrza budynku i z zewnątrz.

Podczas prac remontowych odnaleziono elementy stolarki drzwiowej i okiennej (rycina poniżej) takie jak: drzwi (a), które z dużym prawdopodobieństwem przynależą

Ilustracja: Kamień węgielny

Źródło: UM Piaseczno

do fazy budowy plebanii, przeszkolone dwuskrzydłowe drzwi na werandę (b), szafa wnękowa z dwuskrzydłowymi drzwiami (c) oraz okna w trzech wymiarach (d). Wyeksponowanie tych elementów wydaje się być naturalne i konieczne. Jako że stanowią one namacalny element historii, relikty przeszłości to powinny zostać wykorzystane jako narzędzie opowiadające historię budynku od czasu pierwszej (prawdopodobnie) drewnianej plebanii zniszczonej przez Rosjan podczas Insurekcji Kościuszkowskiej w 1794, przez budowę w latach 1800-1803 i hipotetyczny transport cegieł z Pałacu Królewskiego Augusta III Sasa, aż po wykorzystanie budynku jako plebanii i muzeum. Aby jak najefektywniej i nieinwazyjnie wykorzystać wspomniane elementy, rekomenduje się zamontowanie w okiennych ramach obrazów lub ekranów LCD, które opowiadałyby historię budynku. Ciekawym doświadczeniem byłoby wejście do szafy wnękowej i „odbycie podróży w czasie” np. aby usłyszeć dialog fundatorów plebanii. Na tym jednak historia się nie kończy. Warto w tym miejscu także zaprezentować zwiedzającym dokumentację („Badanie wątków ceglanych istniejących ścian i fundamentów” oraz „Analiza historyczno-architektoniczna zabytkowego budynku dawnej plebanii parafii św. Anny w Piasecznie”) i zdjęcia archiwalne pokazujące jak budynek nadal się zmienia dla zwiedzających.

Ilustracja: Elementy stolarki drzwiowej i okiennej

Ryc. a

Ryc. b

Ryc. c

Ryc. d

Źródło: UM Piaseczno

Ilustracja: Archiwalne zdjęcia budynku Plebanii

Źródło: UM Piaseczno

Następnie zwiedzający będą mieli okazję zgłębić wiedzę na temat cegieł, z których zbudowano plebanię. Jako że budynek powstawał w różnym czasie to i użyte cegły pochodziły z kilku okolicznych cegielni. Na ścianie południowej wyeksponowane zostaną „wmurowane” cegły rozmieszczone w dowolny sposób od ziemi po sufit. Każda cegła zostanie obok po krótko opisana np. cegła z sygnaturą S znaleziona... (miejsce np. piwnica ściana N). Hipoteza głosi, że cegła ta pochodzi z Manufaktury/cegielni książąt Sanguszków i została wtórnie użyta do budowy Plebanii prawdopodobnie ze zniszczonego Pałacu Królewskiego Augusta III Sasa. Dla chętnych dostępny będzie tutaj w formie elektronicznej artykuł „Cegła ze starej plebanii” autorstwa Sebastiana Brycińskiego. Znajdzie się tutaj także interaktywna mapa, na której będzie można odszukać cegielnię i przeczytać jej historię.

Ilustracja: Cegły budujące Plebanię

Źródło: UM Piaseczno

Ważną rolę dla powstania samego budynku plebanii odegrali jej fundatorzy. Prawdopodobnie byli to proboszcz piaseczyński Franciszek Meline (vel Melino) oraz Ludwika Ryxowa. (nawiązanie do „Poniatówki”). Omawiana sala jest doskonałym miejscem, w którym powinny na samym środku z sufitu zawisnąć ich portrety. Sposób zawieszenia nie jest przypadkowy, bowiem ma on na celu zaprezentowanie z jednej strony portretu, a z drugiej testamentu.

3. Bitwy i powstania

Kolejne wydzielone pomieszczenie w sali ekspozycyjnej dotyczyć będzie piaseczyńskich bitew, powstań i bohaterów biorących w nich udział. Zwiedzający poznają historię przebiegu bitwy pod Gołkowem w czasie powstania kościuszkowskiego (1794 r.). Przybliżona zostanie im także historia powstania styczniowego (1863 r.), a także kondycji miasta podczas trzech rozbiorów Polski.

Bitwa pod Gołkowem, która stanowiła największą potyczkę zbrojną w historii Piaseczna zostanie przedstawiona zwiedzającym przy pomocy ołowianych żołnierzyków, które umieszczone będą na jednej z kilku platform. Za pomocą efektów świetlnych i dźwiękowych stoczą one pokazową bitwę. Narrację do toczonej potyczki zwiedzający usłyszą w słuchawkach audio przewodnika. Nad platformą, na której rozgrywać się będzie rekonstrukcja bitwy pod Gołkowem, zawisną dwa portrety (warto rozważyć efekt hologramu): generała Zajączka oraz Tadeusza Kościuszki, które w odpowiednich momentach narracji zostaną wyświetlone, tak by w łatwy sposób przybliżyć zwiedzającym sylwetki bohaterów. Na ścianie pojawi się mapa z zaznaczonym miejscem starcia oraz krótka notatka informująca o stronach konfliktu, dowódcach, sile i stratach, a także o wyniku bitwy.

Ilustracja: Ekran holograficzny

Źródło: visualpromo.pl/produkty/wyswietlacze-holograficzne

Ilustracja: Miejsce bitwy pod Gołkowem

Źródło: wikipedia.pl

Druga platforma znajdująca się naprzeciwko, ponownie za pomocą ołowianych żołnierzów obrazować będzie walki powstania styczniowego (1863 r.) toczące się w lasach Chojnowskich. Żołnierzyki mogą zostać zintegrowane na ruchomej platformie, która będzie imitowała ruch, wystrzały i dać wrażenie symulacji walki zbrojnej. Przedstawione zostaną tu także takie postaci jak: ksiądz Czajewicz, uważany za bohatera powstania styczniowego, major Władysław Kononowicz oraz burmistrz Józef Kłoczowski (warto rozważyć hologram). W tym miejscu warto zaprezentować zwiedzającym komiks „Misja Majora” autorstwa Sebastiana Sęka i Dawida Żabińskiego opowiadający o potyczce pod Pilawą.

Ilustracja: Ołowiane żołnierzyki jako sposób prezentacji bitew

Źródło: allegro.pl

Ostatnim wątkiem poruszonym w tej sali będą rozbiory Polski przedstawione na interaktywnej mapie na dotykowym ekranie LCD. Zostaną tu ukazane kurczące się granice Polski i jej zanik wraz z postępującymi rozbiorami. Każdy ze zwiedzających będzie mógł samodzielnie przybliżyć dowolną część Polski i sprawdzić historię swojego miasta np. pod którym panowaniem był Lublin w trakcie III Rozbioru Polski oraz zobaczyć odległość do Piaseczna. Obok mapy znajdują się ciekawostki historyczne takie jak: Turcja nigdy nie uznała rozbiorów Rzeczypospolitej oraz w 1777 roku Piaseczno odwiedził poseł tureckiego sułtana – Numan Bej.

W tym miejscu warto wspomnieć także o powstaniu listopadowym (1831 r.), w którym udział brała rodzina hrabiny Cecylii Plater-Zyberkówny. Wydarzenie to w niewymuszony sposób nawiązało do oddziału muzeum „Poniatówki”.

4. Drogi i koleje

Kolejna ekspozycja dotyczyć będzie budowy drogi z Warszawy do Góry Kalwarii i Warki w 1825 roku oraz budowy linii kolejki wąskotorowej w 1898 roku.

Wystrój tego pomieszczenia przypominać będzie wnętrze kabiny maszynisty. Przed przednią szybą parowozu zamontowany zostanie ogromny ekran, który będzie wyświetlał zmieniający się krajobraz podczas przeżywanej przez zwiedzających podróży w czasie. Imitacja ta pozwoli zwiedzającym jednocześnie cofnąć się w czasie oraz pozwoli na bieżącą obserwację postępów budowlanych związanych z rozbudową trasy kolei i drogi z Warszawy do Góry Kalwarii i Warki. W prawym górnym rogu ekranu znajdzie się licznik, który będzie zmieniał datę od 1898 roku, aż do 2004 roku. Podróż w czasie rozpocznie się w 1898 roku, kiedy to poświęcono kamień węgielny na Placu Keksholmskim, następnie zwiedzający będą świadkami otwarcia ruchu na linii Placu Keksholmskiego do Piaseczna, a także rozpoczęcia budowy linii z Gołkowa do Jasieńca przez Grójec (1912 roku).

Zwiedzający z kabiny maszynisty będą mogli także przyrzeć się zamknięciu i rozbiórce odcinka Rozjazd Oborski – Konstancin z 1952 roku, a także zamknięciu i likwidacji linii Dąbrówka – Iwiczna – Piaseczno w 1971 roku. Koniec trasy to rok 2004 kiedy to Piaseczyńskie Towarzystwo Kolei Wąskotorowej uzyskuje licencję na przewóz osób jako pierwszy operator kolei wąskotorowych w Polsce. W tym miejscu nastąpi dość naturalne zaproszenie do skorzystania z oferty Kolei Wąskotorowej Runów.

Ilustracja: Sposób aranżacji boxu 4

Źródło: tuszynskim.flog.pl

Ilustracja: Symulator kutra w centrum Merk we Władysławowie

Źródło: wladyslawowo.pl

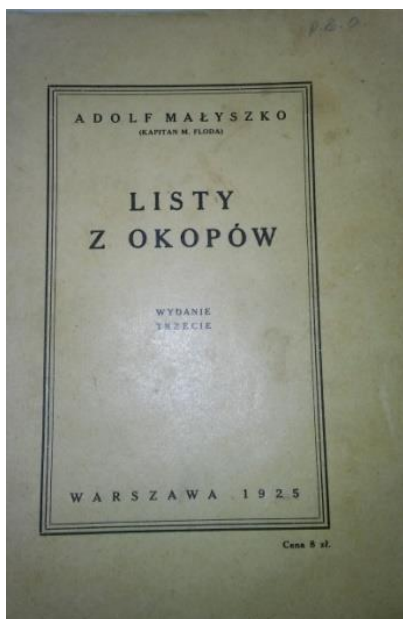

5. I i II wojna światowa i Wielki mecz

Następne wydzielone pomieszczenie prezentować będzie historię Piaseczna podczas I i II wojny światowej. Poruszone tu zostaną wątki takie jak: przebieg frontów w 1914 oraz 1915 roku, zniszczenia w mieście, rozstrzelanie 21 żołnierzy WP przed oknami plebanii w czasie II Wojny Światowej, ofiary cywilne, udział mieszkańców w ruchu oporu (Gątyń, NSZ) oraz okres powstania warszawskiego (Rzeczpospolita Chojnowska) oraz powstanie i likwidacja getta.

Box ten to także odpowiednie miejsce na ekspozycję zbiorów muzealnych związanych z I i II Wojną Światową takich jak: odłamek bomby która spadła na tory wiaduktu przy ul. Sienkiewicza w 1944 r., bagnety i czapka wojskowa z okresu II wojny światowej, publikacje płk. Adolfa Małyszki oraz zdjęcia po bitwie 1939 r. Wszystkie eksponaty znajdować się będą w gablotach pod oknami, zdjęcia i ryciny zostaną zawieszane na ścianach pomiędzy oknami. Poruszana tematyka stanowi także bezpośrednie nawiązanie do oddziału Dom Zośki – muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów. Przez pierwsze lata funkcjonowania Plebanii jako siedziby głównej muzeum, możliwe jest w tym miejscu prezentowanie eksponatów pochodzących z Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów. W przyszłości zostaną one przeniesione do odpowiedniego oddziału.

Ilustracja: Publikacje płk. A. Małyszki

Źródło: UM Piaseczno

Ilustracja: Piaseczno po bitwie 9-10 wrzesień 1939

Źródło: UM Piaseczno

Ponownie warto wesprzeć lokalną działalność i pozwolić na rozpropagowanie komiksów „Zimny dół gorące serca” autorstwa Sebastiana Sęka i Dawida Żabińskiego oraz komiksu „Jeden do jednego” autorstwa Sebastiana Sęka i Macieja Zadręga opowiadającego o konspiracyjnym meczu piłki nożnej pomiędzy Warszawą a Krakowem w Piasecznie w 1943 roku. Komiks ten częściowo wydrukowany w średnim lub dużym formacie na ścianie lub ściance typu dibond otaczać będzie lub stanowić tło dla długiej instalacji piłkarzyków, która stanowić będzie miejsce integracji. Będzie to miejsce corocznych spotkań przedstawicieli tych miast, np. radnych w rocznicę tego wydarzenia. Na ścianie obok komiksu możliwe będzie pozostawianie podpisów dla uczestników tych spotkań.

Rozważa się rozdzielenie opowieści o pierwszej i drugiej wojnie światowej, jeśli zasób informacji historycznych okaże się wystarczająco pokaźny.

Ilustracja: Instalacja piłkarzyków jako symbol konspiracyjnego meczu

Źródło: sp49.edu.gdansk.pl

6. Wystawy czasowe

Pusty box możliwy do zaaranżowania pod konkretną wystawę czasową, lub zmieniającą się stację np. historia piaseczyńskich szkół jako instytucji kształtujących patriotyczne postawy i działania mieszkańców Piaseczna, piaseczyński handel, rzemiosło. Wariantowo może okazać się, że użyte zostanie wszystkie sześć boksów jeśli oddzieli się narrację dotyczącą I wojny światowej. Rolę Sali wystaw czasowych może przejąć wtedy pomieszczenie planowane jako sala konferencyjna.

4.1.6. Piętro – Jarmark historii ożywionej

Piętro plebanii stanowić będzie Jarmark historii ożywionej. Będzie to miejsce, gdzie można za pomocą wszystkich zmysłów czerpać wiedzę o Piasecznie.

Interakcja to podstawowe założenie ekspozycji najwyższej kondygnacji budynku Plebanii. To w tym miejscu możliwe będzie obcowanie z historią – wybranymi, kluczowymi wydarzeniami wszystkimi zmysłami. Jest to przestrzeń, w której na tle historii spotykają się edukacja i rozrywka, a ciekawostki i zagadki ustępują suchym faktom. Dzięki temu piętro będzie stanowiło miejsce żywych lekcji historii. Będzie także dawało pretekst do wielokrotnych powrotów do muzeum, gdyż w jego ofercie będzie kilka angażujących instalacji, stanowiących ramy do samodzielnego poznania lub poprowadzenia np. muzealnych lekcji szkolnych.

Na całej płaszczyźnie piętra, na podłodze, odwzorowane zostaną 4 charakterystyczne elementy kluczowe dla Piaseczna:

- rzeka Jeziorka,
- piasek,
- zapach lasu z przewagą drzew iglastych,
- bruk.

Rzeka Jeziorka, wraz ze swoimi piaskowymi brzegami, wyznaczyła położenie i nazwę obecnego miasta i gminy Piaseczno. Jej odzwierciedleniem powinna być niebieska wstęga wijąca się przez cały środek piętra, po jego długości. Rzekę imitować będą projektory, które reagować będą na zachowania użytkowników. Generowany obraz interaktywnej podłogi zachęcać będzie odwiedzających do odkrywania ciekawostek na terenie gminy. Wzdłuż rzeki dzieci będą mogły wirtualnie uprawiać „włoszczyznę” jako nawiązanie do przynależności tych ziem do królowej Bony.

Wspomniany piasek, tak bezpośrednio kojarzony z Piasecznem, powinien być obecny w kolorystyce i fakturze na ścianach. Piasek wraz z delikatnymi refleksami światła w tynku dekoracyjno-kwarcowym obrazować będzie przede wszystkim etymologię nazwy miasta i gminy. Natomiast piasek w zamkniętych pojemnikach stanowić będzie tło do komunikacji charakterystycznych cech miasta i gminy:

- upływu czasu – proponowana jest forma klepsydry w postaci połączonych liter z nazwy Piaseczno, które wypełniać się będą piaskiem w sposób grawitacyjny i ciągły. Symbolicznie, jedna litera to 1 wiek istnienia Piaseczna. Dla odwiedzających wypełnienie jednej litery to upływ 1 godziny;
- rozwoju zabudowy mieszkalnej – proponowane jest umieszczenie tablicy analogowo-cyfrowej z próbkami piasku, cementu i wody oraz mieszalnikiem.

Odpowiednie dobranie proporcji zaprawy murarskiej pozwoli na wybudowanie 1 domu do ustawienia na interaktywnej mapie gminy.

Stałym elementem wystawy na piętrze będzie zapach lasu mieszanego z dominacją sosny i świerku, który pojawiać się będzie tuż po przekroczeniu progu pomieszczenia. Podkreślać on będzie niesamowite walory lokalizacyjne gminy i warunki do życia.

Całość dopełniać będzie podłoga imitująca bruk. Proponowane jest użycie perforowanej wykładziny pcv, której zadaniem będzie stworzenie wyobrażenia powierzchni rynku o charakterze targowym z przełomu pierwszej połowy XX wieku. Wszystkie instalacje tam się znajdujące stanowić będą swoiste stoiska / kramy targowe, oferując kompleksowe produkty – przeżycia z historii miasta i gminy.

W dwóch symetrycznie położonych względem siebie pomieszczeniach znajdzie się 6 tematycznych kramów takich jak:

1. Piaseczno multikulti.

Poznaj religię i narodowości, jakie przez wieki tworzyły Piaseczno. Opowieści o piaseczyńskich Żydach oraz o wpływach muzułmańskich. Znajdzie się tutaj także pomniejszona imitacja namiotu posła tureckiego Numana Beja z 1777 roku. Przestrzeń namiotu prezentować będzie:

- historię wydarzenia w formie rozmowy z posłem tureckim dzięki interaktywnej animacji komputerowej na ekranie LCD w centralnej części namiotu;
- relację kronikarza Andrzeja Łukasza Crutty z tego wydarzenia emitowaną z głośników;
- imitacje artefaktów, w tym stroje z epoki;
- miejsca, potrawy i zwyczaje związane z piaseczyńskimi żydami;
- zmiany proporcji narodowości i wyznań w Piasecznie na przestrzeni wieków;
- zapach kawy parzonej po turecku.

Ilustracja: Pomniejszony namiot turecki

Źródło: lovekrakow.pl

2. Piaseczno miasto szewców.

Zakład szewski z epoki średniowiecza, gdzie będzie można samodzielnie wytworzyć parę trzewików i przymierzyć różne modele butów jakie mogły być wytwarzane w mieście. Odwiedzający kram poznają:

- Średniowieczne miary;
- Surowce, skóry, nici itp.;
- Narzędzia szewca;
- Status zawodu szewca i czeladników;
- Inne średniowieczne rzemiosła.

3. Jarmarki i Targi Piaseczyńskie.

Żywa lekcja historii handlu od handlu wymiennego poprzez czasy średniowieczne aż do dzisiaj. Wizytujący te stanowisko dowiedzą się:

- Jakie były początki handlu na świecie i w Piasecznie w tym o handlu wymiennym i walutach pierwotnych;
- Poznają dawne monety i jednostki miar w handlu;
- Zobaczą jak wyglądał stragan w różnych epokach.

4. Cegielnia – opowieść o wytwarzaniu cegieł.

Od piasku przez budowę pałaców do odbudowy Warszawy. Na ścianie północnej zostanie zaaranżowane stoisko cegielni w postaci:

- Elementów wozu konnego (furmanki), na którym znajdować się będą prawdziwe cegły czerwone.
- Muru z cegieł zabawkowych (piankowych), imitujących do złudzenia prawdziwe. Na nich zostaną umieszczone daty, nazwy oraz informacje historyczne dotyczące Piaseczna, które powinny zostać połączone w ramach zabawy.
- Piec do wypieku cegieł, w którym możliwe będzie upieczenie ciasteczek biszkoptowych w kształcie cegieł. Ciasto będzie dostarczane w tubach przez przewodnika przy oprowadzaniu grupy.

5. W świecie telewizorów i lamp elektronowych.

Stoisko stworzy możliwość dotknięcia opowieści o przemyśle lamp elektronowych i kineskopowych, który przez dekady XX wieku rozwijał się w Piasecznie - ściana ze starych telewizorów. Zostanie w nim opowiedziana historia piaseczyńskiej fabryki Unityry – Polkolor i zaprezentowane zostaną różne telewizory, które wyprodukowano w zakładzie. Miejsce będzie służyło informacji nt. telewizji i mediów w życiu współczesnego człowieka. Będą w nim ukazane między innymi:

- Pierwsze lampy elektronowe;
- Pierwsze kineskopy;
- Komputer Mazovia z kineskopem Polkolor;
- Informacje nt. ilość czasu jaką spędzają ludzie przed telewizorami obecnie oraz w historycznych dekadach;
- Korelacje między ilością czasu spędzonego przed telewizorem a poziomem agresji w społeczeństwie.

Ilustracja: Ściana z telewizorów

Źródło: sprzedajemy.pl

6. Pamiątki Piasecznian – strych.

Zaaranżowany zostanie także kącik „strych”, w którym znajdą się przedmioty niegdyś należące do Piasecznian takie jak: Zaproszenia na ślub A. Poncyliusza z 1902 roku, list miłosny pisany na korze sosny z 1915 roku, banknoty/monety, pamiątki mieszkańców czy medale i odznaczenia.

7. Klatka schodowa i wejście na piętro

Z piwnicy już od pierwszego schodka będziemy się wspinać po wieży kościoła w Piasecznie. Na ścianach klatki schodowej w formie mappingu lub ekranów lcd rozpościerać się będzie zmieniający się obraz miasta i okolicy z różnych epok (animacja). Z głośników będą towarzyszyć obrazowi odgłosy gwaru miasta. Alternatywnym rozwiązaniem będzie namalowanie w tej części klatki schodowej (schody i ściany) z obrazów – iluzji optycznej.

8. Elementy szczegółowe (wybrane)

Podstawową proponowaną instalacją historyczną jest pomniejszona imitacja namiotu posła tureckiego Numana Beja z 1777 roku, która może stanąć na dywanach po prawej stronie od wejścia na I piętro (ściana południowa). Przestrzeń namiotu prezentować będzie:

- historię wydarzenia w formie rozmowy z posłem tureckim dzięki interaktywnej animacji komputerowej na ekranie LCD w centralnej części namiotu;
- relację kronikarza Andrzeja Łukasza Crutty z tego wydarzenia emitowaną z głośników;
- historię Polski i Piaseczna opartą o mapę rozwiniętą na stole, z którą powiązany będzie quiz (aplikacja lub karty z ołówkami);
- imitacje artefaktów, w tym stroje z epoki;
- zapach kawy parzonej po turecku.

Po przeciwległej stronie pomieszczenia, na ścianie północno-zachodniej, na użytkowników czekać może ściana ze starych telewizorów, spośród których wybrane będą reagować na aplikację. Po obejrzeniu uważnie komunikatu z jednego telewizora i odpowiedzeniu poprawnie na pytanie, pojawiać się będzie kolejny materiał filmowy na innym telewizorze.

Tuż obok żarzyć się będzie na ścianie napis „Piaseczno” wykonany z żarówek lamp kineskopowych / elektronowych (do wzmacniaczy). Te same żarówki posłużą do gry planszowej – diagnostyki obwodów elektrycznych oraz układania własnych napisów.

Natomiast na ścianie północnej zostanie zaaranżowane stoisko cegielni w postaci 1/3 wozu konnego (furmanki), na którym znajdować się będą prawdziwe cegły czerwone. Obok wozu zostanie ustawiony mur z cegieł zabawkowych (piankowych), imitujących do złudzenia prawdziwe. Na nich zostaną umieszczone daty, nazwy oraz informacje historyczne dotyczące Piaseczna, które powinny zostać połączone w ramach zabawy.

Ostatnim elementem cegielnianego kramu będzie piec ceglany, w którym możliwe będzie upieczenie ciasteczek biszkoptowych w kształcie cegieł. Ciasto będzie dostarczane w tubach przez przewodnika przy oprowadzaniu grupy.

4.1.7. Inspiracje

Multimedialne Muzeum Karkonoszy znajdujące się w Karpaczu jest przykładem świetnie działającego muzeum narracyjnego. Nie posiada w swoich zasobach eksponatów. Bazuje na opowieści w postaci filmu z widocznym lektorem, quizów multimedialnych, dioram z mappingiem. W muzeum projektory multimedialne rzucają treści na białe ściany. Goście przemieszczają się według z góry ustalonej sekwencji. Po odtworzeniu treści z rzutnika otwierają się automatycznie śluzy do nowego pomieszczenia, gdzie samoczynnie uruchamiana jest projekcja. Na koniec zwiedzający mogą sprawdzić swoją wiedzę rozwiązując multimedialne testy wyboru przygotowane w oparciu o informacje pojawiające się podczas zwiedzania. Podczas projekcji lektorami są dzieci, które w języku polskim opowiadają o historii i naturze.

Ilustracja: Multimedialne Muzeum Karkonoszy (1. Odliczanie do nowej projekcji w pokoju projekcyjnym, 2. Rzucanie obrazu na dwie ściany, 3. Lektor dziecięcy, 4. Podróż w czasie w śluży na wejściu do muzeum)

Źródło: archiwum landbrand

4.1.8. Partnerzy

W celu powiększenia i wzbogacenia zbiorów dotyczących samego miasta i mieszkańców Piaseczna, wrato podjąć współpracę z Centrum Kultury w Piasecznie oraz z kościołem i obecną plebanią. W przyszłości wskazana jest kooperacja między główną siedzibą muzeum, a powstającą Galerią Sztuki Współczesnej. Możliwe byłoby wówczas powiązanie i wspólna promocja dwóch obiektów. Tym samym zwiedzający odwiedziliby większą ilość miejsc w Piasecznie i poznali miasto jeszcze lepiej.

4.2. PREZENTACJA DOCELOWEGO PROFILU
ODDZIAŁU NOWEGO MUZEUM PIASECZNA

PONIATÓWKA

1. Idea i funkcjonowanie
2. Układ i elementy ekspozycji
3. Otoczenie / Piwnica / Parter / Piętro
4. Inspiracje
5. Partnerzy

4.2. Dworek Poniatówka

4.2.1. Idea i funkcjonowanie

Poniatówka opowie historię postaci niezwykle ważnych w dziejach Piaseczna. Jako, że w przeszłości właścicielem Poniatówki był Franciszek Ryx – kamerdyner króla Stanisława Augusta Poniatowskiego oraz hrabina Cecylia Plater – Zyberkówna – założycielka żeńskiej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego. To właśnie tym postaciom i ich profesji zostanie poświęcony budynek. Za sprawą angażujących ekspozycji wnętrza dworku opowiedzą, w barwny sposób, dzieje dwójki bohaterów i przeniosą gości w czasy im współczesne. Zapoznają także zwiedzających z realiami epoki, szczegółami życiorysów oraz wciągną w odtwarzanie zajęć i prac jakimi zajmowali się słynni piasecznianie. Budynek Poniatówki zostanie przeznaczony na żywe biograficzne muzeum z elementami angażującymi odwiedzających.

„Poniatówka” stanowić będzie jeden z oddziałów Muzeum Piaseczna, który będzie można zwiedzać indywidualnie przy pomocy sprzętów audio-guide. Każdy ze zwiedzających podążać będzie indywidualną ścieżką zwiedzania dzięki zastosowaniu audioguidów z różnymi liniami narracyjnymi.

4.2.2. Układ i elementy ekspozycji

Budynek posiada dwie nadziemne kondygnacje oraz jedną podziemną. Ze względu na mnogość zachowanych polichromii na parterze, które są charakterystyczne dla epoki stanisławowskiej, poziom ten zostanie przeznaczony prezentacji życiorysu Franciszka Ryxa oraz jego profesji. Piętro natomiast zostanie poświęcone pamięci hrabiny Cecylii Plater-Zyberkówny jej szkoły oraz zajęciom, których nauczała. Dworek stanie się zatem swoistą kapsułą czasu i kompleksową „szkołą” zarówno dla chłopców (kamerdynerów) jak i dziewcząt (pań domu). Znajdzie się w nim także miejsce na przytulną kawiarnię.

Zwiedzanie odbywać się będzie przy użyciu sprzętu audio-guide, według schematu: teoria poparta praktyką. Na obu kondygnacjach jedna z sali dotyczyć będzie historii, ciekawostek, faktów i zgromadzonych pamiątek po postaci (parter Ryx, piętro hrabina). Pierwsza z sal będzie do złudzenia przypominała osobistą przestrzeń użytkowaną przez głównego bohatera – królewskiego kamerdynera lub hrabinę. Kolejne zaś sale dotyczyć będą stricte profesji i zajęć wykonywanych przez prezentowaną postać. Wówczas odwiedzający będą mogli wcielić się w kamerdynera króla lub/i w postępową panią domu z początku XX wieku.

Piwnica budynku, w której znajdują się dwa niewielkie pomieszczenia, zamieni się kolejno w miejsce prezentacji historii budynku oraz spiżarnię z loszkiem z alkoholami.

Zwiedzający będą mieli do dyspozycji trzy ścieżki narracji, nagrane jako niezależne opowieści, oznaczone kolorystycznie i dostępne z poziomu wyboru trybu w przewodniku audio. Podstawowa skierowana do osób dorosłych, które odwiedzają Muzeum po raz pierwszy. Druga do dzieci do lat 12, pomijająca niektóre informacje. Trzecia najbardziej zasobna w fakty, daty i treści przeznaczona dla regionalistów, historyków lub osób odwiedzających muzeum po raz kolejny.

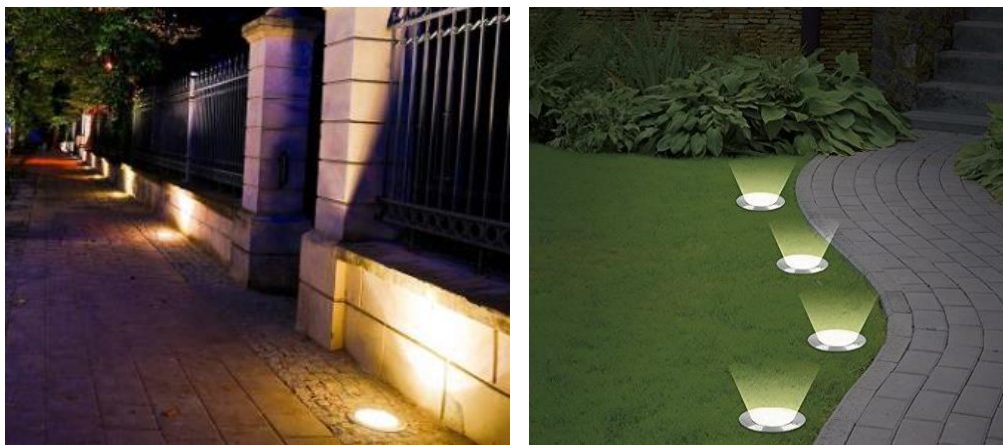
Ilustracja: Główne elementy ekspozycji w Poniatówce

4.2.3. Otoczenie

Centrum Parku im. Książąt Mazowieckich, w którym znajduje się budynek Poniatówki, to miejsce idealne by rozpocząć podróż w czasie. Cisza i spokój sprzyjają skupieniu i stwarzają poczucie intymności. Do budynku prowadzić będzie, jak dotąd, „żwirowa” ścieżka wzdłuż, której rosnąć będą niskie krzewy. Na zboczach ścieżki rekomenduje się zamontowanie lamp ogrodowych najazdowych (solarne, diodowe). Nienaganna symetria otoczenia budynku zostanie zachowana. Klomb znajdujący się przed głównym wejściem może zostać przyozdobiony w małą fontannę ogrodową.

Ilustracja: Inspiracje dot. otoczenia budynku Poniatówki

Źródło: oswietlenia.com

4.2.4. Parter

- Wejście i ganek: aby zachować symetrię otoczenia, po obu stronach drzwi powinny znaleźć się wielkie donice z roślinami np. tuje. Drzwi powinny zostać przystrojone w roślinny wieniec i mosiężną kołatkę.
- Hol: wieszak na odzież wierzchnią imitującą tą z epoki stanisławowskiej. Kilka portretów „króla Stasia” i Franciszka Ryxa wykonanych w konwencji ruchomych, spoglądających na gościa obrazów. Efekt można osiągnąć poprzez przygotowanie animacji na bazie obrazu i wgranie jej na ekran LCD. Animacje mogą ruszać twarzami, a nawet mówić do gości. Wejście do piwnicy i schody z rzeźbioną balustradą.

1. **Gabinet Ryxa.**

pierwsze pomieszczenie z prawej strony od głównego wejścia zostanie poświęcone postaci Franciszka Ryxa. Zwiedzający poznają historię Ryxa: jak i kiedy wszedł we władanie budynkiem, jaki posiadał majątek, kto został jego spadkobiercą etc. Zwiedzający będą mogli poznać także rodzinę Ryxa (żonę: Ludwikę Meline, szwagra: Franciszka Meline oraz synowca: Franciszka Ryxa), a także dowiedzieć się jaką rolę odgrywały te postacie w Piasecznie.

Na pierwszy rzut oka, izba będzie gabinetem kamerdynera króla z meblami stylizowanymi na te z epoki oświecenia. Znajdować się tu mają: toaletka, stół, regał, skrzynia, komoda i sekretarzyk z krzesłem. Na szczególną uwagę zasługują pozostawione akcesoria osadzające zwiedzających w czasie i miejscu takie jak: kartka z kalendarza z datą 1768, gazeta, kałamarz, pióro, wieszak z kapeluszem czy odzieżą wierzchnią. Niepozorny wystrój wnętrza skrywać będzie bogatą opowieść o osobie Franciszka Ryxa. Z ukrytych w pomieszczeniu głośników zwiedzający usłyszą (niezależnie od audio-guide'ów) odgłosy miasta np. dorożka przejeżdżająca pod oknami, zapowiedź idącego króla, gwar dyskusji itp. które pozwolą na zbudowanie atmosfery XVIII wieku.

ARANŻACJA WNĘTRZA

W pierwszym pomieszczeniu rolę wiodącą w ekspozycji będą odgrywały zrekonstruowane, oryginalne freski. W nawiązaniu do nich rozmieszczone zostaną meble stylizowane na oświeceniowe. Na etapie projektu zostaną one powiązane z urządzeniami umożliwiającymi ekspozycję multimedialną lub interaktywną. Ma to na celu omówienie ich historii, twórcy, motywów. Freski staną się więc jakby kanwą opowieści, na której osnute zostaną inne wątki. Będą stonować tło ale i bardzo istotne uwiarygodnienie wątków związanych z ekspozycją w Poniatówce.

- 1) Toaletka lub lustro ściennie charakterystyczne dla wystroju wnętrza z epoki oświecenia prezentować będą przegląd (lub jedną) XVIII wiecznych fryzur. Będzie to nawiązanie do służby Franciszka Ryxa, jako fryzjera na dworze podkanclerza litewskiego

Michała Antoniego Sapiehy. Jako że w gabinecie znajdowałaby się toaletka z obrotowym lustrem, to z jednej strony zwiedzający zobaczyliby zwykły mebel, na którym stoją przedmioty służące pudrowaniu włosów, zaś z drugiej strony, odwracając lustro zobaczyliby namalowaną ówczesną męską fryzurę, wówczas zwiedzający będą mogli przypasać się do konturów i sprawdzić, jak wyglądałoby w XVIII wieku. Otwierając szufladę toaletki zwiedzającym ukaże się informacja, napisana odręcznie na pergaminie z przypalonymi brzegami stron, o osobie Sapiehy oraz roli Ryxa i jego powinnościach jako fryzjera. Wskazane pozyskanie rysunków lub wykonanie grafik stylizowanych na epokę.

2) Stół – Na pozór zwykły drewniany stół stylizowany na epokę oświecenia. Jednak jego blat skrywać będzie szereg istotnych informacji ukazujących się zwiedzającym dopiero w momencie dotknięcia. Na ekranie zwiedzający będą mogli zobaczyć historię rozwoju kariery Ryxa jako osoby uzyskującej królewski przywilej na wyłączne prawo na: opery, komedie, koncerty, reduty, spektakle i inne publiczne jakiegokolwiek gatunku zabawy. Możliwe będzie także obejrzenie krótkiego spektaklu oraz „pobawienie” się przestrzennymi modelami teatrów należących do Ryxa. Ekran wyświetlać będzie także ryciny i zdjęcia fasad teatrów, a także lokalizacje wspomnianych teatrów na mapie obecnej XXI wiecznej Warszawy oraz Warszawy z epoki oświecenia. Na połowie stołu znajdować się będzie książka wykonana metodą pop up, która prezentować będzie historię poczyznań Ryxa od 1773 roku kiedy to udzielił pożyczki wiedeńskiemu aktorowi Józefowi Kurzowi, aż po okres zawirowań dotyczących monopolu na przemysł rozrywki w stolicy.

Ilustracja: Aranżacja wątku teatralnego przy pomocy multimedialnego stołu

Źródło: muzeumwodki.pl

Ilustracja: Aranżacja wątku teatralnego c.d

3) Regał – Bycie kamerdynerem, to także organizacja przyjęć okazjonalnych i stałych takich jak obiady czwartkowe. Aby poczuć atmosferę panującą podczas wydarzenia niezbędne jest wykorzystanie zmysłów takich jak węch, słuch czy dotyk. Na regale znajdą się fiołki z zapachami dań, które serwowano podczas obiadów (np. zapach zupy cebulowej). Ponadto odwiedzający będą mogli przysłuchać się rozmowom i odczytom tygodnika „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne” za pomocą ukrytych głośników umieszczonych w ścianie. Odwiedzający będą mogli także przejrzeć książki kucharskie autorstwa pierwszego kuchmistrza w Europie - Paula Tremo, kuchmistrza na dworze króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, które znajdują się w formie drukowanej na regale lub w formie multimedialnej na etażerze będącej jednocześnie wyświetlaczem multimedialnym. Odtworzone zostanie prawdopodobne menu podawane podczas obiadów.

Ilustracja: Przedmioty znajdujące się na regale

Źródło: wein-aromen.de , polona.pl

4) Kufer podróży – to mebel, który jednoznacznie kojarzy się z podróżami. Kufer znajdować się będzie na dużym miękkim dywanie. Zwiedzającym po otwarciu wieka ukaże się ekran dotykowy zamontowany na długości i szerokość skrzyni na równi styku z wiekiem. Mebel ten opowiadać będzie o etapie z życia Franciszka Ryxa, w którym piastował on urząd kamerdynera króla Stanisława Augusta Poniatowskiego (od 1768 r.) kiedy to planował podróże królewskie. Jako kamerdyner zajmował się on między innymi organizacją krótszych lub dłuższych wyjazdów króla. Odwiedzający będą mogli wcielić się w rolę kamerdynera i zaplanować królewską podróż np. z Warszawy do Grodna, do Kaniowa czy do Moskwy. Trasy możliwe będą do wytyczenia na multimedialnej mapie znajdującej się w wieku skrzyni. Na mecie, każdej prawidłowo wytyczonej trasy znajdzie się nagroda w postaci informacji dotyczącej celu i wydarzeń mających związek z konkretnym wyjazdem. Przykładowo wyjazd Warszawa – Grodno: sejm grodzieński, afera Dogrumowej – Ryx w areszcie, Warszawa – Moskwa: koronacja Pawła I na cara Rosji. Dla chętnych pogłębienia wiedzy dodatkowo każda informacja będzie mogła zostać rozwinięta o daty, nazwiska czy wydarzenia towarzyszące. Wariant drugi (mniej kosztowny) omawianego etapu kamerdynera dotyczy ułożenia puzzli zgodnie z konkretną podróżą np. tą z Warszawy do Grodna: Maria Dogrumowa, Nowy Zamek w Grodnie, Stanisław A. Poniatowski, książę Adam Czartoryski, Franciszek Ryx, prosek, areszt. Puzzle mogłyby znajdować się w eleganckich kartonikach papierowych stylizowanych na epokę.

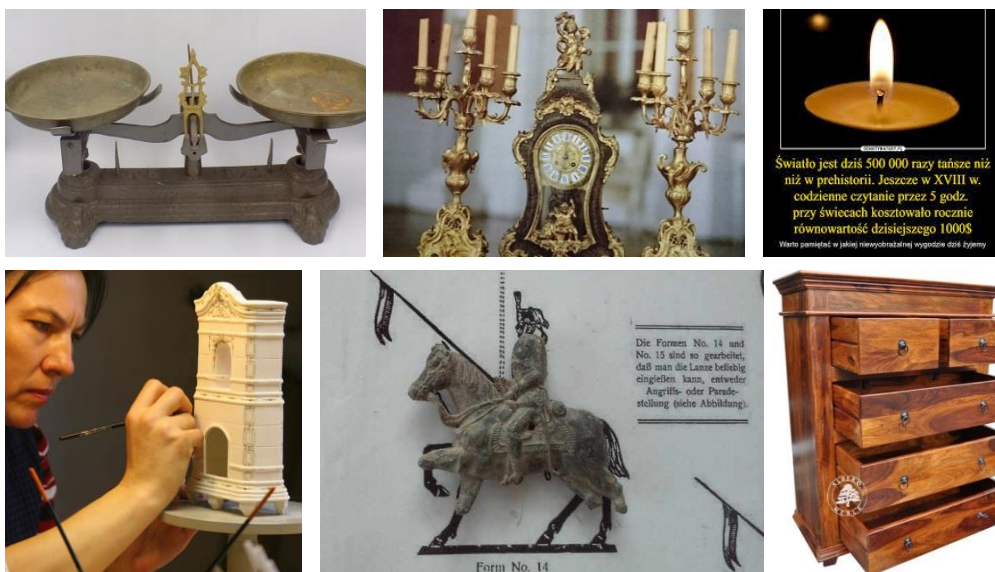
5) Komoda – jak pozostałe meble stylizowana na epokę oświecenia. Mebel ten prezentowałyby majątek Franciszka Ryxa jaki zawdzięczał on swojej przedsiębiorczości. W dużej mierze Ryx uzależnił dostawy na dwór królewski od swojej osoby. Był zatem w tłumaczeniu na dzisiejsze realia obrotnym biznesmenem, który pełnił funkcję dostawcy podstawowych mediów na dwór królewski. Za jego sprawą bowiem w pomieszczeniach było widno i ciepło, a na każdej świeczce i szczapie drewna Ryx nieźle zarabiał. Oznaczało to, że jego majątek pomnażał się...a królewski topniał. Czasem to właśnie Ryx był pożyczkodawcą króla. Od 1780 do połowy 1787 roku Ryx posiadał kontrakt na dostawę dla dworu królewskiego furażów czyli paszy dla koni wojskowych (na sumę ok. 92 tys. złp. rocznie) i drzewa opałowego (na sumę 40 tys. złp. rocznie). Od 1781 był dostawcą świec woskowych i pochodni dla dworu (na sumę 30-40 tys. złp. rocznie). Ponadto wynajmował stale na potrzeby dworu swój dom ze stajniami na Krakowskim Przedmieściu za 18 tys. złp. rocznie. Ponieważ w obecnych czasach posługujemy się już inną walutą, ciężko wyobrazić sobie majątek Ryxa. Dlatego też doskonałym pomysłem byłoby ustalenie kursu walut i próba przeliczenia majątku Ryxa. Lub zabawa z wagą szalkową pozostawioną na blacie komody, gdzie odwiedzający mogliby ważyć np. miedź i przeliczać ją na złp. lub PLN.

Każda z szuflad komody skrywałaby atrybuty na których wzbogacał się Ryx np. szuflada wypełniona replikami świec z tamtej epoki, szuflada z woreczkami paszy dla koni, szuflada z żołnierzami (oddział wojsk konnych) etc. Pozwoli to ujrzeć te elementy dworu, na których zarabiał Ryx. Warto także zaprezentować jak ważne były zajęcia Ryxa

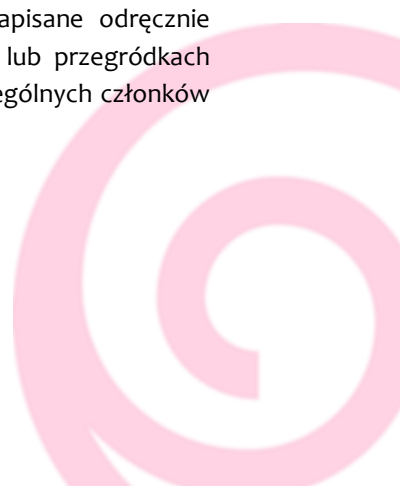
posługując się cytatami: światło jest dziś o wiele tańsze niż w XVIII wieku. Wtedy czytanie przy świecy to był luksus. Codzienne czytanie przez 5 godzin dziennie kosztowało rocznie równowartość 1000 USD. Szuflady mogłyby zostać ponumerowane tak by były otwierane zgodnie ze wskazówkami audio-guide. Można by również posłużyć się przelicznikiem wagowym. Każdy z atrybutów, symbolizujących majątek Ryxa odpowiadałby wagowo pewnej ilości dukatów. Symbolicznych złotych polskich. Zestawienie ich na szalach wagi dawałoby poprawną odpowiedź nt. wartości.

Ciekawym doświadczeniem dla zwiedzających mogłoby być wybijanie pamiątkowych denarów/ dukatów z wizerunkiem Ryxa lub króla Poniatowskiego lub pobieranie ich z jednej z szuflad komody na pamiątkę.

Ilustracja: Przedmioty znajdujące się w komodzie

6) Sekretarzyk – Jako bardzo osobisty mebel, opowiadać będzie historię rodziny Franciszka Ryxa. Zdjęcia w ramach Karola Meline, Franciszka Ryxa oraz Ludwika Meline zdobić będą blaty sekretarzyku. Na odwrocie każdego zdjęcia zapisane odręcznie zostaną najważniejsze fakty dotyczące danej osoby. W szufladach lub przegródkach umieszczone mogą zostać charakterystyczne przedmioty dla poszczególnych członków rodziny np. koloradka – ks. Franciszek Melina.

Ilustracja: Sekretarzyk w gabinecie Ryxa

Źródło: artseries.com

2. Prezentacja zawodu kamerdynera

Izba (C) zostanie przeznaczona na prezentację części praktycznej zawodu kamerdynera. Odwiedzający będą mieli okazję przebrać się w odpowiedni uniform należący do lokaja (opcjonalnie) i wziąć udział w „lekcji” np. wiązania krawata i halsztuków, etykiety w zakresie nakrywania do stołu, pakowania walizek i przygotowywania przyborów podróży, a także organizacji przykładowo „obiadów czwartkowych”. Wszystkie atrakcje będą miały miejsce przy zaaranżowanych odpowiednio stanowiskach.

ARANŻACJA WNEŹRZA:

- a) Szafa – a właściwie tylko jej drzwi. W wewnętrznej górnej części drzwi, znajdzie się lustro, zaś w dolnej części podłużny metalowy wieszak z luźno przewieszonymi krawatami, halsztukami i muszkami. Obok drzwi z lewej i prawej strony znajdzie się wydrukowana instrukcja jak poprawnie zawiązać krawat, halsztuki i muszki według wzoru np. króla lub pośła. Poniżej i powyżej instrukcji znaleźć się mogą także oprawione zdjęcia koronowanych głów (np. księżę Karol i Wiliam) pod krawatem wraz ze wskazaniem typu wiązania, jakie stosują.

Ilustracja: Aranżacja stanowiska „Szafa”

Źródło: zszywka.pl

- b) Stoliki – W izbie znajdą się dwa stoliki z epoki. Na jednym z nich umieszczona zostanie taca, białe rękawiczki, książka oraz poliwęglanowe kieliszki do wina, sztucce, cooler etc. Pomędzy stolikami wyznaczona zostanie wąska linia, po której ochotnicy będą musieli się przejść z zastawioną tacą, książką na głowie oraz w białych rękawiczkach. Doniesienie tacy bez uszczerbku zawartości do drugiego stolika oznacza poprawnie wykonane zadanie, co daje promocję do kolejnego wyzwania.
- c) Stół – okrągły drewniany stół stylizowany na oświeceniowy, posłuży nauce ważnej umiejętności nakrywania stołu. Dotykając blatu stołu zwiedzający ujrzą multimedialną zastawę stołową, która została rozstawiona w złym porządku. Zadaniem odwiedzających będzie prawidłowe nakrycie do obiadu czwartkowego. Dodatkowym wyzwaniem mógłby być także quiz dotyczący etykiety. Przykładowymi pytaniami mogłyby być: Gdzie powinien siedzieć król podczas uroczystej kolacji? Gdzie powinien wówczas siedzieć gospodarz i jego małżonek/małżonka? Czy służba powinna uczestniczyć w wydarzeniu?

Ilustracja: Aranżacja stanowiska „Stół”

Źródło: meblepotocki.pl , settingatable.com

- d) Kufry, skrzynie, walizki – Na pozór stanowiące element wystroju wnętrza, jednak po otwarciu jednego z kufrów zwiedzający zobaczą starannie przygotowaną wyprawkę do podróży. Walizka obok wyposażona będzie w arkusz bibuły, ręcznik, ubrania, krawaty, skarpetki, „kosmetyki” oraz różnego rodzaju organizery. Odwiedzający będą mieli zapakować wszystkie akcesoria tak, aby nie pognieść np. koszuli lub umieścić poszetkę w odpowiednim organizerze. Zadanie będzie realizowane w oparciu o scenariusz wybranej podróży np. na sejm grodzieński.

3. Quiz z wiedzy o Ryxie.

Na wychodzących z drugiej Sali poświęconej Ryxowi czekać będzie sprawdzian w formie quizu – zabawy. W holu za Gabinetem Ryxa znajdą się 2-3 ekrany multimedialne gdzie odwiedzający będą mieli okazję sprawdzić swoją wiedzę o epoce oświecenia, królu Stanisławie Augustie Poniatowskim oraz Franciszku Ryxie za pomocą krótkiego quizu. Na kilku panelach dotykowych zwiedzającym ukażą się kategorie dot. różnych sfer życia np. bankiet, życie codzienne, savoir vivre lub rozmowa kwalifikacyjna. Odwiedzający będą zaznaczać prawidłową odpowiedź A, B lub C, a nagrodą za poprawnie rozwiązany test będzie otrzymanie pamiątkowej odznaki kamerdynera królewskiego oraz zniżka na kawę/herbatę w kawiarni mieszczącej się w kolejnym pomieszczeniu. Z czasem do programu zniżek można zaprosić inne podmioty np. butik modowy, biuro podróży itp.

4. Kawiarnia (Sala konsumpcyjna).

znajdować się będzie na parterze z lewej strony od głównego wejścia. Kawiarniana lada zostanie zainstalowana na końcu pomieszczenia z lewej strony. Przestrzeń wypełnią będą 3 okrągłe stoliki przykryte obrusami oraz półki, etażerki i oszklona szafa, w których znalazłyby się publikacje z zakresu historii i historii sztuki oraz przewodniki po starym Piasecznie. Niektóre z wymienionych lektur można by przeczytać podczas konsumpcji, inne zabrać ze sobą, a jeszcze inne kupić. Ponadto na regałach z epoki znajdą się piaseczyńskie wyroby na wzór „Krakowskiego Kredensu”, które odwiedzający będą mogli zakupić (przykładowo słoiki z konfiturą z dzikiej róży czy derenia). W kawiarni sprzedawane będą drobne wyroby jak: ciasta na kawałki, pączki bez cukru z nadzieniem z ajerkoniaku, kawa z ekspresu, gorąca czekolada. W tle muzyka jazzowa oraz klasyczna oświeceniowa. W przyszłości możliwa byłaby organizacja okazjonalnych wydarzeń typu: Dzień Oświecenia, Festiwal kuchni dworskiej, podczas których sprzedawane byłyby dania i wypieki z epoki. Wówczas w menu znajdowałyby się dwa działy: kuchnia czasów stanisławowskich oraz kuchnia epoki hrabiny. Dania możliwie najbliżej oparte na wiedzy o epokach historycznych. Konkretnie pozycje w menu byłyby opracowane pod okiem rekonstruktora historyka i szefa kuchni. Odpowiednią wiedzę może posiadać w tym zakresie Maciej Nowicki z Pałacu Wilanowskiego oraz prof. Jarosław Dumanowski z Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu. Były to załączek corocznego piaseczyńskiego lokalnego wydarzenia. Dodatkowo w kawiarni możliwe byłoby także wypożyczenie kosza zabaw dawnych, w którym znalazłyby się sprzęty służące gimnastyce i zabawom popularnym w epokach historycznych np. skakanka lub ringo. W koszu znalazłyby się także instrukcja jak użytkować dany przyrząd oraz spisane zasady gier i zabaw.

Ilustracja: Inspiracja dot. wnętrza sali konsumpcyjnej

Źródło: krakowskikredens.pl

4.2.5. Piętro

Piętro Poniatówki prezentować będzie osobę i dzieło życia hrabiny Cecylii Plater-Zyberkówny. Jako że na omawianym poziomie dysponujemy czterema pomieszczeniami to dwa największe (D, E) zostaną przeznaczone kolejno na: gabinet Cecylii Plater i pracownię dydaktyczno-rzemieślniczą z żeńskiej Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego. Pomieszczenie (G) stanie się pracownią gastronomiczną. Natomiast najmniejsze pomieszczenie (F) będzie kącikiem muzealnym dla dzieci.

1. Klatka schodowa.

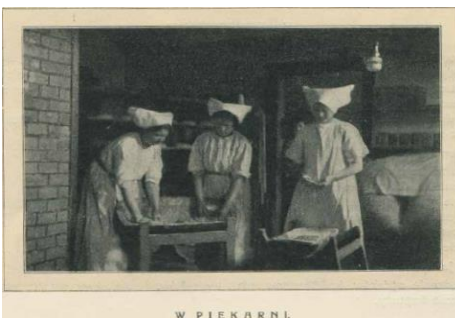
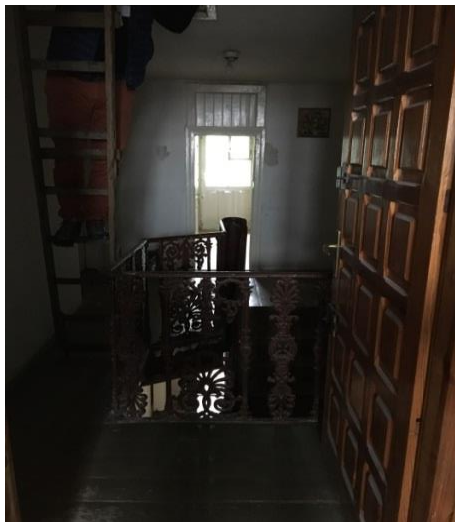
Proponuje się umieścić na niej oś czasu, która bieć będzie wzdłuż schodów na ścianie. Dzięki niej odwiedzający poznają historię budynku „Poniatówki”. Oś rozpocznie się na parterze od czasów Ryxa, a zakończy się na piętrze obrazując teraźniejszość, lub zakończy się na czasach hrabiny Plater. Każda data zostanie opatrzona ryciną obrazującą zmiany dokonywane w budynku i majątku. Taki zabieg pozwoli przenieść się w czasie oraz wprowadzić w realia panujące na piętrze. Co ważne ukaże także bezcenną dla historii Piaseczna historię zabytku. Możliwe jest również wykorzystanie w charakterze osi czasu schodów do piwnicy i przeniesienie się aż do czasów dworu Anny Jagiellonki.

2. Klatka schodowa na piętrze

Posłuży ona do wprowadzenia w temat i zaproszenia gości do zwiedzania pokoi hrabiny oraz poznania historii jej szkoły. W pierwszej kolejności zwiedzający zobaczą fototapetę lub duży obraz w ramie przedstawiający hrabinę i jej uczennice. Ściana, za którą znajduje się pracownia kulinarna, ozdobiona będzie fototapetą lub ponownie dużym obrazem w ramie prezentującym uczennice wyrabiające ciasto. Ta, za którą znajduje się pracownia rzemieślnicza, pokryta zostanie fototapetą lub obrazem przedstawiającym uczennice wykonujące manualne prace. Ściana przy pomieszczeniu D prezentować będzie oś czasu, na której zaznaczone zostaną najważniejsze fakty i daty z życia hrabiny Plater. Na klatce schodowej zamontowane zostaną także głośniki przysufitowe, z których usłyszeć będzie można narratorkę (hrabinę). Będzie ona witała gości i opowiadała pokrótce o miejscu, w którym odwiedzający się aktualnie znajdują. Narratorka także przedstawi funkcje wszystkich pomieszczeń na piętrze, wówczas zwiedzający będą mogli samodzielnie wybrać, którą izbę jako pierwszą odwiedzą. Podczas prezentacji poszczególnych izb, wejścia do konkretnych pomieszczeń zostaną podświetlone, tak aby jednoznacznie je wskazać.

Ilustracja: Aranżacja klatki schodowej

Źródło: landbrand, UM Piaseczno

3. Gabinet hrabiny.

Pomieszczenie (D) – znajdujący się w południowej części budynku posłuży jako biograficzna podróż przez życie kobiety przedsiębiorczej, a także przybliży zwiedzającym losy jej rodziny. Na pozór będzie to umeblowany pokój hrabiny Cecylii Plater-Zyberkówny. Znajdą się tu stylizowane meble z epoki takie jak: sekretarzyk, toaletka, komoda, szafa, parawan etc. Ponownie jak w przypadku gabinetu Franciszka Ryxa znajdującego się piętro niżej, na szczególną uwagę zasługują pozostawione tu akcesoria osadzające w czasie i miejscu takie jak: kalendarz naścienny z datą 1890, gazeta, kałamarz i pióro etc. Niepozorny wystrój skrywać będzie bogatą opowieść o hrabinie. Z ukrytych w pomieszczeniu głośników zwiedzający usłyszą (niezależnie od audioguidów) odgłosy otoczenia np. przebiegające panny – uczennice szkoły. W meblach „zaszyte” zostaną opowieści o hrabinie i jej szkole. Ponadto uhonorowane tu zostaną takie postacie jak Emilia Plater, Kazimierz Plater – uczestnicy powstania listopadowego.

ARANŻACJA WNĘTRZA

a) Sekretarzyk – jako osobisty mebel skrywać będzie przedmioty należące niegdyś do hrabiny np. jej modlitewnik oraz książki i broszury jej autorstwa o treści religijnej, wychowawczej i społecznej, a także zdjęcia jej ojca hrabiego Kazimierza Platera-Zyberka i jego kuzynki Emilii Plater. Na odwrocie zdjęć znajdzie się krótka notka biograficzna o uczestnikach powstania listopadowego.

Ilustracja: Przykładowe przedmioty znajdujące się na sekretarzyku

Źródło: UM Piaseczno, skarbincanarodowa.pl

b) Toaletka – znajdą się tutaj przedmioty codziennego użytku takie jak: szczotka do włosów, perfumy, puder itp. Ułożone tak, aby jak najwierniej odzwierciedlały życie codzienne hrabiny i sprawiały wrażenie, że wyszła z sypialni przed chwilą. W tym miejscu zapach perfum mógłby być rozpylany przez dyfuzor co 20-30 min.

c) Komoda – na komodzie umieszczone zostaną zdjęcia rodzeństwa Cecylii oraz jej matki. Ponadto otwierając poszczególne szuflady komody, zwiedzający odnajdą tam atrybuty i informacje związane z młodością Cecylii.

d) Zdjęcie Pałacu – na jednej ze ścian oprawione zostanie duże zdjęcie (około 70 na 100 cm) budynku szkoły z przeszłości. Pod zdjęciem znajdzie się etażerka z epoki, na której znajdować się będą w starym etui okulary VR. Na półce może znaleźć się także kawałek kartki z odręcznie napisaną sentencją „Jeśli chcesz zobaczyć szkołę moimi oczami, nałóż okulary”. Wówczas zwiedzający zostaną przeniesieni w czasie i będą mogli zwiedzić szkołę przy pomocy wirtualnej rzeczywistości. Ponadto w szufladzie etażerki znaleźć się mogą dokumenty związane ze szkołą gospodarczą w Chyliczkach.

Ilustracja: Zdjęcie Szkoły oraz okulary VR służące wirtualnemu zwiedzaniu

Źródło: UM Piaseczno

Źródło: komputeronik.pl

e) Mapa Europy – na jednej ze ścian w ramie obrazu umieszczona zostanie multimedialna mapa Europy z zaznaczonymi miejscami, do których podróżowała hrabina. Odwiedzała je szukając inspiracji, aby założyć własną szkołę np. Niemcy, Francja, Finlandia, Dania czy Szwecja i Szwajcaria. Możliwe będzie także przybliżenie każdej szkoły. Ekran ten to także miejsce na zaznaczenie informacji, iż hrabina jest założycielką Towarzystwa Przyjaciół Młodzieży, oraz że po dziś dzień w Warszawie i Piasecznie istnieje jej szkoła. (Platerki - Szkoła podstawowa żeńska, Zyberki – Szkoła podstawowa męska, Cecylki – przedszkole koedukacyjne.)

f) Parawan – na drewnianym parawanie przewieszane zostaną dwie sukienki z epoki, a za nim znajdzie się przód stroju damy z epoki z miejscem na twarz, w którym będzie można zrobić pamiątkowe zdjęcie.

Ilustracja: Parawan jako element wnętrza

Źródło: homestyle4u.pl

Ilustracja: Monidło do zdjęć w stroju z epoki

Źródło: partybox.pl

4. Pracownia rzemieślnicza.

Sala ekspozycyjna (E) – znajdująca się w północnej części budynku posłuży jako pracownia rzemieślnicza. Odwiedzający będą mogli zgłębić wiedzę na temat prac domowych oraz spróbować wykonać kilka z nich samodzielnie przy użyciu odpowiednich przyrządów z epoki. Izba podzielona zostanie na pięć stref, które dotyczyć będą kolejno: prania, prasowania, porządków domowych, higieny i ratownictwa oraz robót ręcznych. W każdej z nich zostaną zaprezentowane czynności manualne jak: reparacje sukien i bielizny, kurs kroju i szycia, roboty włóczkowe, szydełkowe i na drutach, roboty sznurkowe, roboty z rafii, wycinanki ludowe i ozdoby choinkowe. Przy każdym stanowisku znajdą się akcesoria rodem z epoki (ekspozyty), służące w przeszłości wykonaniu danej pracy domowej. Obok przyrządów znajdą się także te „treningowe”, na których odwiedzający będą mogli spróbować swoich sił w pracach domowych. Przy każdym stanowisku znajdzie się także instrukcja obsługi. Na środku sali umieszczony będzie fotoplastykon w stylu eleganckiego mebla z epoki w kształcie pięciokąta o wymiarach 45/60 cm na jeden bok, w którym odwiedzający będą mogli obejrzieć zdjęcia i krótkie filmiki prezentujące poszczególne prace domowe, wykonywane przez uczennice Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego. Fotoplastykon zostanie dopasowany odpowiednio do poszczególnych stanowisk, tak aby zwiedzający w pierwszej kolejności mógł obejrzieć przygotowany materiał, a następnie odwracając się znaleźć się bezpośrednio przy dedykowanej strefie i przystąpić do „pracy”. Dodatkowo fotoplastykon będzie mógł także zawierać treści zapachowe i dotykowe. Możliwe jest to dzięki umieszczeniu specjalnych otworów dla węchu oraz na ręce. Zapachy będą wydobywały się dzięki wonnym olejkom imitującym wrażenie np.: mydła marsylskiego służącego do prania, zapachy leczniczych ziół.

Ilustracja: Fotoplastykon stylizowany na mebel z epoki

Źródło: members.chello.pl

Źródło: kultura.trojmiasto.pl

Stanowiska poświęcone pięciu prezentowanym rzemiosłom:

1. **Pranie** – Przy użyciu fotoplastykonu, zwiedzający w pierwszej kolejności obejrzą zdjęcia i filmy, na których uczennice piorą poszczególne części garderoby. Goście będą mogli zobaczyć środki piorące z epoki oraz poznać techniki prania. Następnie odwracając się na stanowisku nr 1 czekać będzie na nich eksponat w postaci starej metalowej balii oraz tary do prania. Tuż obok zwiedzający będą mogli spróbować swoich sił na treningowym sprzęcie. Nad nim zawieszona będzie instrukcja obsługi oraz sposób wykonywania prania. Ten rodzaj prania odbywać się będzie bez użycia wody. Elementem dekoracyjnym tej części sali, będą sznurki zawieszane pod sufitem z wywieszonymi białymi ubraniami spiętymi drewnianymi klamerkami.

Ilustracja: Aranżacja stanowiska pranie

Źródło: wikipedia.pl

Źródło: tytus.edu.pl

Źródło: lisak.net.pl

2. **Prasowanie** – Ponownie przy użyciu fotoplastykonu, zwiedzający w pierwszej kolejności obejrzą zdjęcia i filmy, na których uczennice prasują i maglują odzież. Zwiedzający będą mogli zapoznać się z technikami prasowania i maglowania. Następnie odwracając się na stanowisku nr 2 czekać będzie na nich eksponat w postaci starej deski do prasowania, żelazka z epoki oraz magiel z przełożoną koszulą. Tuż obok zwiedzający będą mogli spróbować swoich sił na treningowym sprzęcie. Żelazko będzie wystudzone. Zwiedzający natomiast będą mogli spróbować użyć magla. Elementem dekoracyjnym tej części stanowiska będzie ściana wyposażona w eksponaty – żelazka z różnych epok historycznych.

Ilustracja: Aranżacja stanowiska prasowanie

Źródło: imaged.pl, archiwum.allegro.pl

3. **Porządki domowe** – Przy pomocy fotoplastykonu odwiedzający poznają tajniki utrzymywania i prowadzenia domu według hrabiny Cecylii Plater. Na krótkich filmach zostaną pokazane techniki mycia okien oraz opatrywania ich na zimę. Ponadto zwiedzający dowiedzą się jak umiejętnie palić w piecach oraz jak odpowiednio czyścić biżuterię. Na stanowisku nr 3 znajdować się będzie mała toaletka z biżuterią. Chętni będą mogli spróbować według instrukcji wyczyścić: perły, srebro oraz złoto. Ponadto znajdzie się tu rama okienna z plastikową szybą, którą chętni będą mogli za pomocą papieru i ręczników spróbować opatrzyć okno jak za dawnych czasów na zimę. Za oknem można umieścić wiatrak, który włączany byłby po opatrzeniu okien i posłużyłby jako ocena umiejętności zabezpieczenia okien. Jeśli po 2 stronie okna wieje - oznacza to, iż okno jest źle opatrzone.

Ilustracja: Elementy aranżacji działu porządki domowe

Źródło: aliexpress.com

Źródło: stylowi.pl

4. **Higiena i ratownictwo.** Przy użyciu fotoplastykonu, zwiedzający będą mogli przyrzeć się jednej z lekcji dotyczącej zapobieganiu chorobom oraz ratownictwu w razie nagłego wypadku. Na stanowisku nr 4 znajdzie się fantom, na którym możliwe będzie ćwiczenie udzielania pierwszej pomocy. Oprócz tego przedstawione zostaną informacje z zakresu jak zapobiegać chorobom. Na regale poświęconym tej tematyce znajdą się suszone zioła w słoikach (szałwia, rumianek, dziurawiec i wiele innych) oraz naturalne antybiotyki (cebula, czosnek, imbir, inne). Każdy słoik zostanie opisany z przodu nazwą w języku polskim i łacińskim, z tyłu sposobem użycia oraz właściwościami (np. zioła działające bakteriobójczo, przyspieszające gojenie ran i skaleczeń, oczyszczające krew etc.). Słoiki będzie można otwierać. Przy tym stanowisku możliwe będzie także przygotowanie mieszanki ziół o odpowiedniej funkcji np. do nalewki prozdrowotnej. Zostanie przygotowany moździerz oraz receptury.

Ilustracja: Fantom

Źródło: sklep-ppoz.pl

Ilustracja: Regał z ziołami

Źródło: pinterest.pl

5. **Roboty ręczne.** Poznanie tej sztuki zwiedzający zaczynają ponownie od fotoplastykonu, w którym mogą obejrzeć krótkie filmy i zdjęcia, na których uczennice szyją, dziergają lub też wycinają ozdoby choinkowe oraz ludowe. Na stanowisku nr 5 znajdą się takie przyrządy jak: druty, szydełko, włóczki, rafia, kolorowe kartki papieru, nożyczki, klej etc. oraz instrukcje jak wykonać poszczególne robótki ręczne. Każdy odwiedzający będzie mógł spróbować swoich sił w tworzeniu np. czapki zimowej lub skarpet. Dla dzieci przewidziane są robótki ręczne takie jak: ozdoby choinkowe lub wielkanocne albo też wycinanki ludowe.

Ilustracja: Elementy wyposażenia działu roboty ręczne

Źródło: galerialucznik.pl

Źródło: whyart.pl

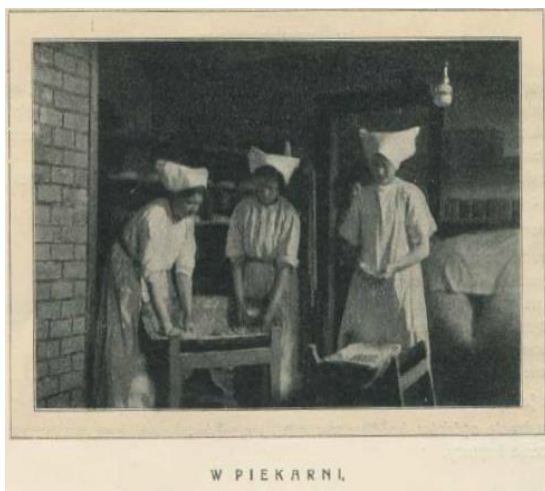
5. Pracownia kulinarna z epoki.

Sala ekspozycyjna (G) znajdująca się we wschodniej części budynku przeznaczona zostanie na pracownię kulinarną z epoki. W tej izbie odwiedzający będą mogli zgłębić wiedzę na temat działów takich jak: kuchnia, piekarnia oraz przetwory. Na środku izby umieszczony zostanie prostokątny stół multimedialny stylizowany na stół z epoki, położony dłuższą krawędzią równoległą do ścian północ-południe. Stół będzie posiadał 3 panele multimedialne odpowiadające kolejno działom: kuchnia, piekarnia, przetwory. Komplementarnym do niego będą kredensy skrywające w szafkach i szufladach przepisy, sprzęty oraz etykiety produktów spożywczych z epoki. We wnętrzach kredensów nie zabraknie także zdjęć oraz rycin potraw gotowanych przez uczennice, a także książek „Chyliczkowskie przepisy”. Dla porządku izbę można podzielić na mniejsze strefy (zwane później kredensami), z czego każda będzie dotyczyła innego działu.

Kredens 1 – znajdzie się tuż przy drzwiach wyjściowych z Sali (E) z prawej strony. Dotyczyć on będzie działu „piekarnia”. Odwiedzający otwierając poszczególne szafki kuchenne i szuflady będą dowiadywać się jakie przybory służyły np. do wypieku rogali, a jakie do herbatników. W szufladach skryte będą etykiety potrzebnych produktów do wykonania np. strucli. W jednej z szafek ukryć można porcelanowe talerze z nadrukowanymi daniami (farba UV w jakości fotograficznej). Na drugiej stronie talerza będzie znajdował się kod QR. Zwiedzający będą podchodzić do stołu multimedialnego znajdującego się w centrum izby i za pomocą zeskanowanego QR kodu będą mogli obejrzeć proces produkcji np. jajeczników, tortów, mazurków, sękaczy, pączków, faworków etc. przez uczennice Szkoły Gospodarstwa Wiejskiego. W szufladach mogą znaleźć się także tablety z recepturami na pierniki/nugaty/cukierki etc. Na blacie kredensu umieścić można słoiki, kubki, szklanki, pudełka, puszki itp. Znajdą się w nich suche składniki np. cukier wanilinowy, goździki, mąka kukurydziana, mąka ziemniaczana

itp. Odwiedzający będą mogli powąchać i dotknąć produkty, a następnie spróbować rozpoznać produkt. W tylnej części słoika znalazłaby się nazwa.

Ilustracja: Aranżacja kredensu 1 w sali G

Źródło: UM Piaseczno

Źródło: milemaison.pl

Kredens 2 – znajdzie się naprzeciwko kredensu 1. Dotyczyć on będzie działu „kuchnia”. Jako że w Szkole Gospodarstwa Wiejskiego przez pierwsze dwa tygodnie nauka odbywała się w „małej kuchni”, a dopiero później „w dużej kuchni” to kredens drugi (stanowisko nr 2) będzie zawierał w sobie dwa mniejsze kredensy. Pierwszy z nich będzie dotyczył „małej kuchni”. Tutaj zwiedzający otwierając poszczególne szafki kuchenne i szuflady będą dowiadywać się za pomocą ukrytych w nich tabletek lub specjalnych książek kucharskich, jakie potrawy gotowało się dla służby oraz jak prawidłowo ułożyć dla niej menu. Drugi kredens przeznaczony będzie „dużej kuchni”. Tutaj zwiedzający poznają receptury na potrawy gotowane dla całej szkoły oraz dowiedzą się w jaki sposób uczennice urządzały wykwintne obiady oraz jak prawidłowo do nich nakrywały. W szufladach ponownie ukryte będą receptury np. na pieczeń lub paszтет. W jednej z szafek ukryć można porcelanowe talerze, z nadrukiem dań. Na spodniej stronie znajdować się będzie QR kod. Zwiedzający ponownie jak w przypadku działu „piekarnia” będą podchodzić do stołu multimedialnego znajdującego się w centrum izby i za pomocą zeskanowanego QR kodu będą mogli obejrzeć proces produkcji np. gęsi lub kaczkki nadziewanej jabłkami. Dla sprawdzenia swojej wiedzy lub chęci jej poszerzenia, na stole multimedialnym możliwe będzie także wybranie kategorii menu, w której odwiedzający samodzielnie będą mogli ułożyć menu dla różnych grup wiekowych zgodnie z obecnymi normami WHO i porównać je z tymi z początku XX wieku.

Lustracja: Aranżacja kredensu 2

Źródło: UM Piaseczno

Źródło: dreamstime.com

Kredens 3 – znajdzie się na południowej ścianie tuż przy drzwiach wejściowych do magazynku podręcznego. Dotyczyć on będzie działu „przetwory”. W kredensie znajdują się przede wszystkim gotowe przetwory z owoców i jarzyn (kompoty, konfitury, galaretki, marmelady, sery owocowe, soki i sorbety, wina owocowe, miody pitne, nalewki, likiery oraz kwaszona kapusta, konserwy ze szparagów, pomidorów, szczawiu itp.) W szufladach i szafkach ponownie ukryte będą receptury np. na dżem truskawkowy. W jednej z szafek ukryte zostaną wieczka z QR kodami, z którymi ponownie udać się będzie można do stołu multimedialnego i obejrzeć krótki film jak uczennice przyrządzały przetwory oraz jak robiły mąkę kartoflaną i krochmal pszenny. Ponadto przy kredensie może znajdować się aparat Vecka, używany niegdyś przez uczennice.

Ilustracja: Aranżacja kredensu 3

Źródło: UM Piaseczno

6. Kącik muzealny dla dzieci

To miejsce przeznaczone na zabawę dla dzieci. Ulokowane zostaną tu: mini kuchnia oraz akcesoria związane z gastronomią i rzemiosłem. Dzieci będą mogły bawić się w pałac lub w dom. W kącie po dwóch stronach zostaną uporządkowane zabawki z czasów stanisławowski i czasów Zyberkówny. Będą to między innymi lalki, ołowiane żołnierzyki, gry planszowe, przytulanki.

Ilustracja: Elementy wyposażenia kącika muzealnego dla dzieci

Źródło: pl.all.biz

Źródło: wszuwarach.pl

- Za salą E i G znajdzie się ogólnodostępna toaleta.

4.2.6. Piwnica

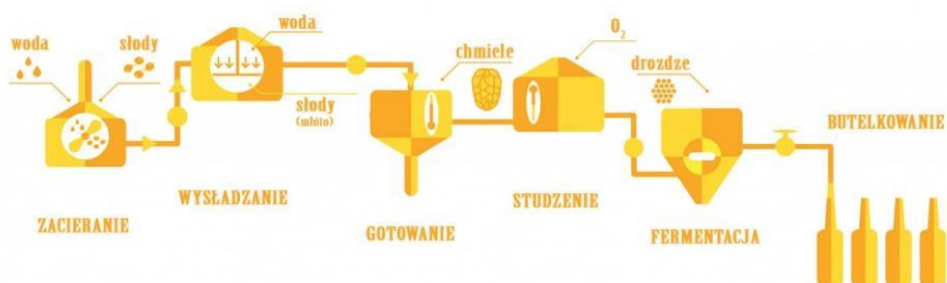
Piwnica pełnić będzie swoją dawną rolę spiżarni i loszku z alkoholem oraz prezentować będzie historię powstawania budynku. Zainscenizowana zostanie tu autentyczna spiżarnia z minionych czasów (czasy Zyberkówny). Znajdzie się tu atrapa wiszącego na haku prosiaka, dzikiego ptactwa, sznury cebuli i czosnku, słoików i butelek ze stylowo przygotowanymi przetworami (à la Krakowski Kredens). Zwiedzający będą mogli zobaczyć zapasy kasz i mąk oraz odczuć na własnej skórze klimat wilgotnych podziemi. Ponadto goście zapoznają się z dawnymi przepisami oraz przyprawami stosowanymi w epoce. Nie zabraknie także wątku piwno-alkoholowego, a okazjonalnie nawet i degustacji.

Jedna ze ścian z odkrytymi cegłami posłuży narracji zaawansowanej i dotyczyć będzie historii i kolejnych etapów przebudowy budynku. Chronologiczny opis z ilustracjami zacznie się od dolnych cegieł, aż po te sufitowe, obrazując niejako oś czasu. Na szczególną uwagę zasługuje XVI wieczna cegła, która zostanie wyeksponowana i szczegółowo omówiona przez sprzęt audio-guide. Opis poszczególnych pomieszczeń:

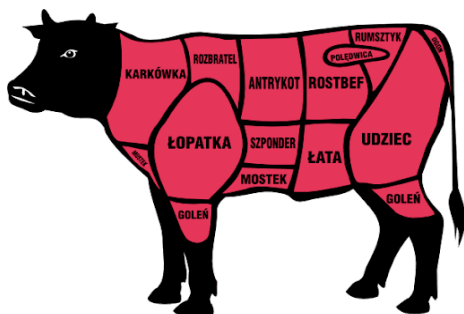
- Pierwsza Sala (A) znajdująca się bezpośrednio przy klatce schodowej prezentować będzie historię powstawania i przebudowy Poniatówki jako budynku oraz stanowić będzie załączek informacji dot. Pałacu Saskiego. Znajdzie się tutaj odesłanie do pałacu w formie ryciny lub hologramu oraz mapy, tak aby turyści bez problemu trafili w miejsce dawnego Pałacu Saskiego zaraz po wyjściu z budynku. Aby odtworzyć atmosferę panującą w piwnicy zamontowane zostanie tu kameralne oświetlenie tworzące długie tajemnicze cienie. Pod sufitem znajdować się będą pajęczyny.
- Druga Sala (B) znajdująca się w bezpośrednim sąsiedztwie Sali A, zostanie poświęcona kulinariom (piwovarstwo i przygotowywanie nalewek, gorzelnictwo (sala wyłącznie dla pełnoletnich). Będzie to niejako ukłon w stronę czasów hrabiny oraz dawnych piaseczyńskich tradycji piwowskich i gorzelnicznych. Na zwiedzających czekają Chyliczkowskie książki kucharskie z przepisami na nalewki a także prezentacje faktów i rekonstruowanych eksponatów dotyczących gorzelnictwa i piwovarstwa. Na jednej ze ścian przy pomocy rycin zaprezentowany zostanie proces produkcji piwa oraz składniki jakie są niezbędne podczas procesu warzenia piwa. Pod ścianą znajdować się będą beczki lub wiadra z chmielem i słodem jęczmiennym oraz puste butelki po piwie. W tym miejscu znajdzie się także adnotacja związana z rozwinięciem tematu w przyszłości w budynkach za pałacem lub w samym pałacu. Nie mniej jednak w tej Sali możliwa będzie organizacja kameralnych degustacji wina i piwa rzemieślniczego, którą mogą prowadzić lokalni producenci i osoby prywatne. Na

ścianach zawieszono zostaną haki a na nich: atrapy wiszącej półtuszy wieprzowej i wołowej, ptactwa, zajęcy. Elementem dekoracyjnym będą także omszałe butelki, słoiki z konfiturami, warkoczki czosnku i cebuli etc. Ściany zainscenizowanej spiżarni zdobić będą ryciny obrazujące podział tusz zwierzęcych.

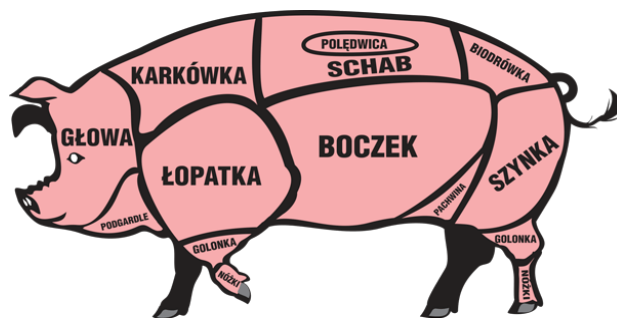
Ilustracja: Etapy produkcji piwa

Źródło: piwolucja.pl

Źródło: zpmzagloba.pl

Źródło: zpmzagloba.pl

4.2.7. Inspiracje

Za przykład muzeum łączącego historię i kulinaria może posłużyć Żywe Muzeum Piernika w Toruniu, które w swoich zbiorach posiada oryginalny zabytkowy piec z 1903 r. i kolekcję woskowych form piernikarskich z XX wieku. Podczas zwiedzania uczestnicy poznają historię wyrobu piernika oraz biorą udział w warsztatach kulinarnych, wykonując samodzielnie pierniki.

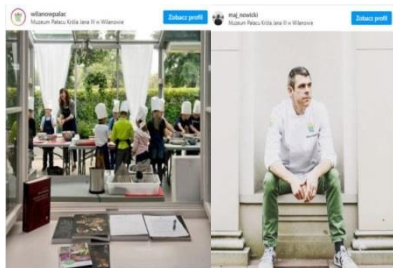
Ilustracja: Żywe Muzeum Piernika w Toruniu

Źródło: wakacjezdzieciakiem.pl

Oprócz możliwości zwiedzania oddziału Nowego Muzeum ciekawą inicjatywą byłoby podjęcie współpracy z Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie, w zakresie organizacji **warsztatów i pokazów** z zakresu **historycznej rekonstrukcji kulinarnej**.

Ilustracja: Warsztaty kulinarne w Muzeum w Wilanowie

Źródło: mojegotowanie.pl

Wilanowskie Muzeum w 2020 roku realizowało projekt "Miejsce przy królewskim stole", w ramach którego upowszechniano wiedzę o kulturze staropolskiej, w szczególności o kuchni historycznej i obyczajach związanych z kulturą stołu, rozumieniu smaku oraz kształtowaniu polskiego dziedzictwa kulinarnego na tle europejskiej tradycji. Dobrymi przykładami zastosowania niektórych rozwiązań są Muzeum Baroku w Pałacu w Siemczynie i Historyczny Park Rozrywki Puy du Foy we Francji. Z Muzeum Baroku można zainspirować się między innymi lustrami z nadrukowanymi ubiorami i fryzurami z epoki baroku. Francuski park w jednej z ekspozycji posługuje się animowanymi obrazami. W efekcie zwiedzający średniowieczny zamek spoglądają na galerię obrazów, które ożywają na ich oczach a nawet zaczynają do nich mówić.

4.2.8. Partnerzy

W celu pozyskania materiałów związanych ze Szkołą Gospodarczą dla dziewcząt hrabiny Cecylii Plater-Zyberkówny w Chyliczkach oraz o samej hrabinie, warto nawiązać współpracę z Towarzystwem Oświatowym im. Cecylii Plater- Zyberkówny w Warszawie. (<https://cpz.edu.pl/>)

4.3. PREZENTACJA DOCELOWEGO PROFILU
ODDZIAŁU NOWEGO MUZEUM PIASECZNA

DOM ZOŚKI - MUZEUM
RODZINY ZAWADZKICH
I SZARYCH SZEREGÓW

1. Idea i funkcjonowanie
2. Układ i elementy ekspozycji
3. Otoczenie / Piwnica / Parter / Piętro
4. Inspiracje
5. Partnerzy

4.3. Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów Idea i Funkcjonowanie

Jako że ostatnią wolą Zawadzkiego było przeznaczenie domu na cele społeczne i harcerskie⁴, to budynek powinien przypominać, ale i krzycić także inne kluczowe dla Zawadzkich wartości etyczne i narodowe jak:

- **dom rodzinny,**
- **wspólne dobro – ojczyzna.**

Wartości te mają wspólny mianownik bezinteresownego zaangażowania w sprawy innych ludzi i kraju. Przyświecały one wszystkim spotkaniom: planowanym i przypadkowym zbiórkom, kursom instruktorskim spotkaniom intelektualistów oraz Rady Programowej Szarych Szeregów. Dlatego należy podtrzymać te wartości w ramach kontynuacji cyklicznych spotkań harcerzy np. zaprzysiężeń, tematycznych spotkań pasjonatów np. historii jak Piaseczyńskiego Klubu Poszukiwaczy Historii, także innych organizacji lokalnych.

Tadeusz Zawadzki „Zośka” - członek Szarych Szeregów, który wraz z organizacją powinien stać się patronem oddziału projektowanego nowego Muzeum Piaseczna. Dlatego też proponuje się nazwę oddziału: „Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów”. Budynek powinien w całości zostać poświęcony pamięci działalności Szarych Szeregów, przez pryzmat wartości i działalności rodziny Zawadzkich, która je w tym domu współtworzyła.

W 2019 roku podczas przeprowadzania prac doraźnych i wykonywania rozbiórki deskowania sufitowego nad parterem, odnaleziono ukryte w warstwach stropowych dokumenty archiwalne. Stanowią one artefakty „Domu Zawadzkich” wraz z notatkami „Zośki” znalezionymi w przydomowym ogrodzie, na podstawie których powstały „Kamienie na szaniec” A. Kamińskiego. W zbiorach piaseczyńskiego Muzeum Regionalnego znajdują się drobne przedmioty należące do Hanny Zawadzkiej. Wszystkie te rzeczy powinny posłużyć jako eksponaty możliwe do wykorzystania w nowo projektowanym oddziale muzeum.

„Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów” stanowić będzie jeden z oddziałów Muzeum Piaseczna, który będzie można zwiedzać zarówno w grupach z przewodnikami, jak i indywidualnie za pomocą informacji drukowanych, aplikacji mobilnej oraz przenośnych urządzeń typu audio – guide.

⁴ <https://investmap.pl/artukul/artykuly,mazowieckie-zabytkowy-dom-zoski-trafil-w-rece-gminy-piaseczno,136519>

Szczególnymi okresami stałej obsługi oddziału będą:

- okres styczniowy: urodziny „Zośki”, jubileusze drużyn harcerzek i harcerzy;
- okres wiosenny: Akcja pod Arsenalem, śmierć Janka Bytnara – założenie kwatery Szarych Szeregów;
- okres letni i jesienny – przygotowania i przeprowadzenie Powstania Warszawskiego.

W pozostałym okresie proponowane jest zapewnienie dyżurowej obsługi oddziału.

4.3.1. Układ i elementy ekspozycji

Proponowany jest podział budynku na 2 grupy tematyczne:

- Szare Szeregi – konspiracyjna historia harcerstwa;
- Zawadzcy – zwykła rodzina bohaterów.

Poszczególne izby przeznaczone być powinny na interaktywne sale wystawowe z eksponatami rzeczywistymi i wirtualnymi (zdjęcia i filmy video), wspomagane przez przewodnik audio. Parter poświęcony Szarym Szeregom, przedstawiać będzie ich działania w czasie okupacji oraz powstania warszawskiego i bezpośrednio po nim. Narracją tej historii będzie indywidualna działalność w ramach Szarych Szeregów Tadeusza, Anny i Józefa Zawadzkich. W pokojach oprócz mebli i zdjęć oraz map będą znajdować się gabloty z kopią książek oraz artefaktów chałupniczo wykonywanych przez harcerzy i harcerki w tamtym okresie.

Poddasze będzie poświęcone Zawadzkim jako rodzinie - razem i z osobna. Pokazowy pokój Tadeusza „Zośki” będzie częścią opowieści związanych z poszczególnymi członkami rodziny, których wciągnęła praca społeczna.

Ze względu na niewielką kubaturę domu ważną rolę w interakcji ze zwiedzającymi będzie odgrywał teren działki wokół domu, który otrzyma funkcje narracyjne zarówno stałe i symboliczne jak ogród czy kamienie oraz audio i video uruchamiane za pomocą fotokomórek i aplikacji. Będzie to nadal miejsce kameralnych koncertów np. pieśni patriotycznej, czasowych wystaw czy ślubowań harcerskich.

Dom założenia do ekspozycji

Natomiast willa opowiadać będzie historię Szarych Szeregów – od najmłodszych grup Zawiszków, poprzez Bojowe Grupy po Grupy Szturmowe. W tym celu proponowane jest wykorzystanie słuchowisk radiowych jak m.in. „Muszę opowiedzieć” oraz narratora, który będzie osobistym przewodnikiem po Domu „Zośki”, wcielając się w rolę Tadeusza Zawadzkiego – „Zośkę”, który dorasta wraz z ekspozycją. Zwiedzający będą mieli do dyspozycji trzy ścieżki narracji, nagrane jako niezależne opowieści, oznaczone kolorystycznie i dostępne z poziomu wyboru trybu w przewodniku audio. Podstawowa

skierowana do osób dorosłych, które odwiedzają Muzeum po raz pierwszy. Druga do dzieci do lat 12, pomijająca niektóre stanowiska. Trzecia najbardziej zasobna w fakty, daty i treści przeznaczona dla regionalistów, historyków, odwiedzających muzeum po raz kolejny.

We wszystkich pomieszczeniach zostaną zamontowane:

- czujniki bluetooth typu beacon, które w połączeniu z audio przewodnikiem i aplikacją mobilną będą nie tylko przekazywać narrację, ale także uzupełniać ją na ekranie smartfona treściami video i graficznymi zapożyczonymi zarówno z ogólnodostępnych źródeł archiwalnych, jak i fabularnych jak np. film „Miasto 44” w formie rzeczywistości poszerzonej. W każdym z pomieszczeń przewiduje się zamontowanie do 8 czujników. Opowiadania będą dostępne na urządzeniach typu audio-guide w trzech wersjach: dla najmłodszych, wersji podstawowej, wersji zaawansowanej (dla miłośników historii).
- Dodatkowo w pomieszczeniach zainstalowane zostaną głośniki emitujące dźwięk przestrzenny. Będą one aktywowane ruchem zwiedzających. Ich rolą będzie ilustracja dźwięków tła. Z nich nadawane będą odgłosy „żyjącego domu”. Będzie można usłyszeć, dźwięk samochodów z epoki, skrzypienie schodów, dialog rodziny w tle itp.

Proponowane jest uzupełnienie powyżej opisanego trzonu zwiedzania o urządzenia dostarczające dodatkowych wrażeń oddziałujących na zmysł zapachu oraz czucia (drgania):

- dyfuzorami zapachu (np. typu AirQ),
- generatorami drgań lub głośnikami basowymi zamontowanymi w podłodze.

Ilustracja: Elementy wyposażenia domu

Źródło: www.aromaprojekt.pl

Źródło: <https://sklep-muzyczny.com.pl/>

Wszystkie elementy mają za zadanie stworzyć wrażenie, że w dom jest cały czas zamieszkały, a zadaniem odwiedzających jest podążanie za jego mieszkańcami, którzy są cały czas o krok przed nimi.

Systemy czujników stanowiąc będzie uzupełnienie aranżacji wnętrz poszczególnych pomieszczeń.

Ilustracja: Główne elementy ekspozycji Domu Zośki – muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów

4.3.2. Otoczenie

Otoczenie domu to symboliczna mowa roślin, drzew i kamieni. Sugerowane jest podzielenie terenu na 2 części. Od strony południowej powinien powstać ogród, w którym wspólnie działali Józef i Tadeusz Zawadzcy, dbając o niego. W ogrodzie powinny dominować różne krzewy przede wszystkim oddzielające posesję od sąsiednich.

Układ krzewów powinien być półkolisty tak, aby w miejscu centralnym umieścić wkopane w 1/3 wysokości znacznej wielkości szklane naczynie (np. gąsior). Naczynie wypełnione będzie różnymi wydaniem książki „Kamienie na szaniec”, publikowanymi od zakończenia II Wojny Światowej po dzień dzisiejszy. Tam

Ilustracja: Otoczenie Domu Zośki

Źródło: Przeszłość nie umiera. Opowieść o rodzinie Zawadzkich

znajdować się będą także ławeczki z wbudowanymi głośnikami, które emitować będą fragmenty książki. Elementem uzupełniającym będzie kajak odwrócony do góry dnem wzdłuż ściany domu.

Ogród przechodzić będzie od strony zachodniej w aleję kamieni narzutowych, które wraz z rosnącymi tam drzewami, z nazwami 13 miejscowości, będą prezentowały relacje z poszczególnych akcji Grup Szturmowych. Będą to fabularyzowane nagrania opracowane na podstawie historii. Narratorem mogą być popularyzatorzy tematów historycznych XX wieku znani z autorskich programów historycznych jak „Sensacje XX wieku” lub „History Hiking”. Odtworzenie tych informacji możliwe będzie dzięki wykorzystaniu aplikacji z funkcją poszerzonej rzeczywistości (AR) na smartfonie, za pomocą przewodnika typu audio guide.

W centralnej części posesji przed głównym wejściem do domu proponowane jest ustawienie symbolicznego paleniska w kształcie sześciobocznego ostrokąta wykonanego z hartowanego szkła, na którego bokach znajdować się będą symbole harcerstwa wraz z nazwą programu Szarych Szeregów „Dziś, jutro, pojutrze”. W środku imitowany będzie palący się ogień jako symbol niekończącej potrzeby kształtowania młodych pokoleń odpowiednim przykładem i oświaty ich drogi ku dorosłemu życiu.

Ogień może również pochodzić z paleniska gazowego, umieszczonego za bezpiecznym szkłem, co dałoby jeszcze lepszy efekt.

Finalnym elementem zamykającym przestrzeń otoczenia Domu „Zośki” będzie *ściana pamięci* z cortenu ustawiona od strony wschodniej, na której pośród dziur po pociskach będą umieszczone nazwiska co najmniej 51 powstańców straconych w okolicach Piaseczna, a także możliwość wskazania członków ówczesnego ruchu oporu z terenu miasta i gminy. Choć nie mieli oni praktycznie kontaktu ze środowiskiem Zawadzkich, to będąc w Armii Krajowej raportowali wszyscy do Grota-Roweckiego. Dlatego jego osoba będzie znajdować się w centralnej części schematu tej części ekspozycji, pomimo że ekspozycja koncentrować się będzie na działaniach mieszkańców gminy Piaseczno. W innej części *ściany pamięci* upamiętnieni zostaną członkowie oddziałów „Zośki”.

Proponowane jest, by wszystkie instalacje w ogrodzie wokół Domu były powiązane ze sobą wspólnym elementem – pamiątką, którą każdy będzie mógł „poczuć”, a która w swej formie będzie wywoływać nie tylko skojarzenia, ale także przypominać poznawane fakty historyczne. Każdy odwiedzający przy poszczególnych instalacjach będzie mógł zbierać kamienie (otoczaki różnokolorowe). W zależności od wielkości będą one miały narysowaną powstańczą kotwicę, nazwy miejsc jak np. Arsenał, pseudonimy powstańcze jak np. „Grot”, nazwy konstrukcji jak np. „Kubuś”, itp. Kamienie byłyby zbierane do, sprzedawanego wraz z biletem w punkcie informacji turystycznej, woreczka materiałowego, typu sakiewka. Zarówno woreczki, jak i kamienie tworzone byłyby przez lokalne drużyny harcerskie, część przychodów stanowiłaby wsparcie ich działalności.

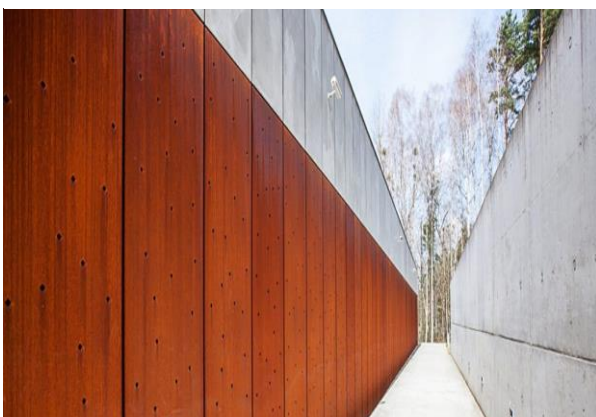
Ilustracja: Inspiracje dot. aranżacji przestrzeni wokół budynku

Źródło: sklep.gardenplanet.pl

Źródło: ZHP

Ściana pamięci

Źródło: Muzeum Miejsce Pamięci Palmiry

Otoczaki

Źródło: sprzedajemy.pl

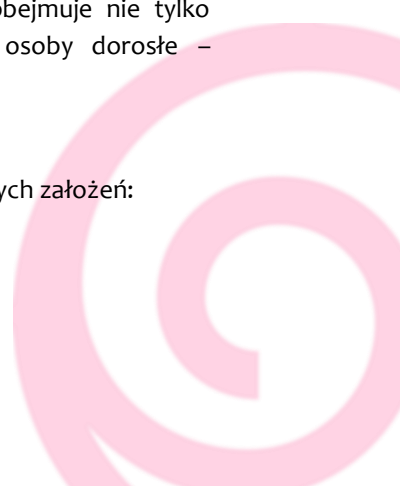
4.3.3. Parter

Na tej kondygnacji mieści się cała historia Szarych Szeregów, które kształtowały nastolatków do służby innym ludziom i ojczyźnie. Retrospekcja obejmuje nie tylko działalność poszczególnych grup młodzieży, ale także wybitne osoby dorosłe – społeczników.

1. Hol - wejście na hasło

Śień za wejściem głównymi przestrzeń zaaranżowana wg następujących założeń:

Scenografia:

- okrycia wierzchnie z epoki umieszczone na naściennym wieszaku z półką powyżej (płaszcz, jesionki, czapki, kapelusz),
- zniszczona piłka nożna, 2 wiosła drewniane w rogu, drewniane rakiety do tenisa;
- skromne oświetlenie,
- unoszący się delikatny zapach wody kolońskiej z elementów męskiej garderoby;
- zdjęcia rodziny w ramach, w tym zdjęcie chłopca w wieku ok. 10 lat (Tadeusza), który ożywa i opowiada wydarzenia z warszawskich ulic. Możliwe dzięki zastosowaniu ekranu led oprawionego w ramkę lub mappingu, który prezentuje animacje na podstawie zdjęcia.
- ukryte głośniki i czujniki;

Ilustracja Inspiracja dot. animowania statycznych elementów
w interaktywne

Źródło: Invasion Gallery – www.skullmapping.com

Animacja:

- zaproszenie do podróży w czasie przez małego, 10-letniego, chłopca, który przedstawia się jako Tadek z animacji w ramce, a także jako jedno z pierwszych nagrań w przewodniku audio.
- w tle emitowane są przytłumione odgłosy domowników,
- dziecięcy głos próbuje zwrócić na siebie uwagę, by włączyć aplikację lub włączyć przewodnik (audio-guide),
- po uruchomieniu aplikacji, z funkcją AR lub przewodnika audio chłopiec chodzi po sieni i opowiada co się dzieje na warszawskich ulicach,

- podchodzi do drzwi po prawej stronie od wejścia, prowadzących do gabinetu, i chce z odwiedzającym wejść do środka, instruując go, by zapukać i podać hasło, które ostatecznie podpowiada: „dzisiaj, jutro, po...”
- po wypowiedzeniu hasła: „pojutrze” drzwi otwierają się automatycznie lub elektromagnes zwalnia zamek drzwi i umożliwia wejście

Przekaz:

- harmonia letniskowego otoczenia to sposobność nie tylko do odpoczynku, rekreacji i rozrywki, ale także możliwość integracji i współpracy nad urzeczywistnianiem ponadczasowych idei;
- każdy może otworzyć drzwi do wielkich rzeczy, tylko ważne, by realizować je z zaufanymi osobami;

2. Jadalnia - idea Szarych Szeregów

Pomieszczenie po lewej stronie z holu (11) prezentować będzie idee Szarych Szeregów oraz postawy ich mentorów i członków poprzez:

Scenografia:

- na wprost drzwi znajdować się będą otwarte regały z kopiami książek i gazetek Szarych Szeregów;
- na ścianach: postarzana reprodukcja mapy Polski oraz różne postarzone zdjęcia ze zbiorów, obozów, ślubowań; zdjęcia „Mędrców” Szarych Szeregów
- ukryte głośniki;

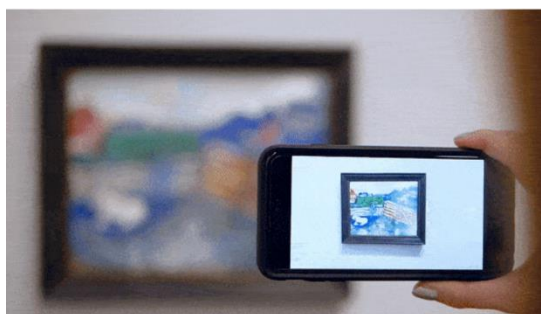
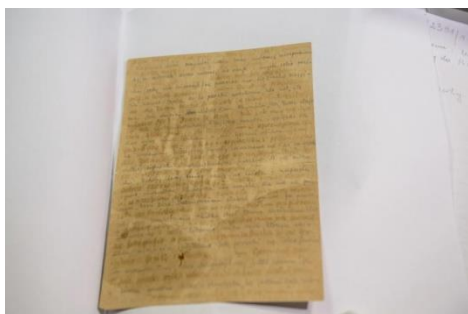
Animacja:

- z rogu pokoju, z okolicy stołu, dobiegają głosy Zawiszaków przygotowujących plakaty;
- na stole leży książka zatytułowana „Szare Szeregi” z reprodukcjami zdjęć. W środkowej części książki dominują kartki wykorzystujące druk lentikularny, czyli z jednej strony pojawia się warszawski chłopiec z holu, a z drugiej świadomy Zawiszak;
- zwiedzający wciągani są w działania konspiracyjne i mają za zadanie np. znaleźć w pomieszczeniu nazwiska Zawiszaków lub miejsc z nimi związanych, co możliwe jest wówczas, kiedy użyją pędzla, by wodą przemalować leżące na stole plakaty, lub gdy spojrzą na leżące na stole kartki pod światło;
- zwiedzający zaproszeni też zostaną do konfrontacji z zasadami krzewionymi m.in. w „Szkole za lasem” w formie testu zamkniętego, który obejmować będzie pytania sytuacyjne oraz zestaw możliwych odpowiedzi. Celem testu jest

uświadomienie czasowego dystansu pomiędzy jakością życia w czasie okupacji oraz dniem dzisiejszym;

- wybrane zdjęcia na ścianach np. z obozów uruchamiają w aplikacji dzięki AR filmy o początkach Szarych Szeregów;

Ilustracja Różne sposoby zapisywania tajnych treści / Animacja ekspozycji za pomocą poszerzonej rzeczywistości (AR)

Źródło: Listy zapisywane moczem z obozu Ravensbruck w Muzeum w Lublinie – www.dzieje.pl/
www.artvive.com

Przekaz:

- podstawowe przesłania harcerskiego elementarza, który ukazuje sposoby doskonalenia charakterów młodzieży w trzech zaborach;
- program Szarych Szeregów: walki, służby, pracy. Dziś – okupacja i walka podziemna. Jutro – Powstanie. Pojutrze – wolna Polska i służba dla niej;
- założenia programu kursu harcmistrzowskiego nazywanego Kursem Charyzmatycznym, czyli jak pozyskać zaufanie i szacunek, nabyć umiejętności skupiania ludzi wokół siebie;
- kluczowe elementy programu „Szkoła za lasem” (od nazwy miejscowości Zalesie), opracowanego przez Jana Rossmana „Wacek”, którego punktem wyjścia było Powellowskie twierdzenie: „Harcerstwo jest braterstwem Służby i Świeżego Powietrza”;
- przedstawienie sylwetek i działalności członków „Rady Mędrców” czyli Rady Programowej Szarych Szeregów, w tym m.in.: Aleksandra Kamińskiego, Jana Rossmana, prof. Bogdana Suchodolskiego, Stanisława Broniewskiego, prof. Władysława Radwana oraz generała Stefana Roweckiego „Grot”, ks. Jana Ziębę – Kapelana harcerzy, prof. Stanisława Rychlińskiego, Jerzego Ossowskiego, Ryszarda Zarzyckiego;

- przedstawienie działalności społecznikowskiej i konspiracyjnej Jerzego Zawadzkiego – Przewodniczącego Rady Programowej Szarych Szeregów – tej oficjalnej i legendarnej (ze znakami zapytania), w tym współpracy z Delegaturą Rządu na Kraj jako członek Komisji Szkół Wyższych oraz z Komendą Główną AK.

3. Gabinet - działalność Zawiszaków i Bojowych Szkół

Pomieszczenie poświęcone działalności Zawiszaków i Bojowych Szkół, czyli młodszej młodzieży, która prowadziła różnorodne akcje dywersyjne i wspomagała funkcjonowanie Polskiego Państwa Podziemnego zarówno przed, jak i w trakcie Powstania Warszawskiego.

Scenografia:

- zestaw mebli: sofa, fotel, lampa stojąca
- w rogu pokoju okrągły niewielki stół z krzesłami dookoła i leżącymi na nich plakatami oraz torbami na pocztę powstańczą, opaskami i słoikami marmolady śliwkowej;
- na podłodze i na ścianach projekty napisów typu: „Polska walczy”, „Polska zwycięży”, „Pawiak pomścimy”, „Za Wawer – Palmiry zapłacicie zbiry!”, „Chociaż z futer macie gacie – nigdy wojny nie wygracie” oraz „kotwice”.
- patefon odtwarzający utwory z tamtych lat oraz stanowiący rzutnik / projektor filmowy;
- na wybranych ścianach ilustracje bohaterskich najmłodszych, czyli członków Grup Szturmowych;

Animacja:

- po wejściu do pomieszczenia słychać będzie odgłosy gremialnego ślubowania;
- uruchomienie patefonu odtwarzać będzie film z kadrami i zdjęciami z historii Szarych Szeregów pod kątem działalności członków Zawiszaków i Bojowych Szkół – Małego Sabotażu;
- po uruchomieniu aplikacji możliwe odsłuchanie z pianina akompaniamentu do utworów patriotycznych;
- zadaniem dla zwiedzających może być „przełożenie” tekstu pieśni patriotycznych na współczesny język, zwłaszcza przez młodzież;
- w przypadku zdjęć członków Grup Szturmowych możliwe będzie obejrzenie filmu za pomocą aplikacji lub wysłuchanie nt. ich działań w przewodniku (audio guide). Podobnie aplikacja, a konkretnie aparat smartfona, będzie reagować na obraz powstańczej torby pocztowej.

Ilustracja Patefon- Gramofon tubowy / Poczta Szarych Szeregów

Źródło: Muzeum Okręgowe w Bydgoszczy – www.bydgoszcz.muzeum.pl / wroclaw.ipn.gov.pl

Przekaz

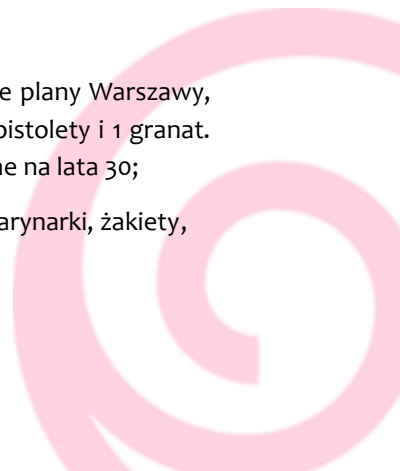
- młodzież, nawet młodsza, wychowana była w etosie wspólnoty narodowej i za wszelką cenę starała się dowieść swojej przydatności i determinacji w walce;
- młodzież mimo, że poniżej 15 roku życia, szybko dorosła i potrafiła podjąć ważne zadania, płacąc często najwyższą cenę;
- młodzież ta nie dbała jedynie o ideały, ale także starała się za wszelką cenę łączyć obowiązek patriotyczny z pracą, czego przykładem było gotowanie marmolady z płockich śliwek.

4. Pokój dzienny – pomieszczenie ukazujące wynik szkoleń i treningów

Pomieszczenie ukazujące wynik szkoleń i treningów prowadzonych w ramach organizacji Szarych Szeregów, czyli akcje dywersyjne prowadzone przez Grupy Szturmowe m.in. przez „Wawerczyków” pod wodzą Tadeusza Zawadzkiego „Zośki”.

Scenografia:

- owalny stół z 6 krzesłami, na którym rozłożone będą dawne plany Warszawy, Kraśnika i wybranych obiektów oraz 2 rozłożone na części pistolety i 1 granat. Znajdować się tam także będą butelki od napojów stylizowane na lata 30;
- na krzesłach zawieszane będą górne części garderoby, jak marynarki, żakiety,

- na stałe na ścianie znajdować się będzie mapa Polski z metalowym podłożem zawierająca zarówno kontury Polski sprzed wybuchu II Wojny Światowej, jak i współczesne granice Polski wraz z granicami obecnych województw oraz wybranymi miastami;
- na ścianach pojawiać się będą dzięki projektorom opisy z książek, relacje dotyczące działalności Grup Szturmowych Szarych Szeregów oraz zdjęcia;
- przy ścianie z drzwiami wyjściowymi do holu stać będzie kredens, częściowo przeszklony z zastawą do kawy i herbaty, a na nim postawiony będzie wazon z ciętymi kwiatami polnymi;
- ukryte głośnik

Ilustracja Interaktywna mapa wystawowa w Hydropolis / Repliki broni powstańczej – regionalne obchody wybuchu Powstania Warszawskiego

Źródło: jollydiver.com / krakow.ipn.gov.pl

Animacja:

- słycać przysięgę kolegów z Grupy Szturmowej, czyli Rudy, Alek, Zośka, „Czarny” Jaś Wuttke, Jurek Masiukiewicz – „Mały”, Jacek Tabęcki – „Czubek”, Andrzej Zawadowski – „Gruby”. W aplikacji sceny te są widoczne w formie video;
- dochodzą dyskusje członków Grupy Szturmowej dotyczące przeprowadzenia akcji militarnej. Nagranie rozpoczyna się parafrazą słów Tadeusza Zawadzkiego w rozmowie z ojcem: „(...) Robię to zupełnie świadomie, rozumiejąc, że pewni ludzie dla dobra całości muszą poświęcić swoje bardziej osobiste cele”. Po tej kwestii ojciec wychodzi z pokoju (słycać kroki). W aplikacji sceny te są widoczne w formie video;
- zwiedzający będą mieli za zadanie zaznaczenie magnetycznymi punktami miejscowości z 13 akcji Grup Szturmowych jak np. Warszawa, Radom, Kraśnik,

Minkowice, Krasnobród, Szczepieszyn, Zamość, Skierniewice i inne. Opisy każdej miejscowości wraz z opisem przeprowadzonych akcji, np. w formie depeszy udostępnione będą zwiedzającym na stole;

- po uruchomieniu aplikacji możliwe obejrzenie fragmentów filmu Miasto `44 z walk powstańczych ze specjalnym efektem świstu kul słyszanej także w głośnikach w pomieszczeniu (efekt przestrzenny surround);
- pojawi się fragment słuchowiska z ostatniej akcji Tadeusza, czyli z chwili jego śmierci, którego zakończeniem będzie opis emocji towarzyszących śmierci przyjaciela z oddziału.

Przekaz

- jasne cele w życiu to nie tylko sposób na jego przebieg, ale także na radzenie sobie ze śmiercią przyjaciół, najbliższych. Poczucie misji w działaniu dla innych to poczucie wolności osobistej i samoakceptacji;
- młodzież okupacyjna potrafiła nie tylko walczyć, ale i ginąć jak regularni żołnierze i choć ich śmierć bolała rodziców tak samo, jak gdyby wojny nie było.

5. Taras - regeneracja sił witalnych rodziny

Przestrzeń częściowo otwarta z widokiem na ogród i ścieżkę kamieni powstańczych

Scenografia:

- 2 bujane fotele z kocami;
- gazetownik z gazetami warszawskimi, tekstem programu „Szkoła za lasem”;
- 2 rakiety tenisowe i kilka piłek tenisowych;
- koszyki do zbierania runa leśnego;
- ukryte głośniki;

Ilustracja Przedruk Biuletynu Informacyjnego

Źródło: Muzeum II Wojny Światowej – www.muzeum1939.pl

Animacja:

- na odwiedzających będzie czekać w gazetowniku specjalna jednostronicowa gazeta w formacie A3 zawierająca zarówno ciekawostki z codziennego życia przed i w czasie okupacji, jak i krzyżówkę do rozwiązania na miejscu przez uczestników, na gazecie informacja (egzemplarz pamiątka z wizyty w muzeum dla zwiedzających);
- W ścieżce dźwiękowej emitowane są odgłosy rozmów młodych ludzi inspirowane filmem Miasto `44, a także odgłosy gry w tenisa od strony południowej, czyli dawnej posesji Państwa Radwan, gdzie znajdował się kort, a także kojący szum lasu i od czasu do czasu gwizd kolejki z oddali;
- po uruchomieniu aplikacji możliwe obejrzenie szybkiego „dojrzewania” młodzieży inspirowane filmem Miasto `44.

Przekaz

- równoległe do życia konspiracyjnego oraz rozwoju osobowościowego ważne były emocje i aktywność, która pozwalała pokonywać stres codziennego zagrożenia okupacyjnego;
- kontakt – symbioza z naturą to nie tylko element programu „Szkoly za Lasem”, ale podstawa skautingu i harcerstwa. Symbolicznie, to natura stanowiła miejsce schronienia dla wielu powstańców zarówno po Powstaniu Warszawskim, jak i po zakończeniu II Wojny Światowej;

4.3.4. Piętro

W tym miejscu próbujemy zrozumieć rodzinę Zawadzkich i 2 pokolenia, które ta rodzina reprezentowała. Jednym z kluczowym pytań jest udało im się zachowywać integralność rodziny, pomimo ogromnego zaangażowania zawodowego i społecznego rodziców. Ponadto wyzwaniem jest także zrozumienie ich ambicji do edukacji, rozwoju osobistego i heroicznych poświęceń, pomimo dobrego statusu społecznego i ekonomicznego.

1. Pokój Anny i Tadeusza - skrytka w podłodze z repliką artefaktów znalezionych w domu Zawadzkich

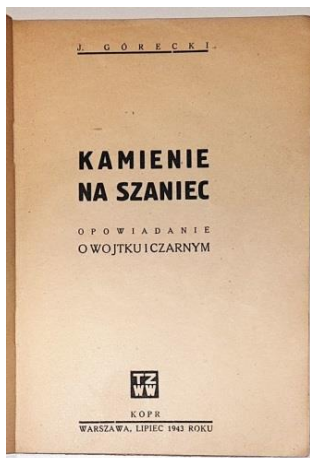
Mimo różnicy wieku nie dzieliło ich tak wiele, gdyż oboje byli typami „urodzonych przywódców”. Każde z nich odnalazło się w harcerstwie na tyle dobrze, że przewodzili własnym drużynom: Anna – Błękitnej Czternastce ze Szkoły im. Królowej Jadwigi, a Tadeusz 23 Warszawskiej Drużyny Harcerzy zwanej Pomarańczarnią w Batorym. Choć każde z nich doskonale odnajdywało się w swoim świecie, to dom rodzinny, w tym także ten Dom w Zalesiu Dolnym był miejscem integracji ich światów, dzięki wyrozumiałym rodzicom.

Scenografia:

- 2 proste łóżka z puchowymi kołdrami przykryte lnianymi narzutami,
- dwudrzwiowa szafa,
- 2 krzesła z małym stolikiem pod oknem,
- artefakty związane z Anną: zdjęcie z koleżankami z gimnazjum; tomik / tomiki wierszy po angielsku na stoliku nocnym, buty do wędrowania; elementy stroju harcerskiego;
- artefakty związane z Tadeuszem: czapka licealisty, plecak, mapa okolicy, elementy stroju harcerskiego;
- na łóżku Tadeusza leżeć będą przepisane na maszynie lub odręcznie wybrane fragmenty „Kamieni na Szaniec”. Tym, którzy zadają sobie trochę trudu i chwycą w rękę egzemplarz, zdradzony zostanie sekret. Właśnie w tym miejscu zostanie opowiedziana informacja o odnalezieniu artefaktów Domu „Zośki” podczas prac remontowych. Na tylnej okładce egzemplarza kamieni będzie zawarta wskazówka jak dojść do skrytki, w której ukryto tajne zapiski „Zośki”.

- Tajna skrytka. Jedna z desek w podłodze będzie ruchoma. Pod nią znajdować się będzie replika znalezionych rękopisów.
- ukryte głośniki;

Ilustracja Jedno z pierwszych wydań książki „Kamienie na Szaniec” / Walizki jako wymowny element czasów II Wojny Światowej w Polsce

Źródło: www.onebid.pl / www.muzeum1939.pl

Animacja:

- z głośników dochodzić będzie głos Tadeusza czytającego fragmenty tekstu „Kamieni na Szaniec”;
- pod łóżkami znajdować się będą walizki, w których będzie można znaleźć pocięte materiały konspiracyjne, z których trzeba będzie ułożyć całość np. plakat. W innej będzie można znaleźć np. stemple do produkcji podrabianych dokumentów, by sobie taki przygotować;
- otwierając szafę na jej plecach zamontowany będzie ekran, który w zapętleniu oraz dotykowo umożliwi obejrzenie fragmentów reportażu wspomnień Haliny Glińskiej o relacji z Tadeuszem, oraz odsłuchanie lub zobaczenie innych filmów o „Zośce”
- uzupełnieniem będzie możliwość podejrzenia w aplikacji, w zależności od przedmiotu, na który kierować będziemy smartfon, specyfiki danego przedmiotu w kontekście okresu międzywojennego;

- zwiedzający będą mogli przeprowadzić także test „społeczniaka”, który polegać będzie na odpowiedzeniu na pytania odnośnie różnorodnych form współczesnych aktywności społecznych, których wyniki będą konfrontować z działalnością Anny i Tadeusza;

Przekaz:

- ich życie koncentrowało się na współpracy i działaniu z ludźmi, a ich przestrzeń osobista była niewielka w ujęciu metrów kwadratowych, ale ogromna w ujęciu pasji, zaangażowania i pomysłowości;
- w ich żyłach płynęła krew społeczników, czyli ich rodziców, którzy poznali się w czasie wolontariatu.

2. Pokój Leonii i Józefa Zawadzkiego - historia rodzinna i droga edukacji i naukowa Józefa Zawadzkiego

Miejsce to służyło nie tylko jako sypialnia rodziców, ale także jako pokój pracy dla Józefa Zawadzkiego. W pomieszczeniu tym znajdzie się opowieść o drodze z zaborów do wolnej Polski. Łączyło ich bardzo wiele: rodziny legitymowały się herbami z okresu Sejmu Wielkiego, wychowywali się bez jednego z rodziców; odebrali dobre wykształcenie i oboje bronili polskości w Strajku Szkolnym w 1905 roku.

Scenografia:

- 2 szafki nocne ze zdjęciami dzieci lub rodzinnymi;
- regał z książkami głównie chemicznymi,
- szafa dwudrzwiowa z lustrem,
- regał z książkami, w tym pracami naukowymi jego autorstwa,
- biurko wraz z wygodnym krzesłem,
- fotel z wysokim oparciem;
- artefakty Leonii: zdjęcie z Anglii, mały obraz olejny przedstawiający Kielecczynę, zdjęcie rodzinne z Łodzi; podziękowanie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
- artefakty Józefa: zdjęcia ze studiów z Krakowa i Karlsruhe oraz z pracy w Boguminie; oprawiony projekt Pawilonu Technologii Chemicznej Politechniki Warszawskiej; kilka menzurek w stojaku;
- na ścianie znajdować się będzie mapa Polski i Europy z przedstawionymi granicami naszego kraju oraz Niemiec przed 1939 roku oraz po 1945 roku, wraz z naniesionymi nazwami głównych i średnich miast;

- na odrębnej ścianie znajdować się będzie przegląd wszystkich możliwych zdjęć rodzinnych, w tym z wyjazdu do Włoch, Zalesia
- ukryte głośniki;

Ilustracja: Interaktywne ramki do zdjęć i filmów

Źródło: www.netgear.com

Animacja:

- z głośników / aplikacji dochodzić będą dyscyplinujące, ale ciepłe głosy ojca i matki kierowane do rodzeństwa, następnie rozmowa dwojga dorosłych osób o przeszłości ich dzieci;
- w szafkach nocnych znajdują się drobiazgi stylizowane na epokę. Przy ich otwarciu, słychać karcący głos Józefa by nie „szperać” po szafkach rodziców. Zabranie jakiegokolwiek rzeczy z szafek powodować będzie, że szafki nie będą się zamykać;
- na biurku znajdować się będą plany obrabiarek z podpisem Juliusz, których historia zostanie opowiedziana w formie audio lub video poprzez aplikację lub przewodnika (audio guide) jako przykład działalności dywersyjnej;
- w szafie, za strojami z okresu międzywojennego możliwe będzie także odtworzenie filmu poświęconego opracowywaniu i dostarczaniu materiałów wybuchowych przez prof. Zawadzkiego dla Polskiego Państwa Podziemnego. Dla cierpliwych będzie nagroda, czyli skrytka w dolnej części szafy z materiałami konspiracyjnymi;

- w jednym z obrazów możliwe będzie ukrycie ekranu LCD i obejrzenie fragmentów filmu o drodze naukowej i konspiracyjnej Józefa Zawadzkiego Odtwarzanie będzie możliwe przy poprawieniu na prosto krzywo zawieszony ramki obrazu;
 - zwiedzający będą mieli możliwość prześledzenia drogi i determinacji Józefa w zdobywaniu wykształcenia i doświadczenia zawodowego, odszukując i nanosząc punktory w odpowiednich lokalizacjach;
- **Przekaz:**
 - można mierzyć daleko i realizować swoje plany, jednak będąc razem, jesteśmy ze sobą, a nie obok siebie. Tylko razem możemy skutecznie mierzyć się z wyzwaniami codzienności;
 - każda osoba z tej rodziny wyrosła z walki o pomocniczość i krzewienie wartości patriotycznych;

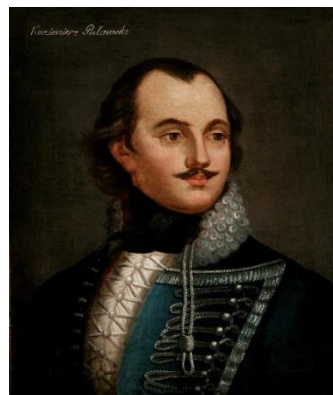
Motywy uzupełniającym zwiedzanie w formie przewodnika oraz gry konspiracyjnej będą wyrywane kartki z kalendarza w formacie B5 lub A4, na których będzie trzeba uzupełniać informacje. Dotyczyć to będzie poszczególnych np. nazw rzeczy lub miejsc, nazwisk lub pseudonimów. Dane te będą dostępne zarówno w formie audio, jak i będzie można je odszukać w scenografii poszczególnych pomieszczeń. W każdym pomieszczeniu zwiedzający będzie mógł się „poczęstować” kartką z kalendarza. Ważne, że kalendarze będą zbiorem wybranych, kluczowych dat i wydarzeń i ustawione będą niechronologicznie. Finalnie możliwe będzie ułożenie haseł lub hasła na podstawie kodu przekazywanego przez obsługę Muzeum.

4.3.5. Inspiracje

Przykładem świetnie prosperującego muzeum biograficznego traktującego o narodowym bohaterze, jest **Muzeum Kazimierza Pułaskiego w Warce**, funkcjonujące od 1967 r. Muzeum mieści się w domu, w którym mieszkał Pułaski i opowiada o losach polsko-amerykańskiego bohatera walk o niepodległość obu narodów, ale także o innych wielkich Polakach, którzy emigrowali do Stanów Zjednoczonych. Misją muzeum jest **kultywowanie pamięci i ochrona materialnego dziedzictwa po polsko-amerykańskim bohaterze**

Kazimierzu Pułaskim, polskim wychodźstwie, szczególnie do USA oraz ochrona materialnego i duchowego dziedzictwa kulturowego ziemi grójeckiej i Warki; zaspokajanie potrzeb

Ilustracja: Kazimierz Pułaski

Źródło: muzeumpulaski.pl

poznawczych i edukacyjnych społeczeństwa, w tym szczególnie **budowanie postaw patriotycznych**, budzenie poczucia więzi z innymi, z którymi **wiąże nas wspólna historia**.

Ilustracja: Strona internetowa Muzeum Kazimierza Pułaskiego w Warszawie

Źródło: muzeumpulaski.pl

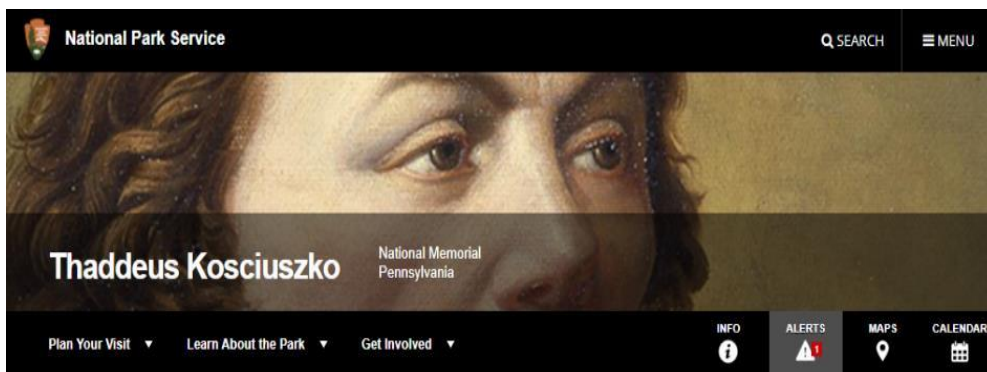
Innymi muzeami na terenie Polski poświęconymi pamięci są: Izba pamięci Józefa Wybickiego w Parkowie, Muzeum Pamiątek po Hugonie Kołłątaju i Janie Matejce, Izba Pamięci ks. Jerzego Popiełuszki w Suchowoli.

Przykładem muzeum biograficznego jest także: Thaddeus Kosciuszko National memorial w Filadelfii, USA. (<https://www.nps.gov/thko/index.htm>) Kościuszko, polski inżynier wojskowy i ochotnik podczas rewolucji amerykańskiej, odegrał znaczącą rolę w Saratodze i West Point. Po wojnie o niepodległość Kościuszko stał się bohaterem we własnym kraju, prowadząc nieudane powstanie przeciwko siłom rosyjskim. Powrócił do Filadelfii w 1797 r. Muzeum Narodowe traktuje o życiu i bohaterskich działaniach Kościuszki zarówno w Polsce jak i w Stanach Zjednoczonych.

Ilustracja: Strona Internetowa Muzeum Tadeusza Kościuszki w Filadelfii

Ilustracja: Wystrój wnętrza pokoju Kościuszki

Źródło: nps.gov

4.3.6. Partnerzy

Dla uzyskania eksponatów mających związek z harcerstwem warto podjąć współpracę z Muzeum Harcerstwa w Warszawie. W bogatych zbiorach muzeum znajdują się: mundury i elementy umundurowania, sprzęty harcerskie, życiorysy, fotografie, korespondencje czy kroniki i meldunki. Muzeum to przeprowadza także zajęcia edukacyjne z zakresu historii harcerstwa, w tym **Szarych Szeregów**. Warto podjąć współpracę także z Muzeum Powstania Warszawskiego, w celu pozyskania/ wypożyczenia eksponatów dotyczących Szarych Szeregów i Tadeusza Zawadzkiego, a w szczególności filmu „Oni szli szarymi szeregami” w reżyserii Mariusza Malca. Jako że w przeszłości organizacja działała wspólnie z Armią Krajową warto i teraz podjąć współpracę z Krakowskim Muzeum Armii Krajowej (<https://muzeum-ak.pl/>), które współpracuje ze Stowarzyszeniem Szarych Szeregów. Kooperacja umożliwiłaby pozyskanie materiałów i eksponatów dot. Szarych Szeregów i AK oraz ułatwiłaby kontakt z żyjącymi członkami Szarych Szeregów, którzy mogliby cyklicznie wygłaszać prelekcje. Na terenie posiadłości mogłyby również odbywać się kameralne koncerty pieśni patriotycznych.

5. UTWORZENIE ZARYSU PFU (PROGRAMU FUNKCJONALNO-UŻYTKOWEGO) DLA MUZEUM

Poniżej program funkcjonalno-użytkowy został podzielony w oparciu o poszczególne oddziały nowego muzeum tj.: Plebania, „Dom Zośki” oraz „Poniatówka”. Każdy z nich przedstawiony jest poprzez odniesienie się do konkretnych powierzchni ekspozycyjnych tj. piwnica, parter, piętro. Przy opisach poszczególnych pomieszczeń znajdują się wytyczne dotyczące form prezentacji, a także ich kubatur. Ponadto wskazano rekomendowane rozwiązania technologiczne. W tekście zaznaczono także, konkretne rekomendowane usytuowanie poszczególnych eksponatów. W celu lepszej wizualizacji, każdemu opisowi powierzchni ekspozycyjnej towarzyszy rycina, a tam gdzie uznano za niezbędne, zaznaczono kierunek zwiedzania. Należy traktować poniższy opis jako uzupełnienie rodzaju 4 Wskazanie docelowego profilu nowego muzeum w Piasecznie i traktować je łącznie.

5.1. Plebania

5.1.1. Piwnica – proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

Ekspozycja na poziomie -1 będzie składała się z 3 połączonych ze sobą prezentacji dostępnych dla odwiedzających w grupach 8-10 osobowych. W każdym pomieszczeniu ekspozycyjnym oznaczonym na planie, jako pomieszczenia gospodarcze 3, 4, 5, będzie dostępny inny „rozdział” z dawnej historii miasta. Utworzą one mini sale kinowe. Ich ściany posiadają dość wysokie płaszczyzny (około 2,5 metra) pozwalające na rzutowanie na nich obrazu za pomocą projektorów multimedialnych. Projektory zostaną połączone ze sobą za pomocą systemu komputerowego, który będzie synchronizował ich pracę. Zostanie on także zintegrowany z systemem automatycznych drzwi-kurtyń, które przedzielą poszczególne pomieszczenia. Dzięki temu prezentacja będzie dość płynnie dostępna dla odwiedzających. Zakłada się, że w każdej z komór przygotowana zostanie projekcja audio-video, nie dłuższa niż 4 minuty. Po jej obejrzeniu widzowie zobaczą komunikat z odliczaniem czasu np. 10 sekund na przejście do kolejnej komnaty np. Przywileje, targi, jarmarki.

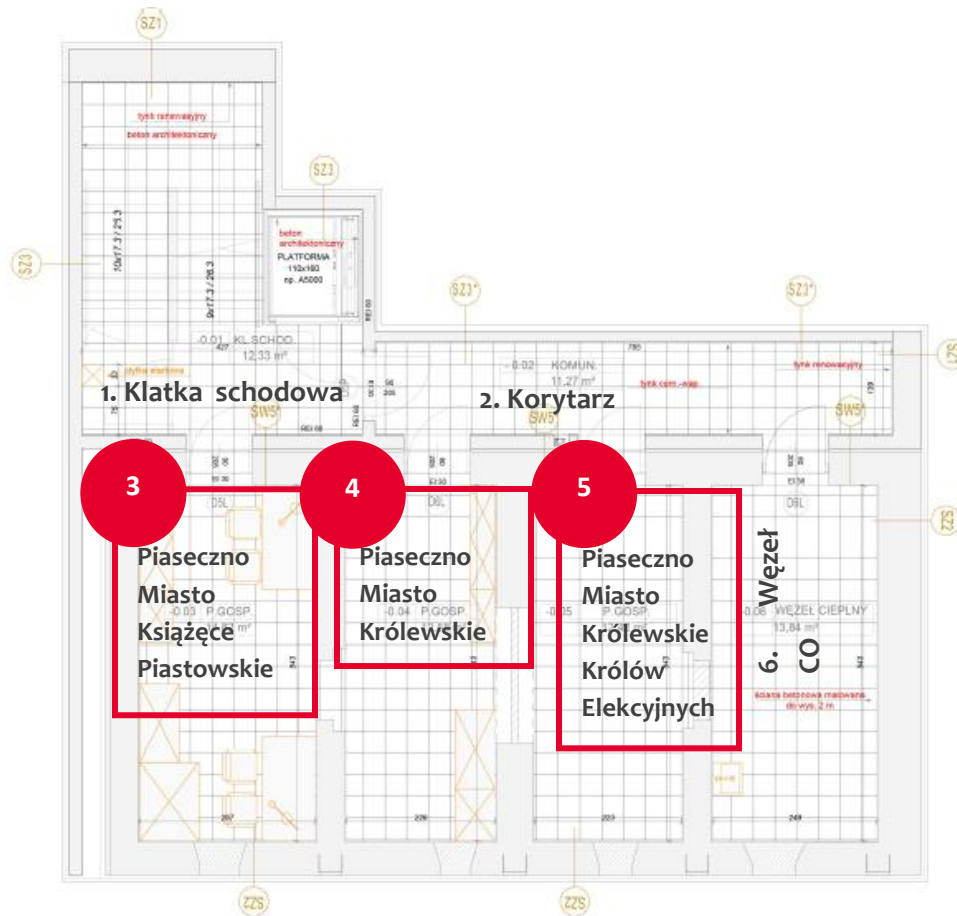
Biorąc pod uwagę amfiladowy układ pomieszczeń w piwnicy oraz dostępność korytarza ruch zwiedzających może odbywać się z pomieszczenia 1 do 2 do 3. Natomiast powrót z pomieszczenia 3 może mieć miejsce korytarzem.

Planowane rozwiązania technologiczne:

1. Profesjonalny projektor multimedialny o jasności co najmniej 5000 ansi. Rekomendowane zastosowanie obiektywu o ultrakrótkim rzucie. Do późniejszej weryfikacji.
2. Drzwi przesuwne – jednoskrzydłowe (6 szt.)
3. Ściany projekcyjne wykonane w kolorze białym pokryte farbą optymalną do wyświetlania obrazu (3 szt.)
4. Instalacja Audio (zoptymalizowana pod względem dźwięku przestrzennego).
5. W każdej salce po 10 siedzisk nawiązujących do miejsca i prezentowanej epoki – np. pufy wykonane z materiałów z fotorealistycznym nadrukiem. W najstarszym sklepie imitacja grubego pniaka drzewa z wypalonym herbem Piaseczna. W drugim sklepie w kształcie beczki. W trzecim sklepie z imitacją cegieł z cegielni książąt Sanguszków.
6. Dodatkowo w każdym z pomieszczeń zaprezentowane zostaną także kluczowe daty z historii Piaseczna i dane ilustrujące jego wielkość np. ilość domostw, mieszkańców. Informacje te będą wyświetlane na mini wyświetlaczach LED umieszczonych na trzech pozostałych ścianach pomieszczenia. Będą one rozświetlane sekwencyjnie jedno po drugim tak, aby zwiedzający mogli utrwalić sobie kluczowe fakty związane z miastem.

Legenda

Plebania piwnica

1. Klatka schodowa – 12,33m²
2. Korytarz – 11,27m²
3. Pom. gospodarcze – 14,82m²
4. Pom. gospodarcza – 12,58m²
5. Pom. gospodarcze – 12,42m²
6. Węzeł CO – 13,84m²

Źródło: Opracowanie: Remont i przebudowa starej plebanii w parafii p.w. św. Anny w Piasecznie ze zmianą sposobu użytkowania na budynek muzealno konferencyjny wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
A.Lesiewicz, 2019

5.1.2. Parter – proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

Ekspozycja na parterze plebanii znajdować się będzie w jednej sali. Sala ta zostanie podzielona na 6 różnej wielkości boxów, a każdy z nich będzie prezentował inną tematykę związaną z historią i dziejami Piaseczna. Sala ekspozycyjna w dalszym ciągu pozostaje otwartą przestrzenią, stacje wydzielone zostaną w oparciu o wiszące na stalowych linkach obrazy oraz przesuwne plansze zamontowane na szynach przysufitowych.

1. **Czasy Saskie**

Pierwszy box, do którego wejdą zwiedzający po opuszczeniu piwnicy, dotyczyć będzie czasów i pałaców saskich. Box ten zaaranżowany zostanie na prawdziwą komnatę króla. Tuż przy wejściu z prawej strony znajdzie się wąska, wysoka komoda z okrągłymi okienkami, prezentująca historię polowania na Głuszcze. Na ścianie obok zawieszono zostaną w masywnych złotych ramach dokumenty dot. pałacu saskiego oraz same plany pałacu. Pod nimi znajdować się będzie etażerka lub mały stolik, na którym znajdą się okulary VR, dzięki którym turyści wirtualnie będą mogli zwiedzić pałac. Na ścianie zachodniej znajdą się atrapy dziurek od kluczy za którymi umieszczone zostaną małe ekrany LCD wyświetlające krótkie filmiki dot. pobytów króla w Piasecznie. Naprzeciwko drzwi wejściowych do omawianego boxu znajdzie się ekran multimedialny na stelarzu na kółkach wyświetlający dzieje Piaseczna, tuż obok z lewej strony w złotych ramach zawisną z sufitu dokumenty dot. potwierdzenia praw i przywilejów Piaseczna.

2. **Dzieje Plebanii**

Druga stacja dotyczyć będzie dziejów budynku plebanii. Ściana południowa, jako że jest wykonana w całości z czerwonych cegieł, będzie prezentowała historię budynku od najdawniejszych czasów, aż po dziś dzień. Gdziekolwiek można zamontować półki na różnych wysokościach i umieścić na nich konkretne cegły z konkretnej cegielni. Obok każdej półki znajdować się będzie krótki opis: np. cegła z sygnaturą S znaleziona... (miejsce np. piwnica ściana N). Cegła ta pochodzi z Manufaktury/ cegielni książy Sanguszków i być może została wtórnie użyta do budowy Plebanii prawdopodobnie ze zniszczonego Pałacu Królewskiego Augusta III Sasa. Do ściany zachodniej pomiędzy oknami zostaną przytwierdzone elementy stolarki okiennej, za którymi umieszczone zostaną ekrany multimedialne opowiadające historię budynku od czasu pierwszej (prawdopodobnie) drewnianej plebanii zniszczonej przez Rosjan podczas Insurekcji Kościuszkowskiej, przez budowę w latach 1800-1803 i transport cegieł z Pałacu Królewskiego Augusta III Sasa, aż po wykorzystanie budynku jako plebanii i muzeum. Na przeciwległej „ścianie” na stalowych linach przytwierdzonych do sufitu zawisną portrety fundatorów plebanii. Na szerokości przestrzeni między boxem „Dzieje plebanii” a „ Bitwy i powstania” zamieszczone zostaną gabloty, w których znajdą się

artefakty związane z Ratuszem, rynkiem czy burmistrzami i krzyżem, na który przysięgali radni.

3. Bitwy i powstania

Kolejna stacja, do której zostaną skierowani zwiedzający, znajduje się na długości ściany południowej i prezentuje bitwy i powstania, które miały miejsce w okolicach Piaseczna. Na ceglanej ścianie zamontowany zostanie dotykowy ekran, na którym wyświetlona będzie mapa prezentująca kurczące się granice Polski mające związek z rozbiorami. Prostopadle do ekranu ustawione zostaną dwie platformy, na których rozgrywać się będą dwie odmienne potyczki (Bitwa pod Gołkowem oraz powstanie styczniowe). Platformy ustawione na 4 nogach położone będą równolegle względem siebie, wypełniające przestrzeń całego boxu.

4. Drogi i koleje

Narożnik południowo- wschodni przeznaczony zostanie na rekonstrukcję kabiny maszynisty. Na ścianie południowej zamontowany zostanie ekran, a przed nim dwa siedzenia. Wokół ekranu i siedzeń znajdować się będzie multum przycisków, wajch, a w rogu Sali nawet kopczyk węgla i łopata.

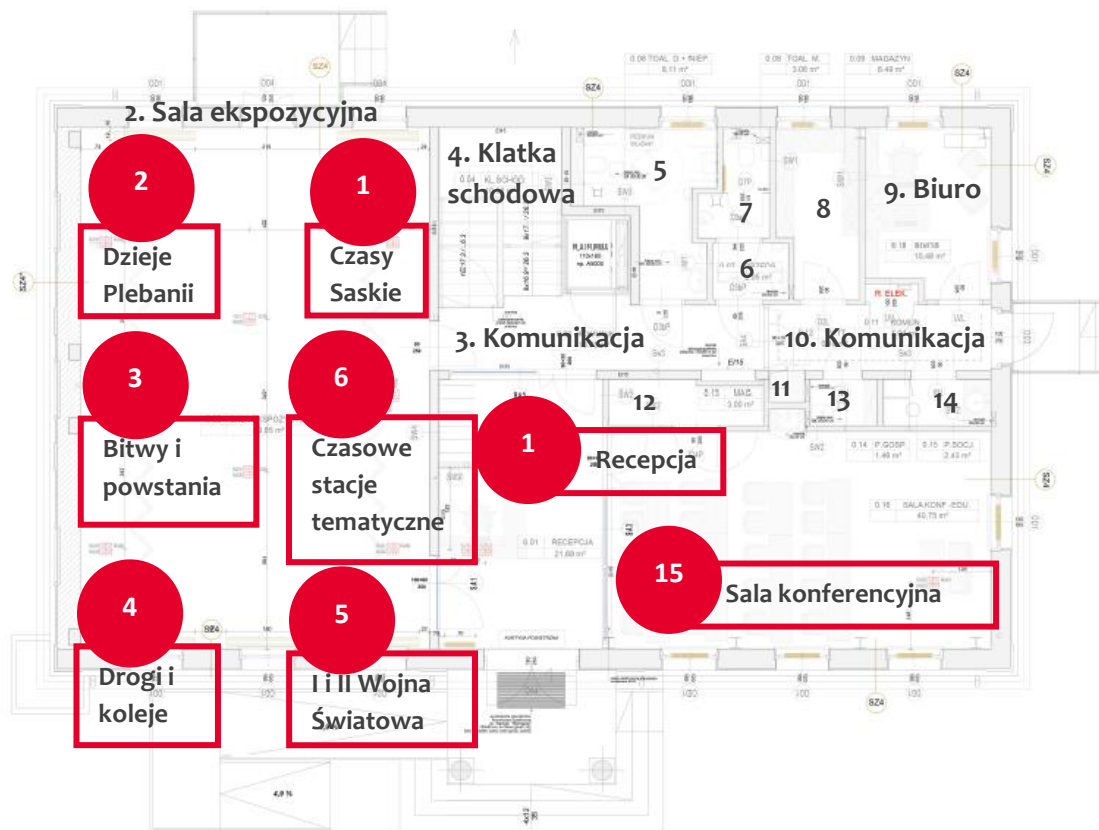
5. I i II Wojna Światowa

Bezpośrednio za kokpitem znajdzie się już przedostatnia salka opowiadająca dzieje Piaseczna podczas I i II Wojny Światowej. Obok okna na ścianie wschodniej zawieszona zostaną zdjęcia i ryciny Piaseczna z czasów wojny. Pod oknem ustawione zostaną gabloty, w których znajdą się zbiory muzealne związane z I i II Wojną Światową np. odłamek bomby, która spadła na tory wiaduktu przy ul. Sienkiewicza w 1944 r. Po przeciwległej stronie ustawiony zostanie stół do piłkarzyków, a za nim ściana typu dibond zawieszona na przysufitowych szynach, na której wydrukowany zostanie fragment komiksu „Jeden do jednego”. Ścianka ta będzie odgradzała box „Wystawy czasowe” od boxu „I i II Wojna Światowa”.

6. Czasowe stacje tematyczne

Ostatni box przeznaczony zostanie na zmieniające się wystawy czasowe lub nowe „stacje” tematyczne: historia piaseczyńskich szkół jako instytucji kształtujących patriotyczne postawy i działania mieszkańców Piaseczna, piaseczyński handel, rzemiosło.

Legenda

Plebania parter

1. Recepcja – 21,68m²
2. Sala ekspozycyjna – 89,85m²
3. Komunikacja – 10,78m²
4. Klatka schodowa – 10,56m²
5. Toaleta D+N – 8,11m²
6. Przedsiónek – 2,05m²
7. Toaleta M – 3,06m²
8. Magazyn – 6,49m²
9. Biuro – 10,48m²
10. Komunikacja – 7,04m²
11. Wnęka TT – 0,61m²
12. Magazyn – 3,03m²
13. Pom. gospodarcze – 1,46m²
14. Pom. socjalne – 2,43m²
15. Sala Konferencyjna – 41,46m²

Źródło: Opracowanie: Remont i przebudowa starej plebanii w parafii p.w. św. Anny w Piasecznie ze zmianą sposobu użytkowania na budynek muzealno konferencyjny wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną. A.Lesiewicz, 2019

5.1.3. Piętro – proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

Na piętrze budynku plebanii znajdują się dwie sale ekspozycyjne, które prezentować będą najbardziej charakterystyczne i plastyczne okresy z historii Piaseczna. Całość przestrzeni obu sal będą łączyły odwzorowane materialne elementy charakterystyczne dla Piaseczna jak: rzeka Jeziorka, piasek czy bruk. Uzupełniane one będą w zależności od strefy zapachami lasu i kawy po turecku. Łącznie na piętrze funkcjonować będzie 6 stref tematycznych.

1. *Piaseczno multikulti*

W sali południowej, w rogu południowo- zachodnim zlokalizowana zostanie ekspozycja której głównym elementem będzie pomniejszony namiot turecki. Wewnątrz namiotu znajdzie się ekran LCD, imitacje strojów z epoki oraz podarunków przywiezionych przez posła polskiemu królowi. Całość uzupełnią będzie plansza z miejscami, potrawami i zwyczajami piaseczyńskich Żydów.

2. *Piaseczno miasto szewców*

Po przeciwległej stronie namiotu w rogu południowo- wschodnim znajdzie się ekspozycja w formie mini zakładu szewskiego. Znajdzie się tu mała komoda z różnymi modelami butów. Nad komodą zawieszony zostanie plakat ze średniowiecznymi miarami. Otwierając komodę zwiedzający będą mogli dotknąć różnych surowców, skór czy nici. Całość uzupełnią będą narzędzia jakimi posługuje się szewc, w tym m.in. kopyto i prawidła.

3. *Jarmarki i Targi Piaseczyńskie*

Równoległe do ściany południowej zaaranżowane zostanie stanowisko. Forma straganu z różnej formy wagami i odważnikami wskazywać będzie na rozwój handlu na przestrzeni wieków. Nie bez znaczenia będą także różne formy opakowań jak worki, słoje, dzbany, skrzynki i inne. Całość straganu uzupełnią będą kopie środków płatniczych używanych na przestrzeni lat na targu piaseczyńskim.

4. *Cegielnia*

W drugiej, przeciwległej sali północnej, na ścianie północnej zaaranżowane zostanie stoisko **Cegielni**. Pod oknami ułożony zostanie mur z piankowych cegieł. W rogu północno- wschodnim znajdzie się piekarnik imitujący piec do wypieku cegieł, w którym będzie można upiec ciasteczka. Całość tej części ekspozycji uzupełnią będzie fragmenty z cegłami.

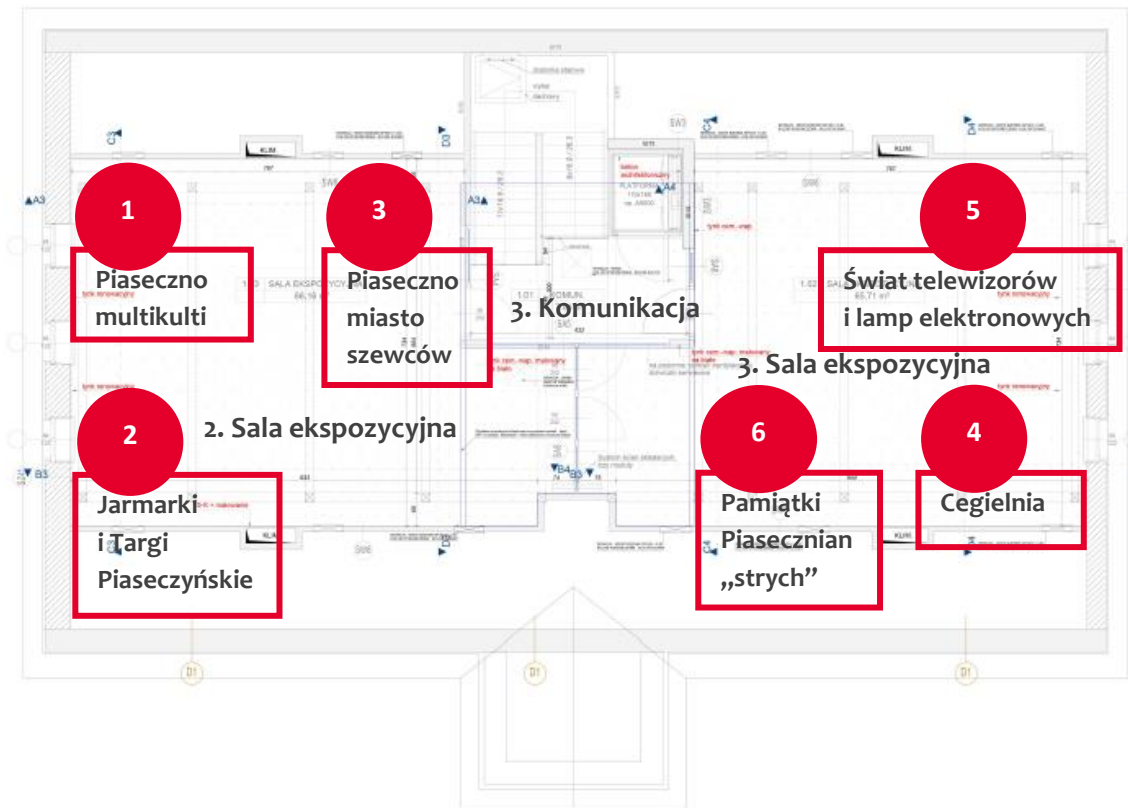
5. Świat telewizorów i lamp elektronowych

Na ścianie zachodniej ustawione zostaną na sobie telewizory w rzędzie, tworząc **Świat telewizorów i lamp elektronowych**. Część telewizorów zamontowane będzie mieć współczesne ekrany wyświetlające zarówno fragmenty kronik z dawnych lat, jak i ciekawostki dotyczące produkcji telewizorów oraz ich wpływu na społeczeństwo. Ekspozycję uzupełniać będzie żarzący się stół z lamp elektronowych ułożonych w napis: Piaseczno.

6. Pamiątki Piasecznian - „strych”

Na przeciwległej ścianie (wschodniej) zaaranżowane zostanie stanowisko **Pamiątki Piasecznian - „strych” (VI)**, gdzie w gablotach znajdować się będą przedmioty osobiste oraz zabytkowe należące do mieszkańców. Oprócz listów, pocztówek, medali i odznaczeń pojawia się także części garderoby np. zespołów sportowych, tarcze uczniowskie i inne bibeloty.

Legenda

Plebania piętro

1. Komunikacja – 7,84m²
2. Sala ekspozycyjna – 65,71m²
3. Sala ekspozycyjna – 66,16 m²

Źródło: Opracowanie: Remont i przebudowa starej plebanii w parafii p.w. św. Anny w Piasecznie ze zmianą sposobu użytkowania na budynek muzealno konferencyjny wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną.
A.Lesiewicz, 2019

5.2. Dom Zośki - muzeum rodziny Zawadzkich i Szarych Szeregów Idea i Funkcjonowanie

5.2.1. Parter – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

Na planie parteru „Domu Zośki” z 13 oznaczonych przestrzeni funkcje ekspozycyjne otrzyma 5 pomieszczeń / wydzielonych części przestrzeni tej kondygnacji.

1. **Hol: wejście na hasło**

Tuż za wejściem głównym to **Hol** otwierać będzie narrację obiektu. Rozmieszczone w nim zostaną elementy kojarzone nie tylko z miejscem, ale i epoką czyli okrycia wierzchnie z epoki umieszczone na ściennym wieszaku z półką powyżej (płaszcz, jesionki, czapki, kapelusz) oraz zniszczona piłka nożna, 2 wiosła drewniane w rogu, drewniane rakiety do tenisa. Całość ekspozycji uzupełniać będzie zapach wody kolońskiej, wywołujący skojarzenia z okresem historycznym i gospodarzem domu.

2. **Idea Szarych Szeregów: Jadalnia.**

Kolejnym elementem ekspozycji będzie pomieszczenie po lewej stronie od holu (11), w którym znajdować się będą otwarte regały z kopiami książek i gazetek Szarych Szeregów, uzupełniane postarzaną reprodukcją mapy Polski oraz różnymi postarzanymi zdjęciami ze zbiorów, obozów, ślubowań oraz kluczowych postaci organizacji.

3. **Gabinet: działalność Zawiszaków i Bojowych Szkół**

Natomiast **Gabinet** (6) zaaranżowany zostanie w sposób klasyczny w zestaw mebli obejmujących: sofę, fotel, lampę stojącą. W rogu pokoju okrągły ustawiony zostanie niewielki stół z krzesłami dookoła i leżącymi na nich plakatami oraz torbami na pocztę powstańczą, opaskami i słoikami marmolady śliwkowej. Meble uzupełniać będą, na podłodze i na ścianach, projekty napisów typu: „Polska walczy”, „Polska zwycięży”, „Pawiak pomścimy”, „Za Wawer – Palmiry zapłacicie zbiry!”, „Chociaż z futer macie gacie – nigdy wojny nie wygracie” oraz „kotwice”. Zaś źródłem animacji będzie patefon odtwarzający utwory z tamtych lat oraz stanowiący rzutnik / projektor filmowy.

4. **Pokój dzienny: pomieszczenie ukazujące wynik szkoleń i treningów**

Finalne pomieszczenie podczas zwiedzania parteru to **Pokój dzienny** (7). Wposażone zostanie w owalny stół z 6 krzesłami, na nim rozłożone będą dawne plany Warszawy, Kraśnika i wybranych obiektów oraz 2 rozłożone na części

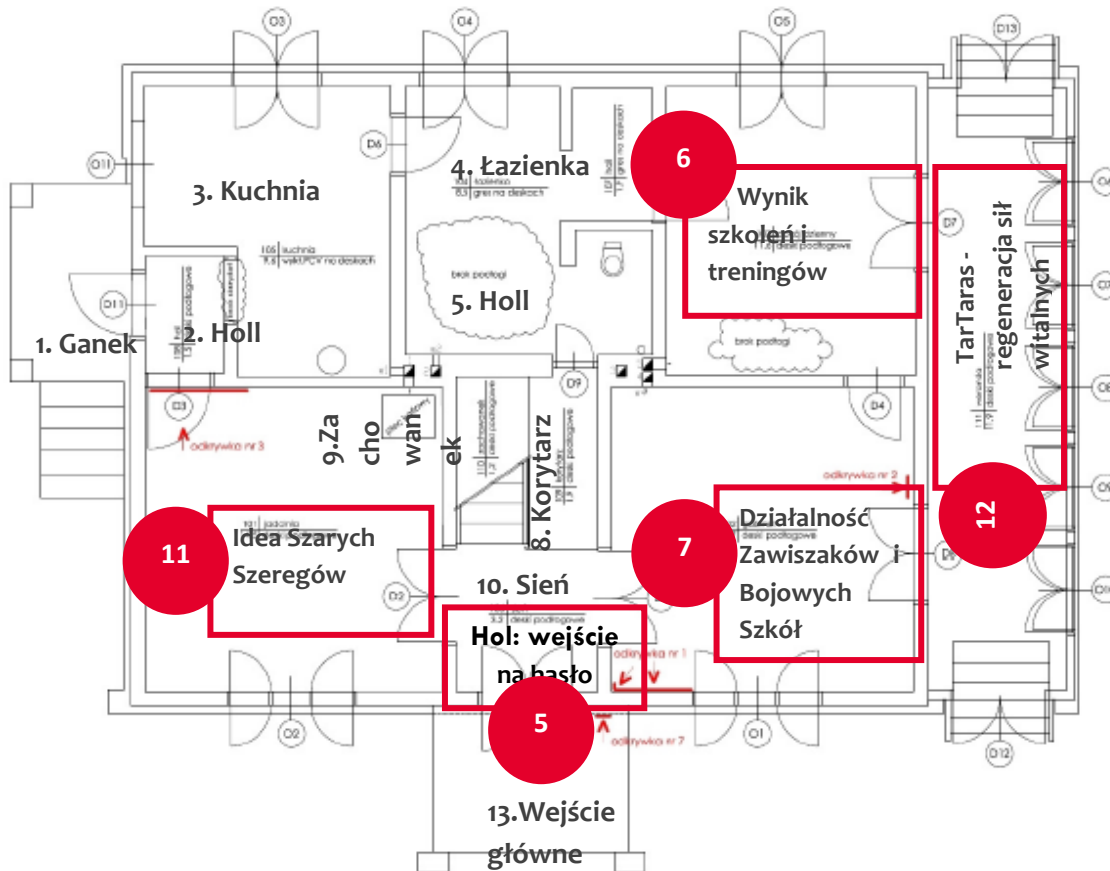

pistolety i 1 granat. Znajdować się tam także będą butelki od napojów stylizowane na lata 30. Na krzesłach zawieszane będą górne części garderoby, jak marynarki, żakiety, a na ścianie znajdować się będzie mapa Polski z metalowym podłożem zawierająca zarówno kontury Polski sprzed wybuchu II Wojny Światowej, jak i współczesne granice Polski wraz z granicami obecnych województw oraz wybranymi miastami. Natomiast na ścianach pojawiać się będą dzięki projektorom opisy z książek, relacje dotyczące działalności Grup Szturmowych Szarych Szeregów oraz zdjęcia. Przy ścianie z drzwiami wyjściowymi do holu stać będzie kredens, częściowo przeszklony z zastawą do kawy i herbaty, a na nim postawiony będzie wazon z ciętymi kwiatami polnymi.

5. Taras - regeneracja sił witalnych rodziny

Natomiast przestrzeń **Werandy (12)** zostanie zaaranżowana jedynie nieznacznie za pomocą 2 bujanych foteli z kocami, gazetownika z gazetami warszawskimi, tekstem programu „Szkoła za lasem”, akcesoriami tenisowymi oraz koszykami do zbierania runa leśnego.

Legenda

„Dom Zośki” parter

1. Ganek – wejście boczne
2. Holl – 1,5m²
3. Kuchnia – 9,6m²
4. Łazienka - 8,5m²
5. Holl – 1,9m²
6. Pokój dzienny – 11,6m²
7. Gabinet – 14,7m²
8. Korytarz – 1,9m²
9. Zachowanek – 1,2m²
10. Sień – 3,2m²
11. Jadalnia – 14,5m²
12. Weranda – 11,9m²
13. Wejście główne

Źródło: Ekspertyza techniczna dot. stanu technicznego budynku mieszkalnego jednorodzinnego „Dom Zośki”. T.Orliński, 2018.

Równoległe z pracami nad dokumentem powstał nowy projekt wnętrza budynku. Ekspozycja będzie musiała zostać dostosowana do nowego planu.

5.2.1. Piętro – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

1. **Pokój Anny i Tadeusza - skrytka w podłodze z repliką artefaktów znalezionych w domu Zawadzkich**

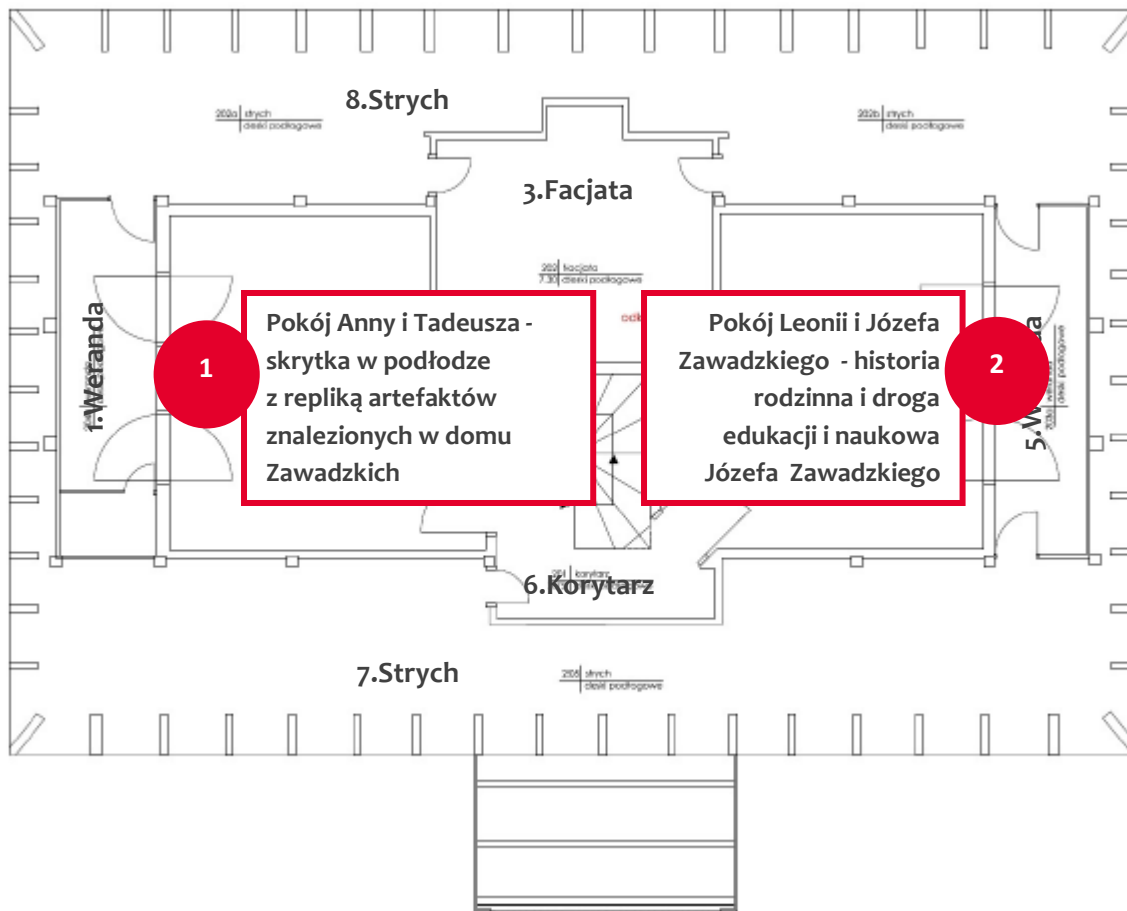
W pomieszczeniu tym panować będzie przejrzysty układ z prostych łóżek z puchowymi kołdrami przykrytymi lnianymi narzutami, a także dwudrzwiowa szafa oraz 2 krzesła z małym stolikiem pod oknem. W tej przestrzeni kluczową funkcję pełnić będą drobne elementy jak: zdjęcie z koleżankami z gimnazjum; tomik / tomiki wierszy po angielsku na stoliku nocnym, buty do wędrowania; elementy stroju harcerskiego, które „opisywać” będą Annę. Natomiast Tadeuszowi przypisane będą: czapka licealisty, plecak, mapa okolicy, elementy stroju harcerskiego. Ponadto na łóżku Tadeusza leżeć będą przepisane na maszynie lub odręcznie wybrane fragmenty „Kamieni na Szaniec”.

2. **Pokój Leonii i Józefa Zawadzkiego - historia rodzinna i droga edukacji i naukowa Józefa Zawadzkiego**

Pokój wypełniać będą w podstawowym zakresie 2 szafki nocne ze zdjęciami dzieci lub rodzinnymi, regał z książkami głównie chemicznymi, szafa dwudrzwiowa z lustrem. Funkcję pokoju pracy tworzyć będą: regał z książkami, w tym pracami naukowymi jego autorstwa, biurko wraz z wygodnym krzesłem, fotel z wysokim oparciem.

Natomiast świadkami historii rodzinnej będzie wiele drobiazgów jak dla Leonii: zdjęcie z Anglii, mały obraz olejny przedstawiający Kielecczynę, zdjęcie rodzinne z Łodzi; podziękowanie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego. Wśród artefaktów związanych z Józefem znajdą się: zdjęcia ze studiów z Krakowa i Karlsruhe oraz z pracy w Boguminie; oprawiony projekt Pawilonu Technologii Chemicznej Politechniki Warszawskiej, kilka menzurek w stojaku.

Całość uzupełniać będą mapa Polski i Europy z przedstawionymi granicami naszego kraju oraz Niemiec przed 1939 roku oraz po 1945 roku oraz przegląd wszystkich możliwych zdjęć rodzinnych, w tym z wyjazdu do Włoch, Zalesia

Legenda

„Dom Zośki” piętro

1. Weranda
2. Sypialnia – 13,7m²
3. Facjata – 7,3m²
4. Sypialnia – 13,8m²
5. Weranda
6. Korytarz – 3,7m²
7. Strych
8. Strych

Źródło: Ekspertyza techniczna dot. stanu technicznego budynku mieszkalnego jednorodzinnego „Dom Zośki”. T.Orliński, 2018

5.3. Poniatówka

5.3.1. Piwnica – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

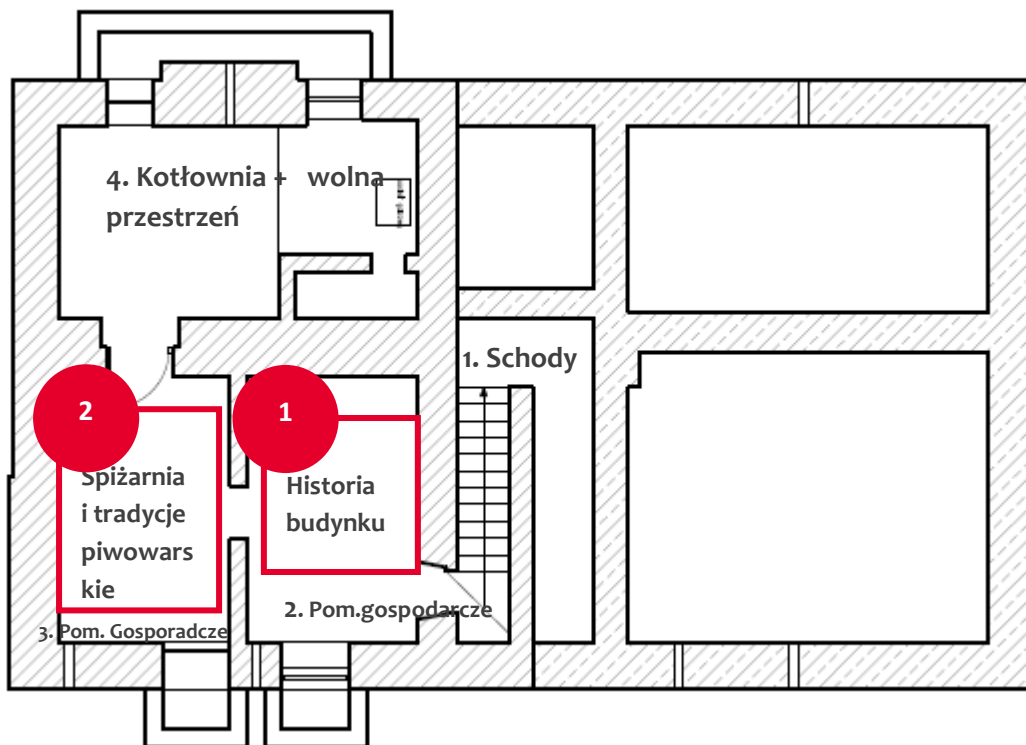
Ekspozycja na poziomie -1 będzie składała się z 2 połączonych ze sobą sal. Przejście pomiędzy salami zostanie niezabudowane, by powiększyć optycznie przestrzeń.

1. Historia budynku

Pierwsza z sal przedstawiać będzie historię budynku Poniatówki. Ceglana ściana (wschodnia) zostanie podświetlona, tak akby uwypuklić konkretne cegły, które są znaczące dla budynku np. XVI wieczna cegła. Jako element dekoracyjny pozostawione tu będą gąsiory z winem ale także, na wszystkich ścianach oprawione zostaną historyczne zdjęcia budynku, tak by zwiedzający mogli poznać dzieje budynku od czasów saskich aż po dzień obecny. Dr Barański w swoich badaniach dowiódł, że piwnica Poniatówki jest pozostałością po Domu Starosty z czasów saskich. Piwnica jest zbudowana w większości z cegieł grubych z XVI w podobnych do tych z kościoła świętej Anny w Piasecznie. Wg dr Barańskiego z dużym prawdopodobieństwem możemy powiedzieć, iż może ona pochodzić z rozebranego Dworku Starosty Piaseczyńskiego, jaki istniał od połowy XVI wieku i który został rozebrany. Tezę tę wspiera fakt, iż w ścianach piwnicy grubym cegłom w kilku miejscach towarzyszyły cienkie cegły określane jako „saskie” z początku XVIII wieku. Takie cegły stwierdzono m.in. w przebudowach pałacu w Wilanowie dokonanych właśnie przez Augusta II.

2. Spiżarnia i tradycje piwowarskie

Druga sala stanie się spiżarnią zupełnie jak za czasów hrabiny. Na ścianie zachodniej zawieszona zostanie atarapa tuszy wieprzowej. Na ścianie północnej wisieć będzie grafika przedstawiająca proces produkcji piwa. Pod plakatem ustawione zostaną drewniane beczki z chmielem i słodem. Ponadto gdzieś tam znajdą się puste omszałe butelki po piwie.

Legenda

„Poniatówka” piwnica

1. Schody – 4,57m²
2. Pom. gospodarcze – 13,55m²
3. Pom. gospodarcze – 14,23m²
4. Kotłownia + wolna przestrzeń – 19,94m²

Źródło: Inwentaryzacja budowlana budynku zabytkowego „Poniatówka”. Ekspertyza techniczna. T.Buczek, 2018

5.3.2. Parter – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

Na parterze budynku do dyspozycji zwiedzających przystosowane zostaną cztery sale: sala konsumpcyjna (Sala 1), gabinet Ryxa (sala 4), gabinet Ryxa 2 (sala 3) oraz Sala 2. Po wejściu do budynku zwiedzający znajdą się w holu, w którym będą: wieszak na odzież wierzchnią z epoki stanisławowskiej, kilka portretów „króla Stasia” i Franciszka Ryxa wykonanych w konwencji ruchomych, spoglądających na gości obrazów. Efekt można osiągnąć poprzez przygotowanie animacji na bazie obrazu i wgranie jej na ekran LCD. Animacje mogą ruszać twarzami, a nawet mówić do gości.

1. Sala konsumpcyjna - kawiarnia (Sala 1)

Kawiarnia znajdować się będzie na parterze z lewej strony od głównego wejścia. Kawiarniana lada znajdzie się na końcu pomieszczenia z lewej strony. Kształtem przypominać będzie odbicie lustrzane litery L. Przy ladzie ustawione zostaną hokery. Przestrzeń kawiarni wypełnią będą 3 okrągłe stoliki z 4 krzesłami przy każdym oraz półki zawieszane na ścianie północnej, oszklona szafa, tuż przy piecu kaflowym, w której znalazłaby się publikacja z zakresu historii i historii sztuki oraz przewodniki po starym Piasecznie. Ponadto na regałach z epoki ustawionych z dwóch stron od drzwi wejściowych do kawiarni, znajdą się piaseczyńskie wyroby na wzór „Krakowskiego Kredensu”, które odwiedzający będą mogli zakupić (przykładowo słoiki z konfiturą z dzikiej róży czy derenia). W tle muzyka jazzowa oraz klasyczna oświeceniowa. Przy regale lub na piecu kaflowym znalazłby się kosz do wypożyczenia z dawnymi zabawkami.

2. Gabinet Ryxa (Sala 4)

Na środku pomieszczenia znajdować się będzie prostokątny stół (120cmx80cm) stylizowany na stół z epoki stanisławowskiej. Umieszczony dłuższą krawędzią równoległe do ściany zachodniej. Przy stole znajdą się 4 krzesła z miękkimi siedziskami wyglądem nawiązującymi do fresków naściennych. Pomiędzy oknami na ścianie zachodniej ustawiona zostanie toaletka z drewnianym stołkiem do siedzenia. Na ścianie zachodniej zostaną powieszona lustra. Tuż przy wejściu do gabinetu Ryxa z lewej strony, znajdzie się wieszak z odzieżą wierzchnią i kalendarzem naściennym typu zdzierak. Pomiędzy piecem kaflowym, a wieszakiem znajdzie się sekretarzyk z epoki wraz z krzesłem. Pod freskami umieszczony zostanie kufer podróżny. Komoda o wymiarach 100x80x40cm umieszczona zostanie na ścianie południowej tuż obok przywróconej wnęki podokiennej. Obok komody znajdzie się także regał o wymiarach 170x80x 28 cm. Z lewej strony regału na ścianie zostanie zamontowany telefon z czarną słuchawką, przez którą zwiedzający będą mogli przysłuchać się rozmowom i odczytom tygodnika „Zabawy Przyjemne i Pożyteczne” podczas obiadów czwartkowych.

3. Praktyka kamerdynerska (Sala 3)

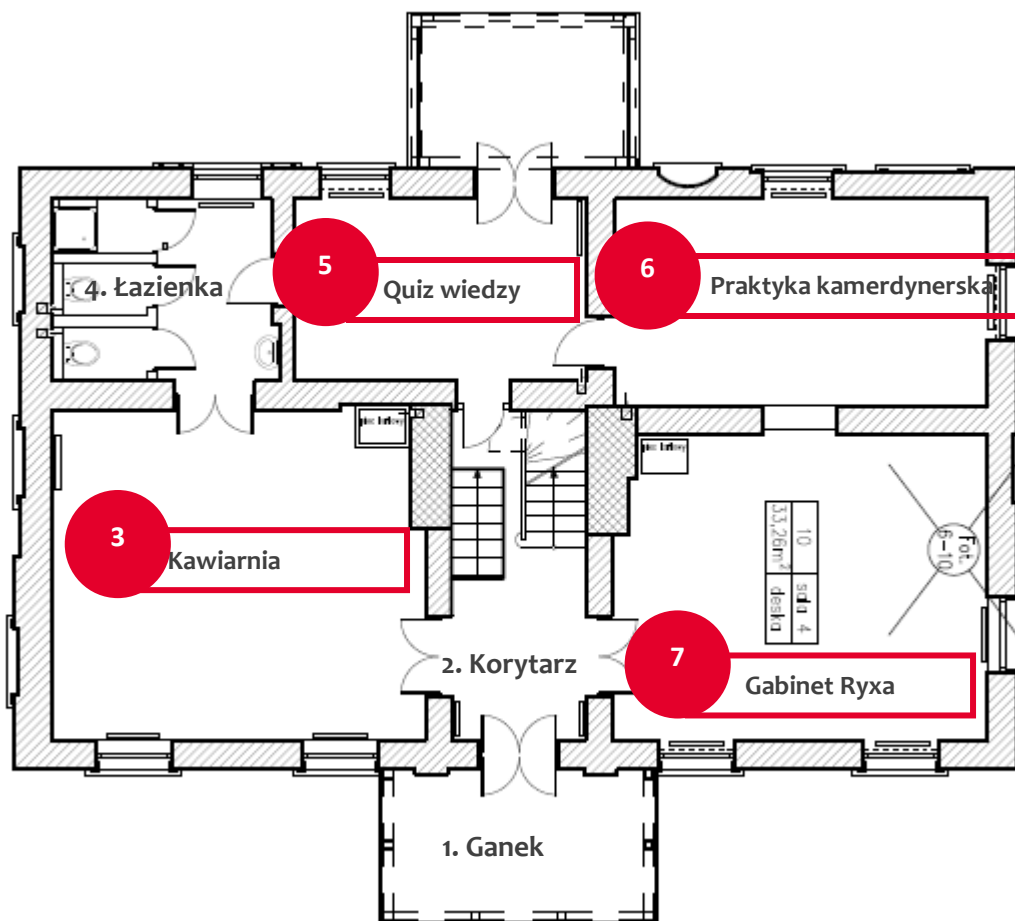
Okrągły stół multimedialny znajdzie się na środku pomieszczenia. Równoległe i wzdłuż do ściany wschodniej wyznaczona zostanie na podłodze linia łącząca dwa małe okrągłe stoliki, które znajdować się będą w kącie południowo- wschodnim oraz północno-wschodnim. Przy samym wejściu z sali 4 do sali 3 z prawej strony znajdzie się szafa, lub drzwi do szafy na których wisieć będą krawaty, muszki i halsztuki. Z prawej i lewej strony szafy na ścianie zawieszane zostaną instrukcje wiązania karawtów itp. A poniżej znajdą się oprawione zdjęcia koronowanych głów (np. książę Karol i Wiliam) pod krawatem wraz ze wskazaniem typu wiązania jaki stosują.

Z lewej strony od wejścia z Sali 4 na podłodze lub na specjalnym stojaku na walizkę znajdą się kufry i skrzynie.

4. Quiz (Sala 2)

W holu za salą 3 znajdują się 2-3 ekrany multimedialne umieszczone na ścianie południowej służące sprawdzeniu swojej wiedzy nt. epoki oświecenia, króla Stanisława Augusta czy o Franciszku Ryxie. Z tej Sali udać się można do toalety lub w kierunku wyjścia głównego lub na tylni ganek.

Legenda

„Poniatówka” parter

1. Ganek – wejście
2. Korytarz – 13,33m²
3. Sala 1 – 35,91m²
4. Łazienka – 11,42m²
5. Sala 2 – 15,91m²
6. Sala 3 – 23,09m²
7. Sala 4 – 33,26m²

Źródło: Inwentaryzacja budowlana
budynku zabytkowego
„Poniatówka”. Ekspertyza
techniczna. T.Buczek, 2018

5.3.3. Piętro – Proponowane rozmieszczenie w przestrzeni funkcji ekspozycyjnych

Na piętrze do dyspozycji odwiedzających oddane zostaną 4 sale: pokój 1, pokój 2, Kuchnia oraz pokój 3.

1. Gabinet Hrabiny (Pokój 3)

Pomieszczenie to będzie stanowiło Gabinet hrabiny Plater. Za piecem kaflowym postawiony zostanie parawan, a za nim monidło do zdjęć. Na ścianie wschodniej oprawione zostanie zdjęcie budynku szkoły z przeszłości o wymiarach 70x100 cm. Pod zdjęciem znajdzie się etażerka stylizowana na mebel z epoki, na której znajdą się okulary VR. Na ścianie południowej z lewej strony okna zostanie zawieszona w ramie multimedialna mapa Europy z zaznaczonymi miejscami, do których podróżowała hrabina. Z prawej strony okna ustawiona zostanie komoda. Obok znajdzie się toaletka z krzesłem. Następnie drzwi do holu 2 a tuż obok sekretarzyk.

2. Pracownia rzemieślnicza (Pokój 2)

Pomieszczenie to zaaranżowane zostanie na pracownię rzemieślniczą. W związku z tym na środku pomieszczenia zostanie umieszczony pięciokątny fotoplastykon o boku 40 cm. Wchodząc do pokoju 2 zwiedzający zobaczą w pierwszej kolejności białe pranie wywieszone pod sufitem. Z prawej strony od wejścia znajdować się będzie regał ze środkami piorącymi z epoki. Przy ścianie zachodniej umieszczona zostanie stara metalowa balia i tara do prania, obok znajdzie się treningowy sprzęt. Nad tymi akcesoriami zostaną zawieszone grafiki i instrukcje jak poprawnie używać sprzętów i w jaki sposób prac.

Dalsza część pomieszczenia wzdłuż ściany zachodniej znajdującej się za drzwiami prowadzącymi do pomieszczenia „Schowek 2” zaaranżowana zostanie jako stanowisko prasowanie. Pod ścianą umieszczony zostanie magiel oraz deska do prasowania. Na ścianie północnej obok okna znajdzie się wysoki regał z żelazkami z minionych czasów oraz treningowy sprzęt.

3. Pracownia kulinarna (Kuchnia)

Pomieszczenie to zostanie przemianowane na pracownię kulinarną. Na środku pomieszczenia znajdzie się prostokątny stół multimedialny stylizowany na stół z epoki, położony dłuższą krawędzią równoległe do ścian wschód- zachód. Stół podzielony na 3 działy odpowiadające 3 kredensom.

Pierwszy kredens znajdzie się tuż przy drzwiach wyjściowych z pokoju 2 z prawej strony. Kredens będzie posiadał szuflady i wnęki, dzięki temu wszystkie przepisy i akcesoria będą uporządkowane.

Kredens drugi będzie składał się z dwóch mebli znajdujących się dokładnie naprzeciwko pierwszego kredensu (na ścianie wschodniej).

Kredens trzeci znajdować się będzie na ścianie południowej tuż przy wyjściu ze schowka 3.

4. kącik muzealny dla dzieci (Pokój 1)

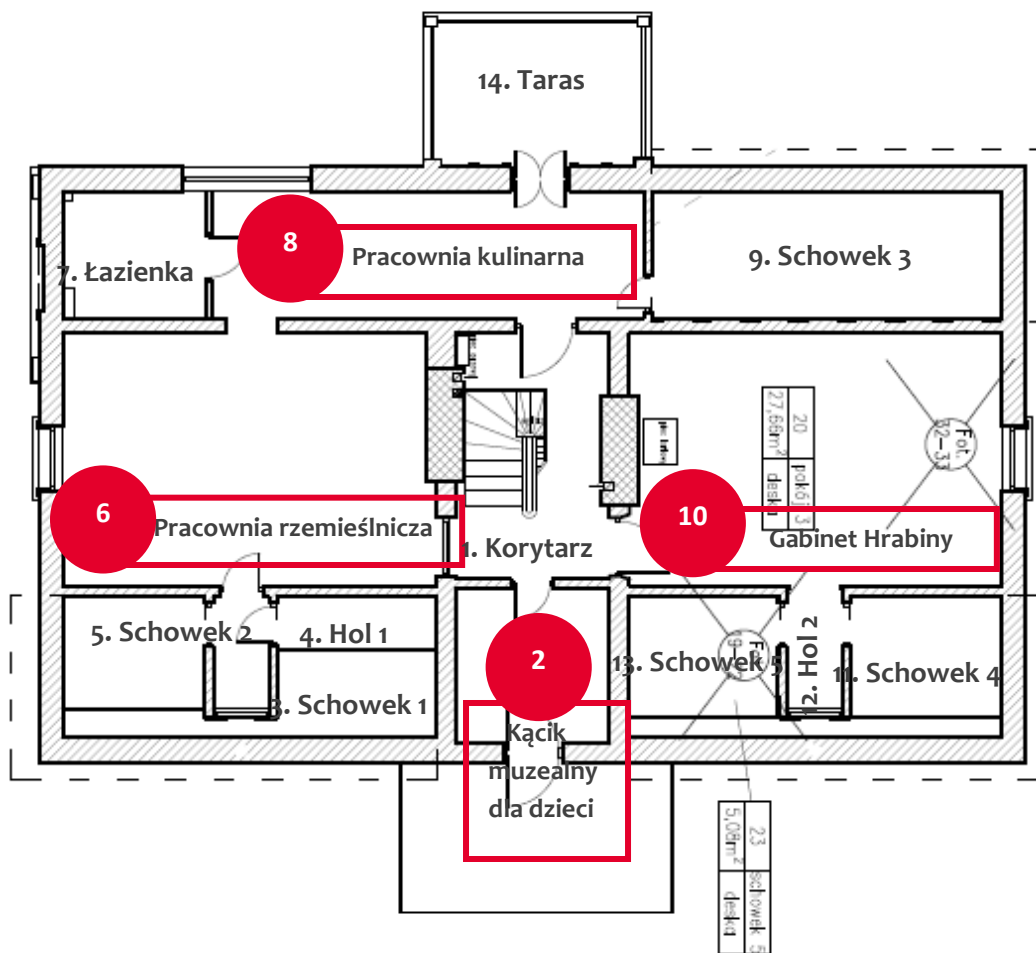
Pomieszczenie to stanowić będzie kącik muzealny dla dzieci. Posadzkę pomieszczenia wypełni ciepły, miękki dywan na którym z lewej strony od wejścia umieszone zostaną zabawki takie jak: mini kuchnia oraz akcesoria związane z gastronomią i rzemiosłem (czasy Zyberkówny). Natomiast z prawej strony od wejścia znajdują się zabawki z czasów stanisławowskich takie jak: ołowiane żołnierzyki, gry planszowe czy przytulanki.

Na ścianie północnej z prawej strony okna znajdzie się toaletka stylizowana na czasy hrabiny. Na meblu znajdzie się instrukcja jak prawidłowo czyścić perły czy srebro. W północno-wschodnim rogu pokoju znajdzie się wiatrak a przed nim szyba, gotowa do opatrzenia na zimę.

Na ścianie wschodniej z prawej strony drzwi wejściowych do pomieszczenia „Kuchnia” znajdzie się regał z suszonymi ziołami w słoikach, a także moździerz i receptury na specjalne mieszanki ziół. Obok na macie antypoślizgowej znajdzie się fantom służący ćwiczeniom udzielania pierwszej pomocy. Nad nim na ścianie zawieszono zostaną instrukcje udzielania pierwszej pomocy.

Przy ścianie południowej ustawiony zostanie długi blat, na którym znajdują się takie przyrządy jak: druty, szydełko, włóczki, rafia, kolorowe kartki papieru, nożyczki, klej etc. Nad blatem zawieszono będą instrukcje oprawione w ramki jak poprawnie dziergać czy wycinać. Pod blatem znajdują się dwa kosze na śmieci.

Legenda

„Poniatówka” piętro

1. Korytarz – 10,97m²
2. Pokój 1 – 7,29m²
3. Schowek 1 – 2,52m²
4. Hol 1 – 1,92m²
5. Schowek 2 – 4,84m²
6. Pokój 2 – 28,40m²
7. Łazienka – 5,40m²
8. Kuchnia – 16,67m²
9. Schowek 3 – 13,65m²
10. Pokój 3 – 27,66m²
11. Schowek 4 – 5,15m²
12. Hol 2 – 2,04m²
13. Schowek 5 – 5,08m²
14. Taras – 10,68m²

Źródło: Inwentaryzacja budowlana budynku zabytkowego „Poniatówka”. Ekspertyza techniczna. T.Buczek, 2018

6. WSKAZANIE MODELU FUNKCJONOWANIA MUZUEM

Muzeum Piaseczna powinno funkcjonować jako produkt sieciowy.

Zakłada się, że najważniejszym elementem sieci będzie siedziba główna muzeum znajdująca się w Plebanii. Tutaj odwiedzający dowiedzą się o możliwości zwiedzenia pozostałych obiektów administrowanych przez Muzeum tj. Domu „Zośki” i Poniatówki. Miejsce to bowiem będzie pełniło funkcję informacji turystycznej oraz centrum dystrybucji ruchu turystycznego. Zatrudnieni tam informatorzy będą posiadać wszechstronną wiedzę nt. ekspozycji siedziby głównej muzeum oraz jego oddziałów jak i nt. atrakcyjności turystycznej Piaseczna w ogóle.

W celu zachęcenia gości do zapoznania się z ekspozycjami 3 placówek zostaną one połączone w następujący sposób:

1. W Plebanii w ekspozycji znajdować się będą elementy nawiązujące do tematyki prezentowanej w dwóch oddziałach. W każdym z przypadków będą one zasygnalizowaniem atrakcyjności wystaw w poszczególnych obiektach. Będą zawierać także zachętę do odwiedzenia oddziałów np. chcesz wiedzieć więcej i poznać barwną historię królewskiego kanerdynera odwiedź koniecznie Poniatówkę!
2. Proponuje się stworzyć Kartę Turysty **Piaseczno odkryj więcej**. W karcie tej możliwy będzie zakup pakietowy wejść do trzech obiektów w ramach jednej opłaty. Cena będzie skalkulowana atrakcyjnie tj. tak, żeby bardziej kalkuloowało się kupić kartę niż nawet bilety jednorazowe do dwóch muzeów. Karta może stanowić zaczyn większej oferty turystycznej obejmującej także np. zniżki do kawiarni i restauracji lub galerii sztuki. Zachętą byłoby także przewidzenie zniżki dla posiadacza karty na zakupy w muzealnym sklepiku.

Przykłady kart turystycznych działających na zasadzie zakupu pakietowego usług funkcjonują w wielu miastach europejskich np. Wiedniu, Genewie czy polskich np. Poznaniu, Augustowie. Są one także praktykowane w regionach turystycznych. Podstawą w karcie jest zakup wejścia do muzeum. Może być on jednak poszerzony o np. bilet na przejazd kolejką, upominek w sklepie czy zniżkę w restauracji. Poniżej przedstawiono wybrane inspiracje.

Ilustracja: Przykłady kart turystycznych

Karta turystyczna w Alzacji. Karta turysty w postaci fizycznej karty lub w aplikacji Alsace Pass. Zawiera ona darmowe wejście do 57 atrakcji przez 1-5 dni. Karta działa sezonowo, w okresie kiedy popyt turystyczny jest niski.

Ilustracja: Przykłady kart turystycznych cd.

W Gdańsku, Wiedniu czy Genewie funkcjonują karty turystyczne, których operatorami są lokalne organizacje turystyczne. Zawierają one zwyczajowo w pakiecie: wejścia do najważniejszych muzeów, komunikację publiczną, dodatkowe atrakcje np. rejs statkiem. Taka forma konsumpcji turystycznej jest wygodna dla odbiorcy i korzystna finansowo dla sprzedających atrakcje.

3. Wspólna zabawa w zbieranie pieczętek w muzeach np. w ramach **muzealnego paszportu odkrywcy**. Paszport składałby się np. z 60 stron, na których można

by zbierać pieczętki lub wycinać wzory. W Plebani można by zdobyć połowę możliwych do zdobycia pieczętek. W oddziałach po ¼ całości. Pieczętkę można będzie samodzielnie przyłożyć do paszportu. Trzeba będzie jednak znaleźć ją w odpowiednim miejscu na ekspozycji. Ich rozmieszczenie będzie wymuszało wnikliwe zwiedzanie ekspozycji. Przykładowymi miejscami, gdzie zwiedzający kolekcjonują pieczętki lub nalepki są :

Kraina Wygasłych Wulkanów

Cutty Sark Museum

London Transportation Museum

Muzeum oraz oddziały powinny także posiadać wspólną stronę internetową i media społecznościowe.

6.1. Marka Muzeum i jego oddziałów

Ważne jest, żeby instytucje te były również objęte wspólnym brandingiem. Ich marka powinna mieć wspólny fundament. Możliwe jest, żeby stworzyć 3 marki w podejściu branded house. Każda z nich byłaby wtedy zbliżona stylistyką do siebie. Tworzyłyby one dom marek muzealnych Piaseczna. Przykładem może być projekt Pomorskie Prestige lub regionalne marki turystyczne funkcjonujące w Czechach. W ramach stowarzyszenia współdziała ze sobą kilkadziesiąt marek turystycznych promujących lokalne destynacje turystyczne na obszarze całych Czech. Dzięki wspólnej linii kreatywnej, obejmującej okrągły kształt, ten sam rodzaj kreski, jednorodną typografię udało się uzyskać dom marek. Są one na pierwszy rzut oka kreacjami stanowiącymi rodzinę i kojarzącymi się ze sobą nawzajem. Odbiorca w kontakcie z nimi będzie miał poczucie uczestniczenia w spójnym doświadczeniu turystycznym. Jest to niezwykle istotne z uwagi na niematerialny charakter przeżycia turystycznego. Zmieniając odwiedzane miejsce goście będą czuli, że za wszystkimi oddziałami muzeum stoi ten sam gospodarz i myśl przewodnia.

Ilustracja: Marki turystyczne obszarów wiejskich w Czechach współpracujące w ramach Stowarzyszenia Marek Turystycznych

Źródło: <http://www.regionalni-znacky.cz/>

6.2. Personel elementem kluczowym w budowaniu przeżycia turystycznego

Ważnym elementem modelu funkcjonowania muzeum będzie zatrudniony tam personel. Powinien on posiadać wiedzę z pierwszej ręki nt. atrakcyjności wszystkich oddziałów muzeum oraz Piaseczna.

Kluczowe w budowaniu oferty muzeum i należytej jakości wrażeń u odwiedzających jest zatrudnienie menedżera z doświadczeniem w pracy w nowoczesnych placówkach ekspozycyjnych na stanowisku dyrektora muzeum. Powinna być to osoba łącząca w sobie kompetencje wizjonera i dobrego organizatora. Zasadnym byłoby zatrudnić go już na etapie formowania placówki. Do jego kompetencji należeć powinno:

- nadzór nad tworzeniem ekspozycji w zgodzie z zapisami niniejszej koncepcji i planów przygotowanych przez urząd miasta w Piasecznie
- posiadanie rozległej wiedzy ogólnej w temacie interaktywnego muzealnictwa
- umiejętności praktyczne z zakresu zarządzania marketingiem on-line atrakcji turystycznych
- zdolności zarządzania zespołem
- umiejętność pracy z ludźmi i obsługi zwiedzających
- posiadanie wiedzy nt. organizacji systemu zarządzania i promocją turystyki w Polsce i na Mazowszu

Sam proces zatrudnienia zespołu obsługującego muzeum powinien być nadzorowany, a nawet prowadzony przez nowego dyrektora. Może on stanowić już akcję promocyjną muzeum sam w sobie. Pożądane będzie zorganizowanie konkursu na pracowników np.

pod hasłem najlepsza praca w Piasecznie. Motywem przewodnim konkursu może być: Kochasz Piaseczno, interesujesz się jego historią, lubisz pracować z ludźmi i opowiadać o Piasecznie. My chcemy płacić za Twoją pasję.

Dlatego też przed zatrudnieniem obowiązkowe będzie szkolenie w zakresie poznania Piaseczna od turystycznej strony. Szkolenie będzie zakończone egzaminem, w którym pracownik będzie musiał udowodnić celującą znajomość atrakcji Piaseczna. Rekomenduje się również w docelowym modelu funkcjonowania, kiedy działać już będą dwa oddziały i siedziba główna oraz galeria sztuki, pracę w trybie rotacyjnym, kiedy to pracownicy będą jeden dzień w tygodniu obsługiwać ruch turystyczny poza placówką macierzystą. Pozwoli to na dogłębne i eksperckie poznanie całości ekspozycji i wiarygodne rekomendowanie jej zwiedzającym.

